

**Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021**

Ιωάννινα, 15 Ιουνίου 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	27
Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2021	33
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	33
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	34
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	35
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	36
E. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	37
1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.	37
1.1 Γενικές Πληροφορίες	37
1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας	37
1.3 Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου	38
2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές	38
2.1 Βάση παρουσίασης	38
2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας	38
2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές	43
2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	46
2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα	50
2.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία	51
2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	51
2.8 Επενδύσεις σε ακίνητα	52
2.9 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς	52
2.10 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	52
2.11 Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	52
2.12 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία	53
2.13 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια	53
2.14 Παροχές στο Προσωπικό	53
2.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις	55
2.16 Καθαρή Θέση	55
2.17 Αναγνώριση αποτελεσμάτων	56
2.18 Διανομή Μερισμάτων	57
2.19 Μισθώσεις	57
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις	58
3.1 Απομείωση δανείων	58
3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	59
3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση	59
3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	59
3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου	60
4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων	60
4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος	60
4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων	61
4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας	71
4.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	72
4.5 Κίνδυνος Αγοράς	72
4.6 Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	74

4.7	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία	75
5.	Κεφαλαιακή επάρκεια	76
6.	Καθαρά έσοδα από τόκους	77
7.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες	77
8.	Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	77
9.	Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	78
10.	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	78
11.	Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	79
12.	Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	79
13.	Φόροι	79
14.	Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	81
15.	Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	81
16.	Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών	81
17.	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	84
18.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	85
19.	Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	85
20.	Επενδύσεις σε ακίνητα	87
21.	Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	87
22.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	88
23.	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	88
24.	Υποχρεώσεις προς πελάτες	89
25.	Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	89
26.	Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	90
27.	Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	91
28.	Λοιπά στοιχεία παθητικού	91
29.	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	92
30.	Διαφορά υπέρ το άρτιο	92
31.	Αποθεματικά	93
32.	Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις	93
33.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	94
34.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης	95

Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ) COOPERATIVE BANK OF EPIRUS Cooperative of Limited Liabilities Διακριτικός τίτλος: COOPERATIVE BANK OF EPIRUS)
Έτος Σύστασης Νομικό Πλαίσιο Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα Αριθμός Καταστημάτων Αρ. Γ.Ε.Μ.Η. ΑΦΜ ΔΟΥ Ιστοσελίδα Διεύθυνση e-mail Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου Πρόεδρος Διευθύνων Σύμβουλος Εντεταλμένος Εκτελεστικός Σύμβουλος Α' Αντιπρόεδρος Γραμματέας Ταμίας Μέλη Εκπρόσωπος εργαζομένων Διεύθυνση Τηλέφωνο FAX	1978 Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014, ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993, Κοινοτική Οδηγία 575/2013 Καθώς και το καταστατικό της Τράπεζας. Απόφαση συνεδρίασης 535/5/2-11-1993 (Θέμα 5) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος 9 Καταστήματα 31499629000 096069060 ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ www.epirusbank.gr info@epirusbank.gr <u>Ζωνίδης Κωνσταντίνος</u> <u>Βουγιούκας Ιωάννης</u> <u>Τσουκανέλης Βασίλειος</u> <u>Παπαδόγιαννης Χρήστος</u> <u>Χατζάκης Εμμανουήλ</u> <u>Κυριάκης Σπυρίδων</u> <u>Κολιός Βασίλειος</u> <u>Παπαδόπουλος Ιωάννης</u> <u>Σαζακλής Θεόδωρος</u> <u>Παπαχρήστος Βλάσιος</u> Πατριάρχου Ιωακείμ 6 45221 Ιωάννινα 26510 59000 26510 28065

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εμείς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε. και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021 καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή, τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Τράπεζας.
- η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

Ιωάννινα, 15 Ιουνίου 2022

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

**Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος**

**Ζωνίδης Κωνσταντίνος
Α.Δ.Τ. Φ 461644**

**Βουγιούκας Ιωάννης
Α.Δ.Τ. Α.Ε. Χ080213**

**Τσουκανέλης Βασίλειος
Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733**

B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά τη χρήση 2021 (01.01.2021 - 31.12.2021) και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 150 έως 152 του Ν. 4548/18.

Η παρούσα Έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν. Π.Ε. (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «Τράπεζα» ή «Τράπεζα Ηπείρου»).

Οικονομική ανασκόπηση 2021

1. Διεθνές και Ελληνικό Οικονομικό Περιβάλλον

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η διάθεση αποτελεσματικών εμβολίων και η επαρκής κάλυψη του πληθυσμού, τουλάχιστον των ανεπτυγμένων χωρών, κατέστησε εφικτή την επαναφορά της παγκόσμιας οικονομίας σε μια λειτουργική κανονικότητα, με αποτέλεσμα το 2021, σύμφωνα με το ΔΝΤ, η παγκόσμια οικονομία να αναπτυχθεί με ρυθμό 5,9%, ενώ για το 2022 προβλεπόταν ρυθμός 4,4%. Ο πληθωρισμός προβλέπεται το 2022 να ανέλθει σε 3,9% στις ανεπτυγμένες οικονομίες και σε 5,9% στις αναπτυσσόμενες. Μετά τα πολεμικά γεγονότα όμως, οι προβλέψεις αυτές αναμένεται να αναθεωρηθούν επί τα χείρω. Σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις του ΟΟΣΑ (Μάρτιος 2022), ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας το 2022 θα επιβραδυνθεί κατά μία ποσοστιαία μονάδα και ο πληθωρισμός θα αυξηθεί κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες.

Ειδικότερα για την οικονομία της ζώνης του ευρώ, ο ρυθμός μεγέθυνσης το 2021 ανήλθε σε 5,3%. Κινητήρια δύναμη της ανάκαμψης ήταν η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, η οποία τροφοδοτήθηκε από την αύξηση των αποταμιεύσεων των νοικοκυριών κατά τη διάρκεια του υποχρεωτικού περιορισμού μετακινήσεων, αλλά και από την άνοδο της αξίας των περιουσιακών στοιχείων. Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών λόγω της αύξησης της απασχόλησης, καθώς η αγορά εργασίας ανακάμπτει ισχυρά, μαζί με τις αυξημένες αποταμιεύσεις, αναμένεται να μετριάσουν την αρνητική επίδραση του πληθωρισμού στην ανοδική πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης και να τροφοδοτήσουν το ρυθμό μεγέθυνσης κατά το τρέχον έτος.

Η νέα παραλλαγή Όμικρον, που οδήγησε στην επαναφορά, εν μέσω εορταστικής περιόδου, των περιοριστικών μέτρων, διατάραξε τους τομείς του τουρισμού, των ταξιδιών και της εστίασης και προκάλεσε επιβράδυνση της καταναλωτικής ζήτησης και της ανάπτυξης το τελευταίο τρίμηνο του 2021 και ενδεχομένως και το α' τρίμηνο του 2022. Με τη σταδιακή άρση των περιορισμών και την εξομάλυνση των συνθηκών παραγωγής, είχαν δημιουργηθεί οι κατάλληλες προϋποθέσεις για επιτάχυνση το τρέχον έτος.

Ο πόλεμος όμως στην Ουκρανία ανέτρεψε τα δεδομένα. Αναμένεται ότι ο ρυθμός ανάπτυξης το 2022 θα επιβραδυνθεί περαιτέρω, λόγω παράτασης της ενεργειακής κρίσης, επιδείνωσης των προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού, ενίσχυσης της αβεβαιότητας, πτώσης της εμπιστοσύνης και παγίωσης του πληθωρισμού σε πολύ υψηλότερο επίπεδο και για πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από ό,τι αρχικώς προβλεπόταν. Ασφαλείς προβλέψεις δεν μπορούν να γίνουν, αλλά μόνο εκτιμήσεις βάσει σεναρίων, αφού η έκταση των επιδράσεων του πολέμου εξαρτάται από τη χρονική διάρκεια της γεωπολιτικής κρίσης και την επίπτωση των οικονομικών κυρώσεων που αποφασίστηκαν από την ΕΕ κατά της Ρωσίας. Σε κάθε περίπτωση όμως, οι οικονομικές συνέπειες θα είναι σημαντικές.

Σύμφωνα με το βασικό σενάριο των μακροοικονομικών προβολών των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ (Μάρτιος 2022), που ενσωματώνει μια πρώτη εκτίμηση της αρνητικής επίδρασης του πολέμου, η ανάπτυξη σε επίπεδο ευρωζώνης θα συνεχιστεί, με σαφώς όμως βραδύτερο ρυθμό.

Υπό την υπόθεση ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία θα τερματιστεί σύντομα, ότι οι τρέχουσες διαταράξεις λόγω του πολέμου στον ενεργειακό εφοδιασμό και οι αρνητικές επιπτώσεις στην εμπιστοσύνη είναι προσωρινές και ότι οι παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού δεν επηρεάζονται σημαντικά, προβλέπεται ρυθμός ανάπτυξης 3,7% το 2022, 2,8% το 2023 και 1,6% το 2024.

Πριν από την έναρξη του πολέμου, ο ρυθμός ανάπτυξης προβλεπόταν σε 4,2% για το 2022. Κινητήριες δυνάμεις είναι η ισχυρή αγορά εργασίας, η χρησιμοποίηση των συσσωρευμένων αποταμιεύσεων των νοικοκυριών για τη χρηματοδότηση της κατανάλωσης και η ώθηση από τους πόρους του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η συνεχιζόμενη εξάλλου στήριξη από πλευράς της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής, ειδικά σε αυτή την εξαιρετικά δύσκολη γεωπολιτική κατάσταση, κρίνεται σημαντική.

Λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και της εγγενούς αβεβαιότητας, η ΕΚΤ έχει δύο ακόμη σενάρια για την εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών μεταβλητών στην ευρωζώνη σε περίπτωση που ο πόλεμος συνεχιστεί. Στο δυσμενές σενάριο, που υποθέτει μείωση του διεθνούς εμπορίου, συνεχιζόμενη αύξηση των τιμών των εμπορευμάτων, πτώση της εμπιστοσύνης και εμφάνιση περιορισμών στην παραγωγική δυνατότητα της ευρωζώνης, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης το 2022 προβλέπεται σε 2,5%. Στο χειρότερο δυνατό σενάριο, που επιπλέον υποθέτει πιο απότομη και πιο μόνιμη αύξηση της τιμών, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης το 2022 περιορίζεται ακόμη περισσότερο, σε 2,2%.

Η ανάκαμψη της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας το 2021 υποβοηθήθηκε από την εξαιρετικά διευκολυντική νομισματική πολιτική των μεγάλων κεντρικών τραπεζών, η οποία διαμόρφωσε ιδιαίτερα ευνοϊκές χρηματοπιστωτικές συνθήκες. Αυτές επέτρεψαν την άνετη και φθηνή χρηματοδότηση των επειγουσών μεγάλων δημόσιων δαπανών στις οποίες πρόέβησαν οι κυβερνήσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας. Εξάλλου, η επικράτηση πολύ ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών δημιούργησε διεθνώς ένα κλίμα προσωρινής ευφορίας στις χρηματοπιστωτικές αγορές, με αποτέλεσμα τη μεγάλη αύξηση των τιμών των περιουσιακών στοιχείων, μετοχών, ακινήτων και στοιχείων υψηλού κινδύνου. Ως εκ τούτου, στο άκουσμα αρνητικών ειδήσεων, οι αγορές επανεκτιμούν τους κινδύνους, αυξάνοντας έτσι την πιθανότητα απότομης διόρθωσης των τιμών τους.

Επιπρόσθετα, η παράταση της ενεργειακής κρίσης και η αναζωπύρωση των πληθωριστικών πιέσεων αυξάνουν το κόστος παραγωγής και μειώνουν την κερδοφορία των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα εκείνων που επιλέγουν, λόγω της ελαστικής ζήτησης ως προς την τιμή, να μη μετακυλίσουν την αύξηση του κόστους παραγωγής στις τιμές των προϊόντων. Οι αυξημένες τιμές καταναλωτή για τα προϊόντα ανελαστικής ζήτησης ή χαμηλής ελαστικότητας είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνηση ένα σπινάλιο διαδοχικών αυξήσεων τελικών τιμών και ονομαστικών μισθών.

Ο μεγαλύτερος του προβλεπόμενου πληθωρισμός, τουλάχιστον στην αρχική του φάση, οφειλόταν σε ανισορροπίες μεταξύ ζήτησης και προσφοράς, με πρόσκαιρη ανεπάρκεια της προσφοράς να καλύψει την απότομη αύξηση της ζήτησης, κυρίως σε διαρκή καταναλωτικά αγαθά και σε υπηρεσίες, μετά την επανεκκίνηση της παγκόσμιας οικονομίας. Στη συνέχεια, η απότομη αύξηση της παραγωγής για την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης επέφερε υπερβάλλουσα ζήτηση ενεργειακών αγαθών, η οποία, σε συνδυασμό τόσο με τις πρόσφατες ακραίες γεωπολιτικές εξελίξεις στην Ευρώπη όσο και με την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης, οδήγησε σε μεγάλες και συνεχείς αυξήσεις των διεθνών τιμών ενέργειας.

Οι προβλέψεις όλων των διεθνών οργανισμών για την πορεία της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας περιβάλλονται από σημαντικές αβεβαιότητες και εντεινόμενους κινδύνους, που συνδέονται κυρίως με την εξέλιξη του πληθωρισμού και ενισχύονται από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Η πανδημία παραμένει βραχυπρόθεσμα ένας επιπλέον κίνδυνος για την παγκόσμια οικονομία, ο οποίος συντηρείται από την εξαιρετικά χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών. Παρ' όλα αυτά, οι ισχυρές προσδοκίες για τη διάθεση νέων εμβολίων το προσεχές φθινόπωρο και η υψηλή ανοσολογική κάλυψη του πληθυσμού του ανεπτυγμένου κόσμου συνηγορούν στην πρόβλεψη για μετατροπή της πανδημίας σε ενδημική νόσο με εποχικό πρότυπο που δεν θα διαταράσσει την καθημερινή ζωή και θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στην κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα. Αντιθέτως, οι γεωπολιτικές αντιπαραθέσεις και η γενικευμένη αβεβαιότητα παγκοσμίως δυσχεραίνουν την εξομάλυνση της λειτουργίας των εφοδιαστικών αλυσίδων, των διεθνών μεταφορών και του εμπορίου και ενδυναμώνουν περαιτέρω τις πληθωριστικές πιέσεις, με αποτέλεσμα την εξασθένηση της δυναμικής της παγκόσμιας ανάπτυξης.

Η πανδημία είχε ήδη αναδείξει αδυναμίες και ρωγμές στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα. Η σοβαρή αποδιοργάνωση των διεθνών αλυσίδων εφοδιασμού, οι ελλείψεις σε ενδιάμεσα αγαθά, καθώς και η μείωση της απασχόλησης στο σύστημα του διεθνούς εμπορίου λόγω των περιοριστικών μέτρων, προκάλεσαν πρωτοφανή συνωστισμό στα μεγάλα κέντρα διαμετακομιστικού εμπορίου, μεγάλες καθυστερήσεις στη μεταφορά εμπορευμάτων και αυξήσεις του κόστους μεταφοράς, πλήττοντας τη βιομηχανία στις ανεπτυγμένες χώρες. Απότοκο αυτής της κατάστασης είναι η αναπροσαρμογή του παγκόσμιου παραγωγικού υποδείγματος με επαναπατρισμό της παραγωγής σε περιοχές ασφαλέστερες και πλησιέστερες στις ανεπτυγμένες οικονομίες. Η τάση αυτή ενδέχεται να ισχυροποιηθεί μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, που κατέστησε περισσότερο αβέβαιες και υψηλότερου κόστους τις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού, κυρίως σε πρώτες ύλες.

Επιπρόσθετα, η μη πλήρης αποκατάσταση των διεθνών ροών αγαθών, η ενεργειακή κρίση, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε κρίσιμους φυσικούς πόρους, αλλά και ο πόλεμος στην Ουκρανία, επηρεάζουν αρνητικά την πρωτογενή παραγωγή, προκαλώντας μεγάλες καθυστερήσεις στον ανεφοδιασμό ή ακόμη και ελλείψεις τροφίμων, με συνέπεια την αύξηση των τιμών τους. Οι μεγάλες αυξήσεις των διεθνών τιμών τροφίμων αφενός συντηρούν τον πληθωρισμό, αφετέρου μειώνουν την αγοραστική δύναμη κυρίως των μεσαίων και χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων και διευρύνουν τις οικονομικές ανισότητες.

Δημιουργούνται έτσι κίνδυνοι για υπέρβαση του στόχου του πληθωρισμού για όλο το 2022, με κύριο μοχλό την ενέργεια και δευτερευόντως τα τρόφιμα και τα μέταλλα. Ειδικότερα, στη ζώνη του ευρώ ο εναρμονισμένος πληθωρισμός ανήλθε σε 2,6% το 2021 και προβλέπεται σύμφωνα με το βασικό σενάριο της ΕΚΤ να αυξηθεί περαιτέρω σε 5,1% το 2022, για να επανέλθει το 2023 και το 2024 κοντά στο μεσοπρόθεσμο στόχο του 2% (2,1% και 1,9% αντίστοιχα), καθώς τόσο οι

πληθωριστικές προσδοκίες όσο και η αύξηση των ονομαστικών μισθών παραμένουν μέχρι στιγμής συγκρατημένες. Εκτιμάται δηλαδή ότι η άνοδος των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων οφείλεται σε συγκυριακούς και όχι σε διαρθρωτικούς παράγοντες και συνεπώς σταδιακά θα υποχωρήσει καθώς θα εκτονώνεται η πολεμική κρίση και θα αποκαθίσταται η λειτουργία των διεθνών αλυσίδων εφοδιασμού. Σύμφωνα με το δυσμενές σενάριο της ΕΚΤ, που συνδέεται με τη συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία, ο πληθωρισμός το 2022 θα ανέλθει σε 5,9% και στο χειρότερο δυνατό σενάριο σε 7,1%.

Για τον έλεγχο του πληθωρισμού και τη διασφάλιση της νομισματικής σταθερότητας, οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες στρέφονται σε λιγότερο διευκολυντική νομισματική πολιτική. Η αύξηση των επιτοκίων οδηγεί αναπόφευκτα σε αύξηση του κόστους χρήματος για τις τράπεζες και τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και του κόστους παραγωγής, επηρεάζοντας αρνητικά την ανάπτυξη. Η αυστηροποίηση των νομισματικών συνθηκών εξάλλου προκαλεί κατά κανόνα διορθώσεις των διεθνών αγορών περιουσιακών στοιχείων, γεγονός που υποδηλώνει υψηλό κίνδυνο για τις διεθνείς κεφαλαιαγορές και τις αγορές ακινήτων.

Στο πεδίο της δημοσιονομικής διαχείρισης, τα μεγάλα πρωτογενή δημοσιονομικά ελλείμματα και η ταχεία και μεγάλη αύξηση του δημόσιου χρέους παγκοσμίως καθιστούν αναγκαία τη στροφή της δημοσιονομικής πολιτικής από έντονα επεκτατική στη διάρκεια της πανδημίας σε βαθμιαία περιοριστική, με σημαντική μείωση των δημόσιων δαπανών κυρίως λόγω άρσης των έκτακτων μέτρων στήριξης της οικονομίας. Εξάλλου, η αυστηροποίηση των νομισματικών συνθηκών με αύξηση του κόστους δανεισμού, καθώς σημειώνεται σημαντική πρόοδος στην ανάπτυξη, συνηγορεί υπέρ μιας περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής, ιδιαίτερα στις χώρες με υψηλό δημόσιο χρέος.

Εντούτοις και όσον αφορά τις ευρωπαϊκές οικονομίες, το πολεμικό σκηνικό σε μια περίοδο γενικευμένης αβεβαιότητας διευρύνει τις δευτερογενείς επιδράσεις από την άνοδο των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων. Απαιτείται επομένως η λήψη νέων μέτρων στήριξης προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις στο διαθέσιμο εισόδημα των πιο ευάλωτων νοικοκυριών. Στις χώρες όμως με περιορισμένο δημοσιονομικό χώρο και υψηλό δημόσιο χρέος, τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι κατάλληλα στοχευμένα, προσωρινά και λελογισμένα. Ταυτόχρονα, πίεση ασκείται στη δημοσιονομική διαχείριση και από τη δαπάνη υποδοχής προσφύγων από την Ουκρανία.

Συνεπώς, γίνεται φανερό ότι η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ: (α) μιας σταδιακής και προσεκτικής εξομάλυνσης της ιδιαίτερα χαλαρής νομισματικής πολιτικής για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, (β) μιας ευέλικτης δημοσιονομικής πολιτικής με απόσυρση των έκτακτων μέτρων στήριξης, αλλά παράλληλα με λήψη προσωρινών στοχευμένων μέτρων ενίσχυσης των πλέον αδύναμων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, (γ) της προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες μέσω της υλοποίησης των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων και (δ) της αξιόπιστης δέσμευσης για τήρηση των αρχών της δημοσιονομικής σύνεσης και υπευθυνότητας είναι ζωτικής σημασίας για τον περιορισμό του κινδύνου του στασιμοληθωρισμού και τη διατήρηση του ζωηρού βηματισμού της μεγέθυνσης, ιδιαίτερα στις χώρες με αυξημένες δημοσιονομικές ευπάθειες και εγγενείς αδυναμίες. Μια τέτοια στρατηγική θα εξασφάλιζε τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους και θα διευκόλυne το έργο των κεντρικών τραπεζών στη συγκράτηση του πληθωρισμού.

ΕΝΙΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Με κριτήριο την πρόοδο της ανάκαμψης και με γνώμονα τον έλεγχο του ενισχυμένου πληθωρισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει ήδη στραφεί σε μια σταδιακή και προσεκτική ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής. Με την απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2021, η οποία επιβεβαιώθηκε στη συνεδρίαση της 3ης Φεβρουαρίου 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο συνέχισε και το α' τρίμηνο του 2022 τις καθαρές αγορές τίτλων στο πλαίσιο του έκτακτου λόγω πανδημίας προγράμματος (Pandemic Emergency Purchase Programme, PEPP), με σημαντικά όμως χαμηλότερο ρυθμό, ενώ τερμάτισε το πρόγραμμα στο τέλος του Μαρτίου 2022. Είναι σημαντικό ότι ο χρονικός ορίζοντας κατά τον οποίο θα επανεπενδύονται στη λήξη τους τα ομόλογα που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP επεκτάθηκε τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2024 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2021. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπεται ο κίνδυνος κατακερματισμού των αγορών και διασφαλίζεται η ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε όλες τις χώρες-μέλη της ζώνης του ευρώ, τη στιγμή μάλιστα που οι οικονομίες τους ανακάμπτουν από τις επιπτώσεις της πανδημίας. Η ενιαία νομισματική πολιτική, αν και γίνεται βαθμιαία λιγότερο διευκολυντική, διατηρεί την απαραίτητη ευελιξία σε περίπτωση αρνητικών διαταραχών όπως μια νέα έξαρση της πανδημίας, αλλά και η πρόσφατη γεωπολιτική διαταραχή. Η ευελιξία αφορά το χρονικό ορίζοντα των επανεπενδύσεων και τις κατηγορίες των στοιχείων ενεργητικού, αλλά και την πιθανή επανάληψη των καθαρών αγορών, αν και εφόσον κριθεί αναγκαίο.

Είναι πολύ σημαντικό επίσης να σημειωθεί ότι η ευελιξία της νομισματικής πολιτικής συμπεριλαμβάνει την αγορά ελληνικών κρατικών ομολόγων στην επανεπένδυση στο πλαίσιο του PEPP, και μάλιστα με δυνατότητα αγοράς επιπλέον της αξίας των ομολόγων που επανεπενδύονται μετά τη λήξη τους, αν και αυτά στερούνται ακόμη της επενδυτικής βαθμίδας και ως εκ τούτου δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στο κανονικό πρόγραμμα αγορών τίτλων (Asset Purchase Programme, APP). Η συμπερίληψη αυτή περιορίζει την αύξηση του κόστους δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου και διευκολύνει την ομαλή αναχρηματοδότηση του δημόσιου χρέους από τις αγορές. Προσφέρει δηλαδή τον απαραίτητο χρόνο στις ελληνικές αρχές ώστε να επιταχύνουν την πρόοδο τόσο για την αποκατάσταση της δημοσιονομικής

ισορροπίας όσο και για την υλοποίηση των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών, οι οποίες κρίνονται ως αναγκαίες προϋποθέσεις για την αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδος.

Με την απόφαση της 10ης Μαρτίου 2022, οι μηνιαίες καθαρές αγορές στο πλαίσιο του κανονικού προγράμματος αγορών τίτλων (APP) συνεχίζονται και το β' τρίμηνο του 2022 και το ύψος τους διαμορφώνεται ως εξής: 40 δισεκ. ευρώ τον Απρίλιο, 30 δισεκ. ευρώ το Μάιο και 20 δισεκ. ευρώ τον Ιούνιο. Το ύψος των αγορών για το γ' τρίμηνο θα εξαρτηθεί από την πορεία του πληθωρισμού. Ειδικότερα, εάν οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές για τον πληθωρισμό, ακόμη και μετά το τέλος των καθαρών αγορών, δεν εξασθενήσουν, το Διοικητικό Συμβούλιο θα ολοκληρώσει τις καθαρές αγορές στο πλαίσιο του APP το γ' τρίμηνο. Εάν οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές για τον πληθωρισμό αλλάξουν και οι συνθήκες χρηματοδότησης γίνουν ασυνεπείς με το στόχο του 2%, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι έτοιμο να αναθεωρήσει το χρονοδιάγραμμα των καθαρών αγορών τόσο ως προς το μέγεθος όσο και ως προς τη διάρκεια. Το Διοικητικό Συμβούλιο σκοπεύει επίσης να συνεχίσει την επανεπένδυση των ομολόγων που λήγουν για παρατεταμένη χρονική περίοδο μετά την ημερομηνία έναρξης αύξησης των βασικών επιτοκίων και σε κάθε περίπτωση για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο για τη διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών ρευστότητας και ικανού βαθμού διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής.

Σύμφωνα με την απόφαση της 24ης Μαρτίου 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεχίζει να επιτρέπει στις εθνικές κεντρικές τράπεζες να δέχονται ως αποδεκτές εξασφαλίσεις στις πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος τα ελληνικά κρατικά ομόλογα, τα οποία δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος, αλλά πληρούν όλα τα άλλα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας, για τουλάχιστον όσο διάστημα συνεχίζονται οι επανεπενδύσεις των ομολόγων αυτών στο πλαίσιο του PEPP.

Το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης και τα επιτόκια διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης και αποδοχής καταθέσεων παραμένουν αμετάβλητα στο 0,00%, 0,25% και -0,50% αντίστοιχα. Προσαρμογές στα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ θα πραγματοποιηθούν κάποια χρονική στιγμή μετά τη λήξη των καθαρών αγορών περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του APP και θα είναι σταδιακές. Η πορεία για τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ θα συνεχίσει να καθορίζεται από τις καθοδηγητικές ενδείξεις του Διοικητικού Συμβουλίου και με βάση τη στρατηγική του δέσμευση να σταθεροποιήσει τον πληθωρισμό στο 2% μεσοπρόθεσμα. Ως εκ τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει ότι τα βασικά επιτόκια θα παραμείνουν στα σημερινά τους επίπεδα έως ότου διαπιστώσει ότι ο πληθωρισμός θα βρεθεί σε πορεία προσέγγισης του 2% πολύ πριν από το τέλος του ορίζοντα προβολής και μόνιμα για τον υπόλοιπο ορίζοντα προβολής και όταν κρίνει ότι η πορεία του πληθωρισμού είναι συνεπής με το στόχο 2% μεσοπρόθεσμα.

Τον Ιούλιο του 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο ολοκλήρωσε την επανεξέταση της στρατηγικής της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Κατά την επανεξέταση, έλαβε υπόψη όλες τις σημαντικές αλλαγές στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, όπως την καθοδική τάση του "φυσικού" επιτοκίου, την επιβράδυνση της παραγωγικότητας, τη γήρανση του πληθυσμού, τους κινδύνους από την κλιματική αλλαγή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αλλά και την αλληλεπίδραση μεταξύ της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής. Με βάση τον ανασχεδιασμό της στρατηγικής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, το Διοικητικό Συμβούλιο τροποποίησε τις καθοδηγητικές ενδείξεις. Ως εκ τούτου, ο μεσοπρόθεσμος στόχος για τον πληθωρισμό προσδιορίζεται πλέον στο 2% ετησίως, αντί για "κάτω αλλά πλησίον του 2%". Ο στόχος χαρακτηρίζεται ως συμμετρικός, υπό την έννοια ότι οι εκατέρωθεν αποκλίσεις είναι εξίσου ανεπιθύμητες. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ και η δυνατότητα να προσαρμόζει κατάλληλα όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για την επίτευξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών.

Παράλληλα, ανακοίνωσε ένα φιλόδοξο σχέδιο για την ενσωμάτωση κλιματικών παραμέτρων στη στρατηγική νομισματικής πολιτικής. Το σχέδιο αυτό διασφαλίζει ότι το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής τόσο τις χρηματοοικονομικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής όσο και τους κινδύνους κατά τη μετάβαση σε μια οικονομία με χαμηλότερο αποτύπωμα άνθρακα.

ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Η οικονομική δραστηριότητα στη ζώνη του ευρώ ανέκαμψε δυναμικά το 2021, αντισταθμίζοντας τις απώλειες του 2020 λόγω της πανδημίας. Παρά την εξασθένηση της επίπτωσης της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα της ευρωζώνης κατά τη διάρκεια του 2021, η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων του ιού το δεύτερο εξάμηνο του έτους παρέτεινε την αβεβαιότητα, κατέστησε αναγκαία την εκ νέου εφαρμογή πιο αυστηρών μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης σε ορισμένα κράτη μέλη και οδήγησε στην προς τα κάτω αναθεώρηση των οικονομικών προοπτικών για το 2022. Παράλληλα, τα προβλήματα στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού το 2021 αποτέλεσαν σημαντικό περιοριστικό παράγοντα της βιομηχανικής παραγωγής και του εμπορίου αγαθών στην ευρωζώνη, ενώ επέτειναν τις πληθωριστικές πιέσεις εξαιτίας της αδυναμίας κάλυψης της ανακάμπτουσας ζήτησης.

Ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας στις αρχές του 2022 εκτιμάται ότι θα μειώσει την αναπτυξιακή δυναμική της ευρωζώνης το 2022, ενώ ενισχύει σημαντικά τους κινδύνους για μια πιο αναιμική ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα.

Μετά την ιστορική πτώση που κατέγραψε το 2020, το ΑΕΠ της ευρωζώνης ανέκαμψε από το β' τρίμηνο του 2021, αντανakλώντας την προσαρμογή επιχειρήσεων και νοικοκυριών στα δεδομένα της πανδημίας, τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων, καθώς και τη συντονισμένη αντίδραση της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής για τη στήριξη των εισοδημάτων και των θέσεων εργασίας. Ειδικότερα, το β' και το γ' τρίμηνο του 2021 το ΑΕΠ αυξήθηκε περίπου κατά 2,2% σε τριμηνιαία βάση, σημειώνοντας ιστορικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η επαναφορά των περιορισμών στην οικονομική δραστηριότητα το δ' τρίμηνο ως αποτέλεσμα της μετάλλaxης Όμικρον περιορίσε την αναπτυξιακή δυναμική, με το ΑΕΠ να αυξάνεται μόλις κατά 0,3% σε τριμηνιαία βάση. Το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στο τέλος του έτους ξεπέρασε κατά 0,2% το προ πανδημίας επίπεδο, έναντι 3,2% στις ΗΠΑ. Στο σύνολο του 2021 το ΑΕΠ της ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 5,3%, έναντι μείωσης κατά 6,4% το 2020. Ωστόσο, το 2022 ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας αναμένεται να κάμψει την ανάπτυξη εν μέσω αύξησης της αβεβαιότητας, εκτόξευσης των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων, ενίσχυσης των περιορισμών στις αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς και πρόσθετων επιπτώσεων λόγω των ευρωπαϊκών οικονομικών κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Σύμφωνα με τις μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ (Μάρτιος 2022), το ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 3,7% το 2022 χάρη στη σταδιακή υποχώρηση των επιπτώσεων της πανδημίας και στη δυναμική αγορά εργασίας στην ευρωζώνη, υπό την υπόθεση ότι η διάρκεια της πολεμικής σύρραξης Ρωσίας-Ουκρανίας θα είναι περιορισμένη (βλ. Πλαίσιο II.1 για εναλλακτικά δυσμενή μακροοικονομικά σενάρια). Οι οικονομικές προοπτικές είναι άμεσα συνυφασμένες με την πορεία της πανδημίας και τις γεωπολιτικές εξελίξεις, την ομαλοποίηση των προβλημάτων στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς και τον περιορισμό των πληθωριστικών πιέσεων.

Η ιδιωτική κατανάλωση ανέκαμψε δυναμικά κατά τη διάρκεια του 2021, στηριζόμενη από τα μέτρα πολιτικής και τη βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και των προοπτικών της αγοράς εργασίας. Το ποσοστό αποταμίευσης των νοικοκυριών μειώθηκε στο 15% το γ' τρίμηνο του έτους από 19% το β' τρίμηνο και 25,6% το β' τρίμηνο του 2020, ένδειξη της σταδιακής κατανάλωσης του υψηλού επιπέδου αποταμιεύσεων που συσσωρεύθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών δέχθηκε αντίρροπες επιδράσεις, αφενός από τα μέτρα πολιτικής και την αύξηση των εισοδημάτων από εργασία και αφετέρου από την κατακόρυφη άνοδο του πληθωρισμού. Η κατανάλωση αυξήθηκε σε τριμηνιαία βάση κατά 3,9% και 4,5% το β' και το γ' τρίμηνο του 2021 αντίστοιχα, έναντι πτώσης κατά 2,3% το α' τρίμηνο, αν και παρέμεινε χαμηλότερη κατά 2,4% από το προ πανδημίας επίπεδο. Το δ' τρίμηνο σημείωσε πτώση κατά 0,6% έναντι του προηγούμενου τριμήνου λόγω της ενίσχυσης της αβεβαιότητας για την πανδημία και της μείωσης του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. Συνολικά για το 2021, η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 3,5%, έναντι μείωσης κατά 7,9% το 2020, ενώ το 2022 αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω κατά 4,6%, αν και με ρυθμό χαμηλότερο από προγενέστερες εκτιμήσεις λόγω της ενίσχυσης της αβεβαιότητας για τις γεωπολιτικές εξελίξεις. Αντίθετα, η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε κατά 3,8% το 2021, έναντι αύξησης κατά 1,1% το 2020, κυρίως λόγω των αυξημένων δαπανών για τη δημόσια υγεία. Το 2022 αναμένεται να σημειώσει οριακή μόνο αύξηση κατά 0,1%, αντανakλώντας την άρση των μέτρων στήριξης.

Το 2021 οι συνολικές ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου στη ζώνη του ευρώ υποστηρίχθηκαν από τις ευνοϊκές χρηματοδοτικές συνθήκες, την άνοδο της ζήτησης και τη σταδιακή ενεργοποίηση του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης NGEU. Αντίρροπη επίδραση στην επενδυτική δαπάνη, ωστόσο, άσκησαν οι περιορισμοί από την πλευρά της προσφοράς και η μεταβλητότητα στις προσδοκίες ως επακόλουθο των νέων μεταλλάξεων του ιού, ιδίως το δεύτερο εξάμηνο του 2021. Παράλληλα, τα επιχειρηματικά κέρδη ως ποσοστό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας μειώθηκαν σταδιακά στο 40,4% το γ' τρίμηνο του 2021 από 41,5% το α' τρίμηνο, το υψηλότερο ποσοστό από το β' τρίμηνο του 2008, εξαιτίας της σταδιακής ενίσχυσης του μισθολογικού κόστους. Στον τομέα των κατοικιών, η αύξηση των επενδύσεων αντανakλά σε μεγάλο βαθμό την αυξημένη επενδυτική ζήτηση, ως επακόλουθο κυρίως των ευνοϊκών χρηματοδοτικών συνθηκών, ενώ οι τιμές των κατοικιών σημείωσαν ιστορική αύξηση κατά 8,8% το γ' τρίμηνο του 2021, έναντι μέσης αύξησης κατά 6,3% το πρώτο εξάμηνο του έτους. Για το σύνολο του 2021, οι συνολικές επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 4,3%, έναντι μείωσης κατά 7,0% το 2020, ενώ η ανάκαμψή τους το 2022 προβλέπεται να χάσει δυναμική εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης και του αυξημένου κόστους παραγωγής, καθώς και της σημαντικής αβεβαιότητας και των εμπορικών διαταραχών ως απόρροια του πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας. Αντίθετα, η υψηλή ζήτηση σε κεφαλαιακά αγαθά και η εμπροσθοβαρής υλοποίηση του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης NGEU σε πολλά κράτη μέλη θα στηρίξουν τις επενδύσεις.

Η επαναφορά περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας και τα προβλήματα στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού κατά τη διάρκεια του 2021 αποτέλεσαν τους κύριους ανασταλτικούς παράγοντες για μια πιο δυναμική ανάκαμψη των διεθνών εμπορικών συναλλαγών της ζώνης του ευρώ.

Η έλλειψη βασικών ενδιάμεσων αγαθών και η αύξηση των ναύλων μεταφοράς επέδρασαν αρνητικά στο εμπόριο αγαθών, ενώ η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων του ιού διατήρησε το εμπόριο υπηρεσιών σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με το 2019. Ωστόσο, η επίπτωση των εν λόγω παραγόντων αντισταθμίστηκε από τη δυναμική ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας και την ενίσχυση της εξωτερικής ζήτησης. Οι συνολικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών της ζώνης του ευρώ αυξήθηκαν κατά 10,9% το 2021, έναντι μείωσης κατά 9,1% το 2020. Η συμβολή των καθαρών εξαγωγών

στο ΑΕΠ ήταν θετική το 2021, ενώ αναμένεται να είναι οριακά θετική το 2022, δεδομένης της κάμψης της εξωτερικής ζήτησης εν μέσω γεωπολιτικών διαταραχών, της πιο αργής ομαλοποίησης της λειτουργίας των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και της αύξησης των εισαγωγών.

Η αγορά εργασίας στην ευρωζώνη ανέκαμψε δυναμικά το 2021 υπό την επίδραση της ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης και των μέτρων στήριξης των θέσεων εργασίας. Ιδιαίτερως, η απασχόληση με βάση τις ώρες εργασίας ανέκαμψε δυναμικά κατά 17,5% σε ετήσια βάση το β' τρίμηνο του 2021 και κατά 3,4% και 5,0% το γ' και το δ' τρίμηνο αντίστοιχα, αντανακλώντας τη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων που παραμένουν σε προγράμματα στήριξης. Η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,1% το 2021, έναντι μείωσης κατά 1,5% το 2020, και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΕΚΤ (Μάρτιος 2022), θα ενισχυθεί κατά 1,4% το 2022. Η ανεργία ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού έφτασε στο 8,3% το α' τρίμηνο του 2021 και αποκλιμακώθηκε σταδιακά στο 7,1% το δ' τρίμηνο, ενώ μειώθηκε στο 7,7% στο σύνολο του έτους (έναντι 8,0% το 2020). Το ποσοστό ανεργίας στα επιμέρους κράτη-μέλη, σύμφωνα με τα πρόσφατα μηνιαία στοιχεία (Ιανουάριος 2022) κυμάνθηκε από 3,1% στη Γερμανία και στη Μάλτα έως 12,7% στην Ισπανία και 13,3% στην Ελλάδα. Παρά τη σταδιακή άρση των μέτρων στήριξης και την αυξημένη αβεβαιότητα, το 2022 αναμένεται περαιτέρω μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 7,3%, η οποία θα προέλθει από τη συνέχιση της οικονομικής ανάκαμψης και την αύξηση της ζήτησης εργασίας.

Το 2021 χαρακτηρίστηκε από ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις, κυρίως εξαιτίας της σημαντικής ανόδου των τιμών της ενέργειας και της δημιουργίας οιονεί συνθηκών υπερβάλλουσας ζήτησης ή ανεπαρκούς προσφοράς. Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ, μετρούμενος με τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ενισχύθηκε σταδιακά από 1,4% το πρώτο εξάμηνο του 2021 σε 2,9% και 4,7% το γ' και το δ' τρίμηνο του 2021 αντίστοιχα, ενώ το Δεκέμβριο ανήλθε σε 5,0%, το υψηλότερο επίπεδο ιστορικά. Σε μέσα επίπεδα έτους, ο πληθωρισμός ήταν 2,6% το 2021, έναντι 0,3% το 2020. Οι πληθωριστικές πιέσεις αποδείχθηκαν πιο επίμονες από ό,τι αρχικά αναμενόταν, ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ (Μάρτιος 2022) θα υποχωρήσουν μεσοπρόθεσμα, καθώς οι δευτερογενείς αυξητικές πιέσεις στις πληθωριστικές προσδοκίες και στους ονομαστικούς μισθούς παραμένουν συγκρατημένες. Τον Ιανουάριο του 2022 ο πληθωρισμός ανήλθε στο 5,1% και το Φεβρουάριο στο 5,9% εν μέσω ιστορικής αύξησης των τιμών της ενέργειας κατά 32% και των τροφίμων κατά 4,2%. Για το σύνολο του 2022 εκτιμάται ότι θα φθάσει στο 5,1% κυρίως εξαιτίας των αυξήσεων σε πετρελαιοειδή, φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια, οι οποίες εντείνονται από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Οι επιδράσεις αυτές θα αντισταθμιστούν μερικώς από την κάμψη της οικονομικής μεγέθυνσης και τις χαμηλότερες επιδράσεις βάσης στις τιμές πετρελαιοειδών το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Μεσοπρόθεσμα, η άνοδος του ΕνΔΤΚ προβλέπεται συμβατή με το στόχο της ΕΚΤ (2%). Επιπρόσθετα, ο πληθωρισμός χωρίς την ενέργεια και τα είδη διατροφής ανήλθε στο 1,5% το γ' τρίμηνο του 2021 και στο 2,5% το δ' τρίμηνο, ενώ το Δεκέμβριο έφθασε στο 2,7%, το υψηλότερο επίπεδο από τον Αύγουστο του 2008. Σε μέσα επίπεδα έτους ήταν 1,4% το 2021, έναντι 0,7% το 2020, σηματοδοτώντας την άνοδο των τιμών των υπηρεσιών και των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών. Το 2022 εκτιμάται στο 2,6% κυρίως λόγω των έμμεσων επιδράσεων από τις υψηλές τιμές της ενέργειας και τις συνεχιζόμενες διαταράξεις στις αλυσίδες εφοδιασμού.

Ο ρυθμός χρηματοδότησης της οικονομίας το 2021 επηρεάστηκε κατά κύριο λόγο από την εξαιρετικά διευκολυντική πολιτική της ΕΚΤ και την αύξηση της ζήτησης για στεγαστικά δάνεια, όπως και για βραχυπρόθεσμο δανεισμό των επιχειρήσεων ως επακόλουθο των προβλημάτων στις παγκόσμιες αλυσίδες προσφοράς. Ο ρυθμός αύξησης του τραπεζικού δανεισμού προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις επιβραδύνθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια του 2021 από 7,0% το Φεβρουάριο σε 1,5% τον Αύγουστο, ενώ σταδιακά επιταχύνθηκε σε 4,2% το Δεκέμβριο. Ο ρυθμός αύξησης των δανείων προς τα νοικοκυριά ανήλθε σε 4,1% το Δεκέμβριο, ρυθμός σχεδόν αμετάβλητος για τέταρτο συναπτό μήνα και ο υψηλότερος από το Νοέμβριο του 2008. Σύμφωνα με την Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων της ΕΚΤ για το δ' τρίμηνο του 2021, η τάση αυστηροποίησης των κριτηρίων χορήγησης τραπεζικών πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις συνεχίστηκε, αν και σε μικρότερο βαθμό σε σύγκριση με το γ' τρίμηνο. Αυτό οφείλεται κυρίως στη σχετική βελτίωση των προσδοκιών για τις οικονομικές προοπτικές, καθώς και στη μείωση του κινδύνου για άνοδο των επισφαλών δανείων. Τα πιο αυστηρά κριτήρια αφορούν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ενώ για τις μεγάλες επιχειρήσεις παρατηρείται οριακή χαλάρωση των κριτηρίων. Τα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων προς τα νοικοκυριά παρέμειναν αμετάβλητα όσον αφορά τα στεγαστικά δάνεια, ενώ έγιναν πιο ευνοϊκά για τα καταναλωτικά εξαιτίας της βελτίωσης του κόστους κεφαλαίου και της αύξησης του βαθμού ανάληψης πιστωτικού κινδύνου από τις τράπεζες. Παράλληλα, η ζήτηση επιχειρηματικών δανείων σημείωσε τη δεύτερη μεγαλύτερη άνοδο μετά το πρώτο εξάμηνο του 2020, επηρεαζόμενη αφενός από την αυξημένη ζήτηση βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων κίνησης λόγω των προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού και αφετέρου από τη ζήτηση επενδυτικών δανείων. Η βελτίωση των οικονομικών προοπτικών και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, και τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού συνέβαλαν στην αύξηση της ζήτησης στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων.

Το 2021 η δημοσιονομική πολιτική στην ευρωζώνη ως σύνολο συνέχισε να στηρίζει την αναπτυξιακή δυναμική, καθώς διατηρήθηκαν πολλά από τα μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων και της απασχόλησης που είχαν ληφθεί το προηγούμενο έτος για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας. Παρότι οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις διαφέρουν μεταξύ

των κρατών μελών, αφορούν μεταξύ άλλων τη μείωση των άμεσων και έμμεσων φόρων, καθώς και σχήματα επιδότησης για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αύξηση των δημόσιων επενδύσεων στην ευρωζώνη την περίοδο 2019-22 αντιδιαστέλλεται με τη μείωσή τους κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008-09, εν μέρει λόγω της αναμενόμενης εμπροσθοβαρούς χρηματοδότησης των επενδύσεων από το ευρωπαϊκό μέσο ανάκαμψης NGEU. Το δημοσιονομικό έλλειμμα συνολικά για τη ζώνη του ευρώ, σύμφωνα με τις μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ (Μάρτιος 2022), εκτιμάται ότι έφθασε στο 5,5% του ΑΕΠ το 2021 από 7,2% του ΑΕΠ το 2020, το υψηλότερο επίπεδο ιστορικά.

Αντίστοιχα, το δημόσιο χρέος εκτιμάται ότι μειώθηκε στο 95,8% του ΑΕΠ, έναντι κορύφωσής του στο 97,3% το 2020, κυρίως εξαιτίας της ισχυρής οικονομικής ανάκαμψης και της μείωσης των δαπανών για τόκους λόγω της διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής. Το 2022 η δημοσιονομική πολιτική στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο αναμένεται να είναι περιοριστική ως επακόλουθο της άρσης του μεγαλύτερου μέρους των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης από την πανδημία, αν και εκτιμάται λιγότερο περιοριστική από προγενέστερες προβολές λόγω των νέων μέτρων πολιτικής για την αντιστάθμιση του υψηλού ενεργειακού κόστους για τα νοικοκυριά. Η χαλάρωση των δημοσιονομικών κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η οποία ισχύει και για το 2022, θα επιτρέψει την ομαλή επαναφορά της δημοσιονομικής ισορροπίας.

Η ονομαστική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ (έναντι 42 εμπορικών εταίρων) ανατιμήθηκε περίπου κατά 1,4% το 2021 σε μέσα επίπεδα έτους, έναντι υποτίμησης κατά 3,4% το 2020. Ωστόσο, το ευρώ υποτιμήθηκε έναντι του δολαρίου ΗΠΑ το δεύτερο εξάμηνο του 2021, καθώς και έναντι άλλων νομισμάτων, αντανακλώντας κατά κύριο λόγο τις προσδοκίες για ταχύτερη αύξηση των επιτοκίων από τη Fed και άλλες κεντρικές τράπεζες. Ταυτόχρονα, οι πιέσεις από την κατάρρευση του κινεζικού κατασκευαστικού ομίλου Evergrande μεταφράστηκαν σε αύξηση της ζήτησης του δολαρίου ΗΠΑ και του ευρώ που θεωρούνται ασφαλή επενδυτικά καταφύγια. Η μικρότερη επίπτωση της μετάλλαξης Όμικρον από όσο αρχικά αναμενόταν και η βελτίωση των οικονομικών προοπτικών στην ευρωζώνη στήριξαν το ευρώ στις αρχές του 2022.

Αντίθετα, ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας στα τέλη Φεβρουαρίου συνέβαλε στη σημαντική μεταβλητότητα στις αγορές συναλλάγματος, ενδυνάμωσε τη ζήτηση για ασφαλείς επενδύσεις και οδήγησε στην υποτίμηση του ευρώ έναντι άλλων νομισμάτων εν μέσω προσδοκιών για χαμηλότερη οικονομική ανάπτυξη στην ευρωζώνη.

Οι κίνδυνοι για τις οικονομικές προοπτικές της ευρωζώνης παραμένουν υψηλοί και είναι άμεσα συνυφασμένοι με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και την πορεία της πανδημίας. Μια μεγαλύτερη της αναμενόμενης διάρκεια του πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας θα εντείνει την αβεβαιότητα και θα πλήξει την καταναλωτική και επενδυτική δαπάνη, οδηγώντας σε αναμικτή οικονομική ανάπτυξη και υψηλότερο πληθωρισμό. Ταυτόχρονα, θα ενισχυθεί ο κίνδυνος για μεγαλύτερες δευτερογενείς επιπτώσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και για αύξηση των ασφαλιστρών κινδύνου ιδίως για τα πιο ευάλωτα κράτη-μέλη. Επίσης, η επιβολή πιο αυστηρών κυρώσεων κατά της Ρωσίας ενδέχεται να εντείνει τα προβλήματα στις αλυσίδες εφοδιασμού και να περιορίσει την αύξηση των εξαγωγών, ενώ μια συστηματική μείωση των προμηθειών φυσικού αερίου και πετρελαίου από τη Ρωσία θα διατηρήσει σε υψηλά επίπεδα την τιμή της ενέργειας και θα περιορίσει την παραγωγή στην ευρωζώνη. Η διατήρηση πληθωριστικών πιέσεων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα αυξάνει τον κίνδυνο διαμόρφωσης υψηλότερων πληθωριστικών προσδοκιών και πιο μόνιμων αυξήσεων στις τιμές. Στο πλαίσιο αυτό, η διαφορά στους κύκλους νομισματικής πολιτικής μεταξύ της ΕΚΤ και άλλων μεγάλων κεντρικών τραπεζών δύναται να οδηγήσει σε ασύμμετρη ανάκαμψη μεταξύ των εμπορικών εταίρων της ευρωζώνης και σε μείωση της εξωτερικής ζήτησης. Η υιοθέτηση πιο περιοριστικής νομισματικής πολιτικής στις ΗΠΑ δύναται επίσης να επιδεινώσει τις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές συνθήκες, με δευτερογενείς επιπτώσεις στην παγκόσμια ανάπτυξη και στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Το συσσωρευμένο υψηλό δημόσιο και ιδιωτικό χρέος κατά τη διάρκεια της πανδημίας αποτελεί επομένως πρόσθετο κίνδυνο για τις αναπτυξιακές προοπτικές της ευρωζώνης (βλ. Πλαίσιο II.2). Τέλος, η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων του κορωνοϊού δύναται να κάμψει την οικονομική ανάπτυξη. Αντίθετα, η άμεση υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων, περιλαμβανομένων επενδύσεων για την ενεργειακή αυτονομία της Ευρώπης, και η ταχύτερη απορρόφηση πόρων από το ευρωπαϊκό μέσο ανάκαμψης NGEU θα στηρίξουν τα εισοδήματα, την απασχόληση και τις μεσοπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟ 2021 ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2022

Παρά την παρατεταμένη αβεβαιότητα εξαιτίας των διαδοχικών εξάρσεων της πανδημίας διεθνώς, αλλά και των νέων προκλήσεων, όπως οι μεγάλες φυσικές καταστροφές που έπληξαν τη χώρα το περασμένο έτος και η πρόσφατη ενεργειακή κρίση, η ελληνική οικονομία επιδεικνύει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, προσαρμοστικότητα, ευελιξία και δυναμική. Η Ελλάδα σήμερα συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων των χωρών της ζώνης του ευρώ που καταγράφουν συγκριτικά ταχύτερους ρυθμούς ανάκαμψης.

Το 2021 το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές αυξήθηκε κατά 8,3%, σημειώνοντας μία από τις καλύτερες επιδόσεις στην ευρωζώνη, αντισταθμίζοντας σχεδόν πλήρως την απότομη πτώση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 9% το 2020 και επιβεβαιώνοντας τις προσδοκίες για μια ανάκαμψη .

Ο υψηλός ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ το 2021 και η προσδοκία συνέχισης της ανάπτυξης το 2022, σε συνδυασμό με τις θετικές μακροπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές, συνέβαλαν στην πρόσφατη αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδος από το διεθνή οργανισμό DBRS, μειώνοντας σε μία μόνο βαθμίδα την απόσταση των ελληνικών κρατικών ομολόγων από την απόκτηση της επενδυτικής βαθμίδας.

Κύριοι στόχοι της οικονομικής πολιτικής το 2022 πρέπει να είναι η διατήρηση της δυναμικής της ανάπτυξης, ώστε να επεκταθούν οι παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας, και η συνέχιση των προσπαθειών για την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, που πρέπει να αναδειχθεί σε εθνικό στόχο. Μετά από μια μακρά περίοδο αναιμικής ανάπτυξης πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας, η ελληνική οικονομία είναι απαραίτητο να ακολουθήσει πορεία μεγέθυνσης με τελικό στόχο τη σύγκλιση με την ευρωζώνη, αλλάζοντας το παραγωγικό της υπόδειγμα και δίνοντας έμφαση στις επενδύσεις και στην εξωστρέφεια. Η εμπειρία από την πανδημία, αλλά και από την τρέχουσα ενεργειακή κρίση, δείχνει ότι η ενίσχυση της παραγωγικής βάσης, η αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών, η βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και η ενδυνάμωση των θεσμών διακυβέρνησης πρέπει να αποτελέσουν τις βασικές προτεραιότητες πολιτικής στο άμεσο μέλλον.

Η δυνατότητα επαναλειτουργίας της οικονομίας με πολύ λίγους περιορισμούς λόγω της σταδιακής εκτόνωσης του πανδημικού κύματος, καθώς ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού έχει ανοσολογική κάλυψη, και η βελτίωση των οικονομικών προσδοκιών είναι προωθητικοί παράγοντες της ανάκαμψης. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι, μετά από μια επιβράδυνση των εμβολιασμών λόγω άρνησης συγκεκριμένης μερίδας του πληθυσμού να εμβολιαστεί (κυρίως των ευπαθών ηλικιακών ομάδων) με αποτέλεσμα τη χειροτέρευση των επιδημιολογικών δεδομένων, οι εμβολιασμοί στον ενήλικο και γενικό πληθυσμό επιταχύνθηκαν σημαντικά τους τελευταίους μήνες εξαιτίας των μέτρων υποχρεωτικότητας που εφαρμόστηκαν, φθάνοντας τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο. Παρ' όλα αυτά, το επίπεδο εμβολιαστικής κάλυψης στις ευπαθείς ηλικιακές ομάδες εξακολουθεί να είναι χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, γεγονός που διατηρεί την πίεση στο σύστημα υγείας και αποτελεί τη βασική αιτία για τη βραδεία αποκλιμάκωση των επιδημιολογικών δεδομένων στην Ελλάδα.

Κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης το 2021 ήταν η καλύτερη της αναμενόμενης πορεία του τουρισμού και του τομέα της φιλοξενίας γενικότερα, η αύξηση των εξαγωγών αγαθών, η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, η ενίσχυση της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης που χρηματοδοτήθηκε από την προηγηθείσα μεγάλη αύξηση της ιδιωτικής αποταμίευσης, η αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης, η μεγάλη αύξηση των επενδύσεων, ιδιωτικών και δημόσιων, και η ισχυρή ανάκαμψη της αγοράς εργασίας όπως αποτυπώνεται στη μεγάλη μείωση του ποσοστού ανεργίας. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας των νέων (κάτω των 25 ετών), αν και βαίνει μειούμενο, παραμένει πολύ υψηλό, διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Αξιοσημείωτη επίσης ήταν η ανάκαμψη της βιομηχανίας και των κατασκευών, ενώ η μεγάλη αύξηση των εισαγωγών αγαθών είχε αρνητική επίδραση στο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ.

Η επαλήθευση των εκτιμήσεων για ισχυρότερη από την αναμενόμενη ανάκαμψη το 2021 και οι προβλέψεις για συνέχιση της ανάπτυξης το 2022, αν και με επιβραδυνόμενο ρυθμό λόγω των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία, θέτουν την οικονομία σε μια νέα αναπτυξιακή τροχιά που αναμένεται να διατηρηθεί τα επόμενα έτη. Προετοιμάζουν επίσης το έδαφος για το τέλος των έκτακτων μέτρων στήριξης, διευκολύνοντας τη δραστική μείωση του πρωτογενούς δημοσιονομικού ελλείμματος και τη σταδιακή αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας. Ο αντίκτυπος της πανδημίας αναμένεται να αμβλυνθεί σταδιακά, ενώ η συνέχιση και το 2022, αν και με σαφώς μικρότερη ένταση, της διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, σε συνδυασμό με την ισχυρή ώθηση από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, θα διατηρήσουν την αναπτυξιακή δυναμική. Ειδικότερα, το εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0" κινείται για πρώτη φορά σε δύο νέες κατευθύνσεις: πρώτον, στην εκ των προτέρων λεπτομερή και ακριβή περιγραφή των επενδυτικών σχεδίων που θα χρηματοδοτηθούν με τους πόρους του Μηχανισμού και, δεύτερον, στην άμεση συνάρτηση των στόχων του Σχεδίου με τις ανάγκες της εθνικής οικονομίας, με τελικό στόχο το διαρθρωτικό μετασχηματισμό της.

Κλειδιά για τη διατήρηση της οικονομικής ανάκαμψης το 2022 είναι: (α) η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων, με το αποτύπωμά τους να είναι ήδη εμφανές σε τομείς όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους, συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής διοίκησης, (β) η συνεχής μείωση της ανεργίας λόγω των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας, (γ) η αύξηση των επενδύσεων, (δ) η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και (ε) η έγκαιρη και αποτελεσματική χρήση των πόρων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι πόροι από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η εκταμίευση των οποίων αναμένεται να αυξηθεί από το 2022 έως και το 2026, και οι πόροι του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα χρηματοδοτήσουν νέα δημόσια και ιδιωτικά επενδυτικά έργα, απαραίτητα για την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία, την εξειδίκευση και την κοινωνική συνοχή. Επιπρόσθετα, η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων, όπως περιγράφονται στο εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στηρίζει τη βαθμιαία βελτίωση των θεσμών διακυβέρνησης της χώρας και

διαμορφώνει ένα περιβάλλον φιλικό προς το επιχειρείν, αναγκαίο για την ενθάρρυνση της ιδιωτικής επενδυτικής πρωτοβουλίας. Η προοπτική υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης αποδίδεται όχι μόνο στις αναμενόμενες επενδύσεις που σχετίζονται με το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλά και στην αύξηση της παραγωγικότητας που θα προέλθει από τις μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται στο εθνικό Σχέδιο. Εξάλλου, η συνεχιζόμενη προσπάθεια μείωσης των ΜΕΔ και η επαρκής ρευστότητα θα δώσουν τη δυνατότητα στις ελληνικές τράπεζες να επιταχύνουν τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση του ΑΕΠ.

Ωστόσο, η έξαρση της οικονομικής αβεβαιότητας λόγω του υψηλού και επίμονου πληθωρισμού, αλλά και του πολέμου στην Ουκρανία, μετριάζει τις προσδοκίες των οικονομικών μονάδων και επηρεάζει αρνητικά τις αποφάσεις τους. Ως εκ τούτου, η ελληνική οικονομία προβλέπεται το 2022 να συνεχίσει να αναπτύσσεται, όμως με σαφώς μικρότερο ρυθμό από την αρχική πρόβλεψη (4,8%). Ο ρυθμός ανόδου του πραγματικού ΑΕΠ περιορίζεται σε 3,8% στο βασικό σενάριο και 2,8% στο δυσμενές σενάριο, ανάλογα με την έκταση των διαταράξεων στις διεθνείς τιμές ενέργειας και τροφίμων, καθώς και με την επιδείνωση του κλίματος εμπιστοσύνης και την αναταραχή των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Αν και ο κύριος μοχλός ανάπτυξης για φέτος είναι η εγχώρια ζήτηση και ο τουρισμός, υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα: η αρνητική επίδραση του πληθωρισμού στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών θα περιορίσει την αύξηση της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης. Το αυξημένο κόστος παραγωγής και η μικρότερη κατανάλωση θα επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία των επιχειρήσεων και, μαζί με τη γενικευμένη αβεβαιότητα, θα οδηγήσουν σε αναβολή ή και ματαίωση επενδυτικών αποφάσεων. Αβεβαιότητα επίσης υπάρχει όσον αφορά τις επιπτώσεις στις τουριστικές εισροές, κυρίως από την Ευρώπη και τις ΗΠΑ, λόγω της μείωσης της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών στις χώρες προέλευσης, αλλά και λόγω της δημιουργίας ενός έντονου αισθήματος ανασφάλειας.

Υπάρχουν όμως και αντίρροπες δυνάμεις που λειτουργούν αντισταθμιστικά και μετριάζουν τις αρνητικές επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και διατηρούν την αναπτυξιακή δυναμική.

Αυτές είναι: η έναρξη των επενδυτικών έργων του εθνικού Σχεδίου, η άνοδος της απασχόλησης, οι ήδη συσσωρευμένες αποταμιεύσεις και η συνεχιζόμενη αύξηση των εξαγωγών. Οι προβλέψεις αυτές τελούν υπό μια σειρά προϋποθέσεων που αφορούν την πλήρη εξάλειψη του κινδύνου της πανδημίας, το σημαντικό περιορισμό της γεωπολιτικής αστάθειας, τη συνέχιση της ενίσχυσης του διεθνούς τουρισμού, την ανάκαμψη της ευρωζώνης, την επιτάχυνση των επενδύσεων και τη βαθμιαία εκτόνωση του πληθωρισμού.

Το 2021 ο πληθωρισμός στην Ελλάδα, μετρούμενος με το ρυθμό αύξησης του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, ήταν 0,6%, κυρίως λόγω της ανοδικής πορείας των τιμών της ενέργειας και των ειδών διατροφής. Ο ρυθμός αυτός ήταν σαφώς μικρότερος σε σχέση με το μέσο όρο της ευρωζώνης. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, το 2022 αναμένεται επιτάχυνση του πληθωρισμού σε 5,2%, με θετική συμβολή όλων των συνιστωσών. Στο δυσμενές σενάριο, προβλέπεται περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού σε 7%. Το 2023 αναμένεται αποκλιμάκωση, υπό την προϋπόθεση της πλήρους αποκατάστασης της λειτουργίας των διεθνών εφοδιαστικών αλυσίδων και της υποχώρησης των τιμών της ενέργειας. Εάν η διεθνής ενεργειακή κρίση οξυνθεί περαιτέρω και η αύξηση των ονομαστικών μισθών υπερβεί την αύξηση της παραγωγικότητας, ο ρυθμός ανόδου του γενικού επιπέδου των τιμών στην Ελλάδα, σε συνδυασμό μάλιστα με το αυξημένο κόστος στέγασης, θα ενισχυθεί περαιτέρω, τροφοδοτώντας τις πληθωριστικές προσδοκίες.

Ζωτικής σημασίας για την περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας και τη διατήρηση ευνοϊκών αναπτυξιακών προοπτικών είναι η αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και η επιστροφή στις αρχές της δημοσιονομικής σύνεσης και υπευθυνότητας.

Η καλή πορεία των φορολογικών εσόδων, όπως άρχισε να διαγράφεται κατά τους τελευταίους μήνες του περασμένου έτους και το πρώτο δίμηνο του τρέχοντος έτους, ως αποτέλεσμα της ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας, της αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης και της απασχόλησης, και η σταδιακή απόσυρση των έκτακτων μέτρων στήριξης καθιστούν εφικτή τη δραστική μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος το 2022.

Αναλυτικότερα, η επίτευξη υψηλού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης το 2021 και η πρόβλεψη για διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής το 2022 και το 2023 διευκολύνουν την άσκηση αξιόπιστης αντικυκλικής δημοσιονομικής πολιτικής με στόχο τη δημιουργία πρωτογενών πλεονασμάτων, τα οποία, σε συνδυασμό με τα χαμηλά επιτόκια και την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, θέτουν το λόγο χρέους προς ΑΕΠ σε συνεχή πτωτική πορεία. Η άσκηση συνεπούς αντικυκλικής δημοσιονομικής πολιτικής θα βοηθήσει στη δημιουργία ικανού δημοσιονομικού χώρου, η ύπαρξη του οποίου είναι απαραίτητη για την προστασία της οικονομίας από μελλοντικές υφιστατικές διαταραχές, την παροχή στοχευμένης στήριξης προς τους ασθενέστερους και την ύπαρξη επαρκούς ταμειακού αποθέματος ασφαλείας για την ομαλή εξυπηρέτηση του χρέους ώστε να μετριάζεται ο κίνδυνος χώρας. Ο περαιτέρω περιορισμός μάλιστα της φοροδιαφυγής θα δημιουργήσει πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο, απαραίτητο στην παρούσα συγκυρία.

Αν και φαίνεται από τα μέχρι στιγμής δεδομένα ότι η οικονομική ζημία της πανδημίας σε όρους πραγματικού ΑΕΠ θα έχει πλήρως αποκατασταθεί το 2022, εξαλείφοντας έτσι τον κίνδυνο μόνιμων βλαβών, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας λαμβάνει χώρα σε ένα περιβάλλον εξαιρετικά μεγάλης αβεβαιότητας σε παγκόσμια κλίμακα. Κύριες πηγές της αυξημένης αβεβαιότητας είναι: Πρώτον, το ενδεχόμενο μιας επικίνδυνης για την παγκόσμια ασφάλεια

μονιμοποίησης της οξείας γεωπολιτικής αντιπαράθεσης διεθνώς που θα παρατείνει τις πιέσεις στις διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες, στις διεθνείς μεταφορές και στον πληθωρισμό και θα εντείνει την αβεβαιότητα σχετικά με την πλήρη ανάκτηση των τουριστικών εισροών. Δεύτερον, μια έστω και προσωρινή, από το ερχόμενο φθινόπωρο, έξαρση της πανδημίας παγκοσμίως. Τρίτον, η όξυνση και παράταση της ενεργειακής κρίσης. Τέταρτον, ο σχηματισμός ισχυρών πληθωριστικών προσδοκιών από τις οικονομικές μονάδες, με αρνητικές επιπτώσεις στην κατανάλωση και στις επενδύσεις.

Στο νέο περιβάλλον ακραίας αβεβαιότητας, η διασφάλιση της δημοσιονομικής ισορροπίας μέσω της προγραμματισθείσας απόσυρσης των έκτακτων μέτρων κυβερνητικής στήριξης αποδεικνύεται μια δύσκολη διαδικασία, καθώς απαιτείται η εύρεση της κατάλληλης ισορροπίας ανάμεσα σε δύο επιδιώξεις πολιτικής. Αφενός, πρέπει να μετριαστεί η επίπτωση του υψηλού ενεργειακού κόστους και του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και στην κερδοφορία των επιχειρήσεων, ώστε να περιοριστεί η βλάβη στην ανάκαμψη και να μην απειληθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Αφετέρου, τα μέτρα στήριξης το 2022 πρέπει να έχουν περιορισμένο δημοσιονομικό αντίκτυπο, ώστε η αναγκαία στροφή σε συστατική δημοσιονομική πολιτική το τρέχον έτος να διευκολύνει την επάνοδο στη δημοσιονομική ισορροπία.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Για την ελληνική οικονομία, ο πόλεμος στην Ουκρανία αποτελεί μία σοβαρή αρνητική διαταραχή από την πλευρά της προσφοράς, η οποία αναμένεται να οδηγήσει σε υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας βραχυπρόθεσμα και σε περαιτέρω άνοδο του πληθωρισμού. Ειδικότερα, η αύξηση στις τιμές της ενέργειας, των τροφίμων και άλλων εμπορευμάτων έχει ενισχύσει τις πληθωριστικές πιέσεις και αναμένεται να επιβραδύνει τους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης. Παράλληλα, η επιβολή αυστηρών οικονομικών κυρώσεων στη Ρωσία δυσχεραίνει τον ενεργειακό εφοδιασμό και το διεθνές εμπόριο, ενώ δημιουργούνται σημαντικές διαταράξεις στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας λόγω προβλημάτων τροφοδοσίας πρώτων υλών σε σημαντικούς βιομηχανικούς κλάδους. Όσο κλιμακώνονται οι γεωπολιτικές εντάσεις, παρατηρείται αύξηση της αβεβαιότητας και επιδείνωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών, με αποτέλεσμα να ενισχύονται οι καθοδικοί κίνδυνοι για την ανάπτυξη. Καθώς ο πόλεμος είναι σε εξέλιξη, είναι δύσκολο να αποτιμηθούν με ακρίβεια οι οικονομικές επιπτώσεις της σύγκρουσης Ρωσίας-Ουκρανίας, οι οποίες θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια της σύγκρουσης, την τελική της έκβαση και τις αποφάσεις δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το 2021 συνεχίστηκε η αύξηση της τραπεζικής χρηματοδότησης προς τον ιδιωτικό τομέα, με τη βοήθεια της εξαιρετικά διευκολυντικής ενιαίας νομισματικής πολιτικής και τη στήριξη από τα προγράμματα της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ) και του ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Ο δωδεκάμηνος ρυθμός αύξησης της τραπεζικής χρηματοδότησης, αν και επιβραδυνόμενος, διαμορφώθηκε σε 3,7% το Δεκέμβριο του 2021, έναντι 10% το Δεκέμβριο του 2020. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος (5,7%) σε σχέση με το 2020. Καθώς τα έσοδα των επιχειρήσεων ανέκαμψαν και ικανά αποθέματα ρευστότητας είχαν ήδη σχηματιστεί από το 2020, οι ανάγκες των επιχειρήσεων για τραπεζικό δανεισμό περιορίστηκαν. Ως εκ τούτου, η μηνιαία καθαρή ροή τραπεζικής χρηματοδότησης προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ήταν κατά μέσο όρο στη διάρκεια του 2021 χαμηλότερη σε σχέση με το 2020, αλλά πολύ υψηλότερη από ό,τι πριν την πανδημία.

Παράλληλα, τα κεφάλαια που διέθεσαν η ΕΑΤ και η ΕΤΕπ ήταν μικρότερου ύψους έναντι του 2020, αλλά η επίδρασή τους πολύ σημαντική, καθώς στήριξαν το 1/3 των δανείων προς επιχειρήσεις (κυρίως μικρομεσαίες) και ελεύθερους επαγγελματίες. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου των δανείων προς τις μεγάλες επιχειρήσεις επιβραδύνθηκε, ενώ ο αντίστοιχος ρυθμός για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις επιταχύνθηκε. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος των τραπεζικών χορηγήσεων συνέχισε να κατευθύνεται προς τις μεγάλες επιχειρήσεις. Η συνολική πιστωτική επέκταση προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατευθύνθηκε κυρίως στους τομείς της βιομηχανίας, του εμπορίου και του τουρισμού. Αντίθετα, η καθαρή ροή πιστώσεων προς τα νοικοκυριά παρέμεινε αρνητική, παρά το γεγονός ότι οι εκταμιεύσεις νέων στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων αυξήθηκαν.

Η άνοδος των ιδιωτικών τραπεζικών καταθέσεων, επιχειρήσεων και νοικοκυριών, συνεχίστηκε και το 2021, με σωρευτική αύξηση 16,2 δισεκ. ευρώ, μικρότερη σε σχέση με το 2020 (20,6 δισεκ. ευρώ), αλλά πολύ υψηλότερη από ό,τι πριν την πανδημία. Η αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά 8,5 δισεκ. ευρώ συνδέεται με την άνοδο του διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο ενισχύθηκε από τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης και την αύξηση της απασχόλησης, αλλά και με την αναγκαστική μείωση της κατανάλωσης εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων λόγω πανδημίας. Η αύξηση των επιχειρηματικών καταθέσεων κατά 7,8 δισεκ. ευρώ οφείλεται στην αύξηση του τραπεζικού δανεισμού, στις άμεσες κρατικές ενισχύσεις και στην ανάκαμψη των εισπράξεων μετά την επανεκκίνηση της οικονομίας.

Όσον αφορά τα ονομαστικά τραπεζικά επιτόκια, τα επιτόκια καταθέσεων καθώς και το τραπεζικό επιτόκιο δανεισμού για τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις συνέχισαν να υποχωρούν. Ελαφρώς μεγαλύτερη μείωση παρουσίασε το κόστος δανεισμού για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Αντίθετα, το επιτόκιο τραπεζικής στεγαστικής πίστης για τα νοικοκυριά παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο, ενώ το επιτόκιο καταναλωτικής πίστης αυξήθηκε. Σε πραγματικούς όρους όμως, το κόστος τραπεζικού δανεισμού τόσο για τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις όσο και για τα νοικοκυριά κατέγραψε έντονη αποκλιμάκωση λόγω της αύξησης του πληθωρισμού.

Ως προς την αποδοτικότητα, οι ελληνικές τράπεζες το 2021 εμφάνισαν μικρή πτώση των λειτουργικών τους εσόδων, κυρίως λόγω της μείωσης των εσόδων από χρηματοοικονομικές πράξεις. Τα καθαρά έσοδα από τόκους διατηρήθηκαν, ενώ αυξήθηκαν τα λειτουργικά έξοδα, επιβαρύνοντας τα αποτελέσματα προ προβλέψεων και φόρων. Εξάλλου, οι συναλλαγές απομείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και η ανάγκη κάλυψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου συνέβαλαν στην καταγραφή ζημιών από τις τράπεζες.

Ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια, τόσο ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών όσο και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου υποχώρησαν, κυρίως λόγω των ζημιών από τις πωλήσεις και τις τιλοποιήσεις ΜΕΔ. Δεδομένης της σχετικά χαμηλής ποιότητας των κεφαλαίων των τραπεζών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών εποπτικών ιδίων κεφαλαίων αφορά αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (64%), σε συνδυασμό με την επίδραση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9, αλλά και την υποχρέωση κάλυψης της Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) τα επόμενα χρόνια, απαιτείται ποιοτική και ποσοτική ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης και βελτίωση της οργανικής κερδοφορίας. Είναι θετικό ότι οι τράπεζες έχουν ξεκινήσει προσπάθειες ενίσχυσης της κεφαλαιακής τους βάσης μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου και έκδοσης ομολογιακών τίτλων. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι παρατηρείται ενίσχυση της διασύνδεσης του τραπεζικού συστήματος με το δημόσιο τομέα, καθώς η έκθεσή του σε κίνδυνο διαμορφώθηκε σε 22,5% στο τέλος του 2021 (σύνολο ανοιγμάτων στην κεντρική κυβέρνηση προς σύνολο ενεργητικού τραπεζών) και σε 38,7% ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Ωστόσο, στο τρέχον περιβάλλον των μεταβαλλόμενων διεθνών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, οι ελληνικές τράπεζες έχουν να αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις, όπως ενδεικτικά τα νέα ΜΕΔ που ενδέχεται να προκύψουν μετά την αναμενόμενη απόσυρση των μέτρων στήριξης λόγω πανδημίας, αλλά και εξαιτίας του υψηλού πληθωρισμού, η υποχρέωση κάλυψης της Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων, η ανάγκη απορρόφησης των επιπτώσεων του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9, οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και η υιοθέτηση νέων, ψηφιακών τεχνολογιών. Συνεπώς, καθίσταται σαφές ότι οι προκλήσεις αυτές απαιτούν συνεχή επαγρύπνηση και εντατικότερη δράση εκ μέρους των τραπεζών με στόχο την περαιτέρω μείωση των ΜΕΔ, την ενίσχυση της κεφαλαιακής τους βάσης και την αξιοποίηση της αυξημένης ρευστότητας που διαθέτουν για τη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το απόθεμα των ΜΕΔ των ελληνικών τραπεζών σημείωσε το 2021 περαιτέρω υποχώρηση, κυρίως μέσω πωλήσεων δανείων ύψους 27,5 δισεκ. ευρώ με αξιοποίηση του προγράμματος παροχής κρατικής εγγύησης σε τιλοποιήσεις δανείων πιστωτικών ιδρυμάτων, γνωστού με την ονομασία “Ηρακλής”. Σε μικρότερο βαθμό συνέβαλαν επίσης οι εισπράξεις μέσω ενεργητικής διαχείρισης και τα μέτρα στήριξης από την κυβέρνηση και τις τράπεζες για τη διευκόλυνση των δανειοληπτών όσον αφορά τους όρους αποπληρωμής των δανείων τους.

Τα ΜΕΔ ανήλθαν στο τέλος του Δεκεμβρίου 2021 σε 18,4 δισεκ. ευρώ, μειωμένα κατά 28,8 δισεκ. ευρώ σε σχέση με το τέλος του Δεκεμβρίου 2020 και κατά 90,3 δισεκ. ευρώ έναντι του Μαρτίου 2016, οπότε είχαν καταγράψει το υψηλότερο επίπεδο. Σχετικά με τη διάρθρωση των ΜΕΔ, τα 2/3 περίπου αφορούν επιχειρηματικά δάνεια, το 1/5 περίπου στεγαστικά και το υπόλοιπο καταναλωτικά δάνεια. Οι προαναφερθείσες εξελίξεις οδήγησαν σε σημαντική βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού των τραπεζών, μειώνοντας το κόστος κινδύνου και αυξάνοντας τα περιθώρια κερδοφορίας. Εντούτοις, το απόθεμα των ΜΕΔ ως ποσοστό των συνολικών δανείων (12,8%) παραμένει πολύ υψηλότερο του μέσου όρου στην ΕΕ (2,1%). Περίπου το 39% του συνόλου των ΜΕΔ βρίσκεται σε καθεστώς ρύθμισης. Ωστόσο, υψηλό ποσοστό δανείων σε καθεστώς ρύθμισης εμφάνισε πάλι καθυστέρηση. Εκτιμάται ότι, λόγω της πανδημίας αλλά και των επιπτώσεων του υψηλού πληθωρισμού, επιπλέον ποσοστό ρυθμισμένων δανείων ενδέχεται να καταγραφεί ως ΜΕΔ το 2022. Απαιτείται επομένως εντατικότερη προσπάθεια περαιτέρω μείωσης των ΜΕΔ, όταν μάλιστα δεν έχει ακόμη καταγραφεί η πλήρης επίδραση της πανδημικής κρίσης και του πληθωρισμού στην ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών.

Δεδομένου δε ότι η μείωση των ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών επιτεύχθηκε κυρίως μέσω τιλοποίησης και μεταβίβασης προς επενδυτικά ταμεία, το ύψος των ΜΕΔ εξακολουθεί να υφίσταται όσον αφορά την πραγματική οικονομία και να θέτει μεγάλο αριθμό οφειλετών εκτός χρηματοδότησης από το τραπεζικό σύστημα. Σημειώνεται τέλος ότι σε ορισμένες μη συστημικές τράπεζες η μείωση των ΜΕΔ ήταν πολύ περιορισμένη και το απόθεμα παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες το Νοέμβριο του 1993, με την υπ' αριθμ. 535/5/02.11.1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 198/23.11.1993) απέκτησαν τη δυνατότητα να μετεξελιχθούν σε Πιστωτικά Ιδρύματα. Με την Πράξη 2258/2.11.93 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίσθηκε το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας τους με δυνατότητα να διενεργούν εργασίες που κατά τις ισχύουσες διατάξεις αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των εμπορικών τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Δηλαδή, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες διέπονται από τους ίδιους κανόνες της Βασιλείας και υπάγονται στους νόμους 3601 και 3606, όπως και οι εμπορικές τράπεζες από πλευράς εποπτείας.

Στις 22.7.1995 δημιουργήθηκε η Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (ΕΣΤΕ). Η Ένωση είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (EACB) και της Διεθνούς Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (ICBA).

Το 2018 ήταν έτος μετασχηματισμού για την ΕΣΤΕ καθώς υλοποιήθηκε συγχώνευση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Πιερίας με τη Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Έβρου με τη Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας. Σήμερα η Ένωση αριθμεί 11 συνολικά μέλη, 6 Συνεταιριστικές Τράπεζες (Θεσσαλίας, Ηπείρου, Δράμας-Έβρου, Καρδίτσας, Κεντρικής Μακεδονίας (Πιερίας- Σερρών), Χανίων) και 5 πιστωτικούς συνεταιρισμούς (Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Βοιωτίας, Μαγνησίας, Μεγαρίδος).

Το 2020 αποχώρησε η Παγκρήτια τράπεζα λόγω μετατροπής της σε Ανώνυμη εταιρία.

Τέλος, εντός του 2022 θα υπάρξει συγχώνευση της Τράπεζας Χανίων με την Παγκρήτια Τράπεζα.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου

Οργανωτική Δομή & Ανθρώπινο Δυναμικό

Οργανωτική Δομή & Ανθρώπινο Δυναμικό

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο “κεφάλαιο” ανάπτυξης της Τράπεζας. Για το λόγο αυτό, η Τράπεζα επενδύει συστηματικά στην επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της, με στόχο να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη. Την 31η Δεκεμβρίου 2021 η Τράπεζα απασχολούσε 87 εργαζομένους. Αναλυτικά στοιχεία για τη σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας, απεικονίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Εκπαίδευση	Φύλο		Προσωπικό	Ποσοστό
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	
Μετ/κό	18	14	32	36,78%
ΑΕΙ	10	10	20	22,99%
ΤΕΙ	8	5	13	14,94%
Λύκειο	13	9	22	25,29%
Σύνολο	49	38	87	100,00%

Η Τράπεζα μεριμνά ώστε το ανθρώπινο δυναμικό της να λειτουργεί καθημερινά σύμφωνα με τις αξίες και τις αρχές του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, με στόχο όλες οι ενέργειες να διέπονται από τις σχετικές αρχές εταιρικής συμπεριφοράς:

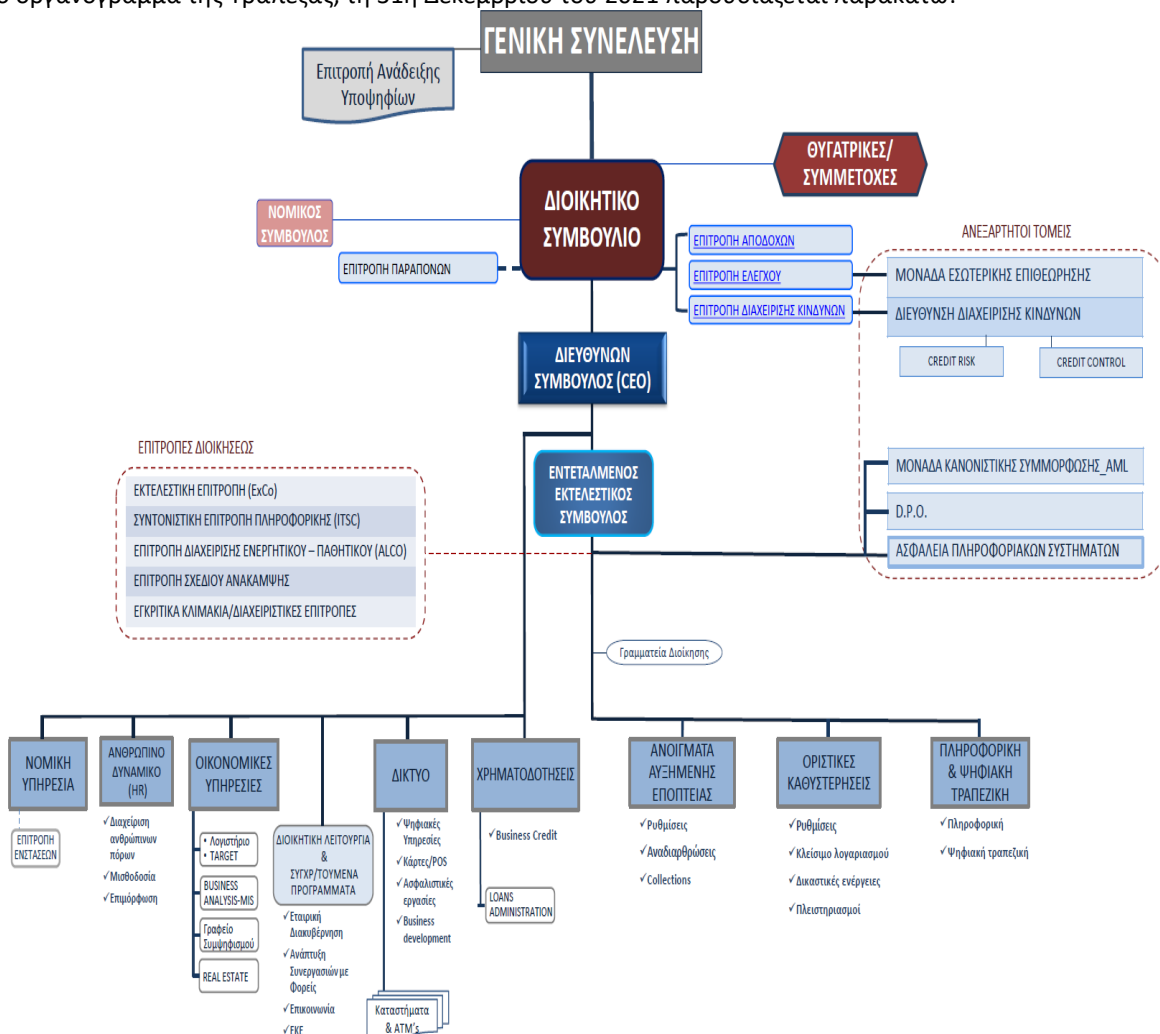
1. Νομιμότητα, διαφάνεια
2. Προτεραιότητα στους συνεταίρους-πελάτες,
3. Ποιότητα προσωπικής εξυπηρέτησης,
4. Προσφορά στο κοινωνικό σύνολο

Η Τράπεζα ανταποκρίνεται με ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό της και εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για αυτό:

- Σέβεται και προασπίζεται τη διαφορετικότητα των Εργαζομένων της (π.χ. ηλικία, φύλο, φυλή, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία/ειδικές ικανότητες, γενετήσιο προσανατολισμό κ.λπ.).
- Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητες εξέλιξης βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, χωρίς διακρίσεις.

- Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας, εξασφαλίζοντας την τήρηση των αντίστοιχων εθνικών ρυθμίσεων για τις νόμιμες κατώτατες αποδοχές, τα ωράρια εργασίας και τη χορήγηση αδειών.
- Προασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα άσκησης της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγμάτευσης.

Το οργανόγραμμα της Τράπεζας, τη 31η Δεκεμβρίου του 2021 παρουσιάζεται παρακάτω:

Η οργανωτική δομή της Τράπεζας ευθυγραμμίζεται με τις εκάστοτε ισχύουσες αρχές του θεσμικού πλαισίου, το οποίο διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και είναι διαρθρωμένη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κύριων επιχειρησιακών τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται. Η διασφάλιση αποτελεσματικής οργανωτικής δομής και ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε υπηρεσιακής μονάδας της Τράπεζας, αποτελούν τη βάση, στην οποία στηρίζονται η λειτουργία και οι εργασίες της.

Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών

Ενεργητικό & Κεφάλαια

Το Ενεργητικό της Τράπεζας ανήλθε σε € 287.202 χιλ. έναντι € 282.066 χιλ. το 2020, σημειώνοντας αύξηση κατά 1,82% η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.

Καταθέσεις

Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας το 2021, ανήλθαν στα € 248.226 χιλ. έναντι € 246.781 χιλ. το 2020, σημειώνοντας αύξηση κατά 0,59%.

Χαρακτηριστικό επίσης των τάσεων της αγοράς αλλά και του γενικότερου κλίματος, είναι και η σύνθεση των καταθέσεων, με τις προθεσμιακές καταθέσεις να καταλαμβάνουν το 55,23 % περίπου των τοποθετήσεων στην Τράπεζα, οι καταθέσεις ταμειυτηρίου το 26,61% και οι καταθέσεις όψεως και τρεχούμενοι το 18,16%.

Χορηγήσεις

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου, εφαρμόζοντας συνεπή πολιτική, σημείωσε μικρή πιστωτική επέκταση εντός του 2021. Οι χορηγήσεις στο τέλος του 2021, αυξήθηκαν κατά 2,82% και ανήλθαν σε € 272.343 χιλ. έναντι € 264.865 χιλ. το 2020, ενισχύοντας τους παραγωγικούς τομείς της τοπικής οικονομίας.

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) την 31/12/21 ανήλθαν σε ποσοστό 46,12% επί του συνόλου του μεικτού υπολοίπου των χορηγήσεων, μειωμένα κατά περίπου 14,9% σε σχέση με την 31/12/20, ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της στρατηγικής διαχείρισης καθυστερημένων ανοιγμάτων, την βελτίωση των ανακτήσεων από λειτουργικές ροές και από ρευστοποίηση ακινήτων και την διαγραφή απαιτήσεων.

Εντός της κλειόμενης χρήσης σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις για τη κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, ύψους € 4,3 εκατ.. Έτσι οι συνολικές προβλέψεις για τη κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ανήλθαν σε € 53,5 εκατ., έναντι € 61,2 εκατ. την 31/12/20, με αποτέλεσμα ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΑ από προβλέψεις να βελτιωθεί και να διαμορφωθεί στο 41,50% έναντι 40,30% την 31/12/20.

Ο βαθμός κάλυψης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων και αξία λοιπών χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων, ανέρχεται σε 88%.

Λοιπές εργασίες

Το υπόλοιπο των εγγυητικών επιστολών σε κυκλοφορία το 2021 ανήλθε σε € 18.040 χιλ. και οι εισπραχθείσες προμήθειες από αυτές σε € 464 χιλ.

Η Τράπεζα και το 2021 ανέπτυξε περαιτέρω το δίκτυο των εγκατεστημένων σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις POS, προσεγγίζοντας τα 2.800 εγκατεστημένα τερματικά και συνεχίζει την επέκτασή με εντατικούς ρυθμούς κερδίζοντας σημαντικό μερίδιο της τοπικής αγοράς.

Σε συνεργασία με την Συνεταιριστική Ασφαλιστική παρέχει ασφαλιστικά και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα αποκομίζοντας προμήθειες, το ύψος των οποίων για το 2021 ανήλθε στο ποσό των € 101,86 χιλ.

Αποτελέσματα Χρήσης 2021

Τα αποτελέσματα χρήσης (κέρδη) προ προβλέψεων για τη χρήση 2021 ανήλθαν σε € 4.488 χιλ. έναντι € 3.726 χιλ. το 2020.

Το συνολικό ύψος των προβλέψεων για απομείωση απαιτήσεων που σχηματίστηκαν το 2021 ανήλθε σε € 4.369 χιλιάδες.

Δίκτυο Καταστημάτων & ATM

Η Τράπεζα την 31/12/21 διέθετε 9 καταστήματα, 18 ATMs και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου.

Συγκεκριμένα λειτουργεί 4 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 3 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 9 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.

Στρατηγική Πληροφορικής/Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Η Τράπεζα στοχεύει στο ψηφιακό μέλλον των τραπεζών. Εκπονεί Στρατηγική Πληροφορικής επενδύοντας, σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που ακολουθεί, σημαντικά κεφάλαια στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση του κεντρικού λειτουργικού συστήματος και αναπτύσσονται τα δευτερεύοντα συστήματα που στηρίζονται σε αυτό με στόχο την ασφαλή και ορθή παραγωγή, διαχείριση και φύλαξη των δεδομένων, την άντληση της εποπτικής και εσωτερικής πληροφόρησης που θα την υποστηρίξουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων που διαχειρίζεται και στην επίτευξη καλύτερων οικονομικών αποτελεσμάτων.

Αναβαθμίστηκε η λειτουργία τα ATMs, και τέθηκαν σε λειτουργία οι πλέον σύγχρονες, ασφαλείς και εύκολες στη χρήση εφαρμογές ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω υπολογιστή και κινητού τηλεφώνου.

Προσαρμόζεται στα νέα κανονιστικά δεδομένα για την εξυπηρέτηση του κοινού απομακρυσμένα, που έχει στόχο την ανάπτυξη των συναλλαγών, την εξοικονόμηση χρόνου, την ταχύτητα στην ασφαλή εξυπηρέτηση, τη διεθνοποίηση των συναλλαγών και τον περιορισμό των μετακινήσεων που συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος.

Σήμερα ο πελάτης της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου μπορεί να πραγματοποιεί πληρωμές, μεταφορές, εμβάσματα όπου κι αν βρίσκεται. Χρησιμοποιώντας την πιστωτική ή χρεωστική του κάρτα να κάνει συναλλαγές σε όποιο σημείο του πλανήτη κι αν βρίσκεται.

Δίπλα στον επιχειρηματία η Τράπεζα διαθέτει στην τοπική αγορά 2.800 POS και παρέχει στους επιχειρηματίες τη δυνατότητα να χειρίζονται τους επαγγελματικούς τους λογαριασμούς από το γραφείο τους.

Στο πλαίσιο αναβάθμισης των υπηρεσιών απομακρυσμένης τραπεζικής εξυπηρέτησης διερεύνησε την αγορά και αξιολόγησε συνεργασίες με ευρωπαϊκές εταιρίες τόσο για την προμήθεια καρτών και pos όσο και για την ταχύτερη εκκαθάριση των συναλλαγών και προχωρά μέσα στο 2022 στην έναρξη της συνεργασίας με πρωτοπόρους στον κλάδο τους.

Η Τράπεζα συνεχίζει να επενδύει στην ασφάλεια των συναλλαγών και πιστοποιεί την ασφάλεια των πληροφοριών κατά ISO 27001, χρησιμοποιώντας ως συμβούλους τις μεγαλύτερες εταιρίες του κλάδου, όπως η NETBULL και η IBM.

Στόχος το 2022 η πλήρης αναβάθμιση των επιχειρησιακών μονάδων πληροφορικής που θα υποστηρίξουν τη στρατηγική της και τον ψηφιακό της μετασχηματισμό, η οποία εκπονείται σε συνεργασία με εξειδικευμένη εταιρία.

Από το 2018 εκπαιδεύει το προσωπικό κι εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μετρά για τη διαχείρισης και προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενημερώνοντας με σαφήνεια τους συνεταίρους και πελάτες, στο πλαίσιο της προσαρμογής με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, GDPR (General Data Protection Regulation), σε συνεργασία με την εταιρία SPACE AE.

Αντιμετώπιση επιπτώσεων πανδημίας από COVID 19

Ο απολογισμός της τράπεζας στα χρόνια της πανδημίας είναι θετικός.

Σε επίπεδο εξυπηρέτησης πελατεία, αναπτύσσοντας με ασφάλεια όλα τα κανάλια απομακρυσμένης τραπεζικής και αναβαθμίζοντας τις εφαρμογές που τα υποστηρίζουν διατήρησε το υψηλό επίπεδο προσωπικής εξυπηρέτησης τηρώντας όλα τα προβλεπόμενα από τις αρμόδιες υπηρεσίες μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού.

Το ΔΣ, τα εκτελεστικά μέλη που διευθύνουν την Τράπεζα, η Διεύθυνση Πληροφορικής και ο Υπεύθυνος Ασφάλειας Πληροφοριών, έλαβαν άμεσα και δραστικά μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων της Πανδημίας.

Η Διεύθυνση Πληροφορικής υποστήριξε με επιτυχία την τηλεργασία του 40% - 50% των εργαζομένων, οι οποίοι εφοδιάστηκαν με τον απαραίτητο εξοπλισμό (φορητούς Η/Υ) και εργάζονταν εξ αποστάσεως με απόλυτη ασφάλεια, διασυνδεδεμένοι μέσω ελεγχόμενης πρόσβασης VPN. Σε κάθε φορητό Η/Υ υπάρχει εγκατεστημένο λογισμικό για έλεγχοι κακόβουλου λογισμικού και για αναγνώριση και αποτροπή απειλών (Cisco AMP for Endpoint).

Επιπλέον, η Τράπεζα ανταποκρίθηκε εγκαίρως ενημερώνοντας το δίκτυο και τους πελάτες μέσω της ιστοσελίδας για όλες στις κακόβουλες ενέργειες που ανθίζουν στην εποχή του COVID-19 και έλαβε πρόσθετα μέτρα ασφάλειας των πληροφορικών συστημάτων, αυξάνοντας την επαγρύπνηση και αναβαθμίζοντας τα λογισμικά ασφάλειας.

Η Τράπεζα συμμετείχε σε όλα τα κυβερνητικά προγράμματα υποστήριξης των πληγέντων από την πανδημία

Με συστηματική εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων και συνεργασία των μονάδων πέτυχε την αύξηση των οικονομικών μεγεθών παρά τις αντιξοότητες, ενώ ολοκληρώθηκαν με σημαντική βελτίωση όλοι οι εποπτικοί έλεγχοι που διεξήχθησαν το 2021.

Κατά το έτος 2021 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω έργα:

Το Δ.Σ. της Τράπεζας έχει εγκρίνει από το 2017 5τες Αναπτυξιακό Επιχειρηματικό Σχέδιο, η ετήσια αναθεώρηση του οποίου καλύπτει το διάστημα 2019-2023 περιλαμβάνει 20 έργα Πληροφορικής και προετοιμάζει τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού.

- Όπως κάθε χρόνο βάσει προγραμματισμού πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία δοκιμές για Συνέχιση Λειτουργίας Εργασιών από καταστροφή την 31/12/2021, μέσω του νέου Εναλλακτικού Μηχανογραφικού Κέντρου. Η διαδικασία διήρκεσε περίπου 2 ώρες για την επαναλειτουργία των συστημάτων.
- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση & λειτουργία λογισμικού ασφάλειας των Η/Υ & Servers, που θα υποστηρίζει Full Disk Encryption, Removable media encryption, Deslock + Go portable encryption, File & folder encryption, Outlook plugin form email & attachments, Text & clipboard encryption, Virtual disks & encrypted archives, Centralized management compatible.
- Ολοκληρώθηκε η επιλογή του προμηθευτή (SWIFT) για τις νέες υπηρεσίες που αφορούν το Target2, TIPS, T2S.
- Τέθηκε σε λειτουργία του S.O.C. σε συνεργασία με εταιρία NettBull, (S.O.C) Monitoring System, για την ασφάλεια των συστημάτων 24/7 (CyberSecurity).

- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του Core Banking CSB2, με τον προμηθευτή μας Natech.
- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του e-Banking το οποίο περιλαμβάνει το διαχωρισμό σε Retail & Corporate πελάτες, με τον προμηθευτή μας Natech.
- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του m-Banking, το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετες συναλλαγές, όπως πληρωμές, μεταφορές, ανάγνωση QRCode κλπ. με τον προμηθευτή μας Natech.
- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του AML, με τον προμηθευτή μας Natech.
- Μετά την ολοκλήρωση του έργου μετάπτωσης στο νέο Core Banking, e-banking & m-banking προχωρήσαμε σε IT Audit από εξειδικευμένη εταιρία (PWC).
- Για την ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη αποθήκευση των αρχείων, προβήκαμε σε αντικατάσταση του μηχανισμού που λαμβάνει καθημερινά τα αντίγραφα ασφαλείας. Μέχρι σήμερα, λειτουργούσαμε με παρωχημένη τεχνολογία, η οποία είναι μη αναβαθμιζόμενη και όχι τόσο αποτελεσματική (tapes). Η νέα διαδικασία υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την IBM, Back as a Service, κι εκτός από τα αντίγραφα ασφαλείας σε ειδικό server στο χώρο μας, περιλαμβάνει αυτοματοποιημένη ύπαρξη αντίγραφου ασφαλείας σε χώρο της IBM, όπου λειτουργεί και το Εναλλακτικό Μηχανογραφικό Κέντρο της Τράπεζας.
- Πραγματοποιήθηκε η αντικατάσταση 50 Η/Υ παρωχημένης τεχνολογίας και λειτουργικών συστημάτων, σε windows 10.
- Αναβαθμίστηκαν 5 Windows Servers, σε αναβαθμισμένη έκδοση Windows Server 2019.
- Με δεδομένη την υποχρεωτική μας συμμόρφωση για τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων, η τράπεζα υλοποιεί πρόγραμμα συμμόρφωσης με τον κανονισμό GDPR σε συνεργασία με την εταιρία SPACE.
- Λόγω άμεσων αναγκών, αναβαθμίστηκε - επεκτάθηκε το storage, με τη προμήθεια, νέου εξοπλισμού NETAPP.
- Ανανεώθηκε, σαν DPO, η σύμβαση συνεργασίας με τη SPACE, για τη υποστήριξη σε θέματα GDPR.
- Ανανεώθηκε, σαν σύμβουλο ασφαλείας Π.Σ., η σύμβαση συνεργασίας με τη NetBull, για τη υποστήριξη σε θέματα ασφαλείας Π.Σ.
- Ολοκληρώθηκε η προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικού Patch-Management

Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και στην παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα δια μέσω των δραστηριοτήτων της είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Η Τράπεζα, μέσω των κατάλληλων μηχανισμών εντοπίζει, παρακολουθεί και αναλύει αυτούς τους κινδύνους λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Επιπροσθέτως, η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές στρατηγικές.

Υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων είναι η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και σε τελικό επίπεδο το ΔΣ. Η διαμόρφωση στρατηγικής ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της τράπεζας, και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και η επάρκεια Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων αξιολογούνται από το ΔΣ.

Υπεύθυνη για την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Πλαίσιο Διακυβέρνησης Διαχείρισης Κινδύνων

Οι κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της τράπεζας εκπορεύονται από τις προβλέψεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαιτερότητες της Τράπεζας, τον ετήσιο προϋπολογισμό της και το εκάστοτε εφαρμόσιμο επιχειρηματικό της σχέδιο.

Στο πλαίσιο μιας διαφανούς και λειτουργικής πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, η Τράπεζα έχει καταγεγραμμένες διαδικασίες που καθορίζουν τη στρατηγική της αναφορικά με την ανάληψη, παρακολούθηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων. Η Τράπεζα διαθέτει πολιτική διαμόρφωσης, παρακολούθησης και αναθεώρησης του Πλαισίου Ανοχής Κινδύνων της (Risk Appetite Framework ή RAF), η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο με την από 20.09.2020. Εντός του 2021 αναθεωρήθηκαν και οι σχετικοί δείκτες /όρια μέτρησης κινδύνου (risk metrics) που περιλαμβάνονται στη Δήλωση Διάθεσης Ανοχής Κινδύνων (Risk Appetite Statements – RAS). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι η

αρμόδια Διεύθυνση για την παρακολούθηση των δεικτών και την υποβολή τυχόν παρεκκλίσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία ενημερώνει στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι, η Τράπεζα παρότι δεν υποχρεούται να συστήσει Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σύμφωνα με το μέγεθός της και την πολυπλοκότητα των εργασιών της, όπως ορίζεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για πλήρη εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της σχετικής ΠΔ/ΤΕ καθώς και την τήρηση των όρων συνεργασίας που έχει με τους Στρατηγικούς Επενδυτές. Η Τράπεζα, με την από 2/10.11.2016 απόφαση του Δ.Σ., προχώρησε στη σύσταση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να δημιουργήσει διαδικασίες για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, οι οποίες να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής της, των κανονισμών και των πολιτικών της.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ένα μοντέλο «Τριών Γραμμών Άμυνας» για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Στην Πρώτη Γραμμή Άμυνας είναι οι εμπορικές και οι λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας, όπως αυτές εντοπίζονται στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, κυρίως μέσω των καταστημάτων της. Τα καταστήματα και οι κεντρικές διευθύνσεις που εμπλέκονται στις καθημερινές λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας λαμβάνουν υπόψη τους τις κατευθυντήριες γραμμές που τίθενται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, που αποτελεί την Δεύτερη Γραμμή Άμυνας.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ως ανεξάρτητη διοικητικά μονάδα είναι επιφορτισμένη με τη συνεχή αξιολόγηση και παρακολούθηση της ανάληψης κινδύνου που απορρέει από τις δραστηριότητες της Τράπεζας. Η Δεύτερη Γραμμή Άμυνας συμπληρώνεται από την Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία είναι επίσης διοικητικά ανεξάρτητη, διασφαλίζει την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Τρίτη γραμμή άμυνας αφορά τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου που αποτελεί μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα ελέγχου που παρέχει διασφάλιση και συμβουλευτικό έργο εξασφαλίζοντας έτσι την εφαρμογή των πολιτικών και κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία της Τράπεζας. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της διαρκούς και συστηματικής αξιολόγησης της διαχείρισης των αναλαμβανόμενων κινδύνων καθώς και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου που ακολουθούνται από τις δυο πρώτες γραμμές άμυνας, ενώ στους σκοπούς της δραστηριότητας της συμπεριλαμβάνεται και η διακυβέρνηση της Τράπεζας. Τέλος προτείνει μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των προαναφερόμενων και παρακολουθεί την υλοποίηση των διορθωτικών ενεργειών σε τυχόν αναδειχθείσες αδυναμίες.

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης και η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων δεν συμμετέχουν στη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων και τα μέλη που τις απαρτίζουν δεν έχουν κανενός είδους σχέση με τα υπόλοιπα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας, εξασφαλίζοντας την εύρωστη, εύρυθμη και διαφανή περάτωση των καθηκόντων τους.

ΔΑΕΕΚ – ΔΑΕΕΡ

Ο κύριος σκοπός της έκθεσης για τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) είναι να περιγράψει την προσέγγιση που ακολουθεί η Τράπεζα στο πλαίσιο της αξιολόγησης και επάρκειας των κεφαλαίων της. Θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να καλύψει όλους τους σημαντικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα σε συνεχή βάση. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση της επάρκειας των κεφαλαίων της με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2021, με βάση τις μελλοντικές κεφαλαιακές απαιτήσεις σε διάστημα τριών ετών.

Η ΔΑΕΕΚ περιγράφει αναλυτικά τη προσέγγιση της τράπεζας για την εσωτερική αξιολόγηση του κεφαλαίου, όσον αφορά:

—Τους κινδύνους του Πυλώνα Ι (αγοράς, πιστωτικό και λειτουργικό) για τους οποίους υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση,

—Τους πρόσθετους κινδύνους που δεν καλύπτονται από τον Πυλώνα Ι και που αξιολογεί στο πλαίσιο της ΔΑΕΕΚ.

Αντίστοιχα η Τράπεζα αξιολογεί ετησίως με τη Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) το μέγεθος των κινδύνων ρευστότητας καθώς και των διαδικασιών, μέτρων, πολιτικών, μηχανισμών ελέγχου, προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης, στη βάση των αρχών της Βασιλείας και των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ.)

Το ΣΧ.ΑΝ. διασφαλίζει ότι η Τράπεζα μπορεί να ανακάμψει από σοβαρές μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές πιέσεις, αποφεύγοντας την περιέλευση του ιδρύματος σε σημείο αφερεγγυότητας και την λήψη μέτρων εξυγίανσης από την αρμόδια εποπτική αρχή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει σαφείς προσδοκίες για την παράδοση και εκτέλεση του ΣΧ.ΑΝ. Το ΣΧ.ΑΝ αναπτύσσεται, ανήκει και εκτελείται από την Ανώτερη Διοίκηση, αναδεικνύοντας την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Η Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας έχει καθιερώσει ένα πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης, ορίζοντας τις αρχές για την προετοιμασία του ΣΧ.ΑΝ, τη διαδικασία έγκρισης και τη διαδικασία διακυβέρνησης σε περίπτωση που πρέπει να εφαρμοστεί το σχέδιο σε κατάσταση κρίσης. Το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης ενσωματώνεται στο υφιστάμενο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στον έγκαιρο προσδιορισμό του βέλτιστου τρόπου εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψη για την επαρκή διαχείριση μιας κρίσης.

Το ΣΧ.ΑΝ. παρέχει μια λίστα με δυνητικές επιλογές ανάκαμψης, οι οποίες έχουν προκύψει από την αξιολόγηση ενός μακροσκελούς καταλόγου αξιόπιστων, εφικτών και αποτελεσματικών επιλογών, επιτρέποντας στην Τράπεζα να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητά τους βάσει μιας σειράς σεναρίων ακραίων καταστάσεων.

Το ΣΧ.ΑΝ προσδιορίζει τύπους σεναρίων ακραίων καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων του ιδιοσυγκρασιακού και του συστημικού κλονισμού, καθώς και του συνδυασμού των δύο τύπων κλονισμού. Επιπροσθέτως, το Σχέδιο παράσχει την μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων των επιλογών ανάκαμψης, αξιολογεί τους κινδύνους που σχετίζονται με τις επιλογές ανάκαμψης και περιγράφει συγκεκριμένες λύσεις για την υπέρβαση των πιθανών προβλημάτων και την επαναφορά των Δεικτών Ανάκαμψής του Σχεδίου πάνω από τα επίπεδα των ορίων υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, χωρίς να χρειάζεται να καταφύγει σε κυβερνητική στήριξη.

Επιπλέον, το ΣΧ.ΑΝ παρέχει ένα λεπτομερές σχέδιο επικοινωνίας και γνωστοποίησης που καλύπτει την επικοινωνία εντός της Τράπεζας, καθώς και την εξωτερική επικοινωνία με τους μετόχους και τις αρμόδιες αρχές, αντιμετωπίζοντας τυχόν αρνητικές αντιδράσεις στην αγορά. Τέλος, το ΣΧ.ΑΝ περιλαμβάνει μια σειρά προπαρασκευαστικών μέτρων που μπορούν να διευκολύνουν την εφαρμογή των επιλογών σε κατάσταση κρίσης.

Η ανάπτυξη του ΣΧ.ΑΝ διεξήχθη υπό την επίβλεψη και τον συντονισμό της Συντονιστικής Επιτροπής, η οποία απαρτίζεται από ανώτερα στελέχη, που συνέβαλαν στην παραγωγή διαφόρων ροών εργασίας του ΣΧ.ΑΝ (π.χ. δείκτες ανάκαμψης, ακραία σεναρία, επιλογές ανάκαμψης, κτλ.), καθώς και στον σχεδιασμό της εσωτερικής διακυβέρνησης και των σχετικών διαδικασιών.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Η Εταιρική Διακυβέρνηση είναι ένα σύστημα αρχών και πρακτικών βάσει του οποίου οργανώνεται, λειτουργεί και διοικείται η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου, ώστε να διαφυλάσσονται και να ικανοποιούνται τα έννομα συμφέροντα όλων όσων συνδέονται με αυτή.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει από το 1998 την εφαρμογή αρχών εταιρικής διακυβέρνησης, εξασφαλίζοντας έτσι, την άρτια και διαφανή διεξαγωγή των λειτουργιών της και την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών προς τους συνεταιίρους και πελάτες της.

Η εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας διέπεται από το Ν. 4261/2014 που αφορά στα Πιστωτικά Ιδρύματα και εποπτεύεται από την ΤτΕ. Το σύστημα διακυβέρνησης ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και στηρίζεται στην προσέγγιση, κατανόηση, ανάληψη και επιτυχή διαχείριση κάθε είδους κινδύνου.

Ήδη, από τις αρχές του 2020 τέθηκε σε εφαρμογή αναθεωρημένος Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αναπτύσσεται σε υφιστάμενες ή/και υπό αναθεώρηση πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες, με σκοπό τη δημιουργία πλήρους εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου, για την εύρυθμη καθημερινή λειτουργία της οργανωτικής δομής.

Ο Κανονισμός Εταιρικής διακυβέρνησης αντικατοπτρίζει την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού επιχειρηματικού μοντέλου με την παράλληλη εμπέδωση μια ενιαίας επιχειρηματικής φιλοσοφίας, επιτυγχάνοντας μεταξύ άλλων:

- ✓ Την εγκαθίδρυση μιας σαφούς οργανωτικής δομής.
- ✓ Τη θέσπιση ξεκάθαρων γραμμών αναφοράς της Τράπεζας.
- ✓ Την αναλυτική περιγραφή της Ιεραρχίας των μονάδων που απαρτίζουν την οργανωτική δομή της Τράπεζας.
- ✓ Την απόδοση διακριτών και ανεξάρτητων αρμοδιοτήτων στις εμπλεκόμενες με τη διαχείριση κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο μονάδες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχοντας την τελική ευθύνη και τη γενική εποπτεία του τρόπου εφαρμογής του Κανονισμού Εταιρικής Διακυβέρνησης, τον αξιολογεί και ζητά την αναπροσαρμογή του, όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο.

Η επιτυχής διοίκηση και αποτελεσματικότητα της Τράπεζας συμπληρώνεται από μια σειρά Επιτροπών, σε εναρμόνιση με τις αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης. Διακρίνονται στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και στις λοιπές Επιτροπές της Διοίκησης, υπεύθυνες για εξειδικευμένα θέματα που χρήζουν ανάλογης διαφάνειας και τεχνικής κατάρτισης.

Εσωτερικές Διαδικασίες Ελέγχου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου προκειμένου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της έχει θεσπίσει αυστηρές διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες εφαρμόζονται και αξιολογούνται από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης. Η

συγκεκριμένη μονάδα αποτελεί αναπόσπαστο οργανικό μέρος της συνολικής λειτουργίας της Τράπεζας. Έχει Ανεξάρτητη, Αντικειμενική, Διαβεβαιωτική και Συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Τράπεζας.

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών. Έχει πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες της Τράπεζας, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες της.

Ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης αναφέρεται, για θέματα της αρμοδιότητας του στην Επιτροπή Ελέγχου και μέσω αυτής στο Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης υιοθετεί και διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα " Διεθνή Επαγγελματικά Πρότυπα Άσκησης του Εσωτερικού Ελέγχου " καθώς και του Κώδικα Δεοντολογίας του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA) αναπτύσσοντας διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου λαμβάνοντας υπόψη βέλτιστες πρακτικές που απαιτούνται από τις κατευθυντήριες οδηγίες των Εποπτικών Αρχών και των εισηγήσεων διεθνώς αναγνωρισμένων οργανισμών. Στα πλαίσια των ανωτέρω η Διοίκηση της Τράπεζας αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο Εσωτερικός Έλεγχος αφουγκράζεται τις ανάγκες λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου ενισχύοντας αυτήν με κάθε πρόσφορο μέσο όπως η συνεργασία που έχει αναπτυχθεί με εξωτερικό σύμβουλο πολυετούς εμπειρίας.

Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης λειτουργεί ώστε να διασφαλισθεί ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, εφαρμόζοντας για το σκοπό αυτό τις βέλτιστες πρακτικές

Λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρησιακές μονάδες που ελέγχει. Έχει απευθείας γραμμή αναφοράς στην ανώτερη Διοίκηση και στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου ώστε να ενισχύεται η λειτουργία της και κατοχυρώνεται η ανεξαρτησία της.

Υποστηρίζει την Τράπεζα στη διαχείριση του κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης εποπτεύοντας και συντονίζοντας τη συμμόρφωση της με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τους κανόνες των Εποπτικών Αρχών, καθώς και τους εσωτερικούς κανόνες που έχουν υιοθετηθεί.

Στην ευθύνη της Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι το πλαίσιο Αντιμετώπισης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, (ΞΧ/ΧΤ).

Το 2021 εγκρίθηκε από το ΔΣ νέα Πολιτική αντιμετώπισης των ΞΧ/ΧΤ εναρμονισμένη με τις νέες εθνικές και ευρωπαϊκές απαιτήσεις και βέλτιστες πρακτικές.

Αναβαθμίστηκε το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης των συναλλαγών και δημιουργίας σημάτων για ασυνήθεις ή ύποπτες συναλλαγές.

Στο σχεδιασμό για το 2022 είναι η επικαιροποίηση των διαδικασιών και η εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού για την αντιμετώπιση τυχόν προσπαθειών χρησιμοποίησης της Τράπεζας για ΞΧ/ΧΤ.

Τόσο ο προβλεπόμενος από την ΠΔΤΕ 2577/2006 τριετής έλεγχος από ανεξάρτητο ελεγκτή όσο και ο σημαντικός ετήσιος έλεγχος επισήμαναν ότι η λειτουργία της μονάδας είναι ικανοποιητική.

Υλικοτεχνική Υποδομή

Η στρατηγική οργανικής ανάπτυξης της Τράπεζας υπηρετεί και βασίζεται στους ίδιους τέσσερις πυλώνες που διατρέχουν το σύνολο του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Επιχειρείται η ανάπτυξη των εργασιών με χρήση περιορισμένης αύξησης της φυσικής παρουσίας σε τοπικές αγορές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σημαντική υποστήριξη της διείσδυσης με ηλεκτρονικά δίκτυα και κατάλληλες συνεργασίες.

Στο δρόμο προς τη ψηφιακή μετάβαση η Τράπεζα υιοθετεί σύγχρονες τεχνολογικά λύσεις που της επιτρέπουν:

- Να μειώνει το κόστος εξυπηρέτησης, οδηγώντας στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου αύξησης της κερδοφορίας
- Να καλύπτει με ασφάλεια όλο το φάσμα των σύγχρονων τραπεζικών υπηρεσιών
- Να διατηρείται στην κορυφή από την άποψη της δυνατότητας ενσωμάτωσης καινοτομιών και χρήσης τεχνολογίας αιχμής

Προϊόντα και υπηρεσίες

Η Τράπεζα διαθέτει στην αγορά πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων και χορηγητικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής τα οποία σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των ιδιωτών πελατών της.

Οι κύριες κατηγορίες επιχειρηματικών πελατών είναι :

- Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Αγρότες / Κτηνοτρόφοι.

- Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.
- Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Κατασκευαστές / Τεχνικές Εταιρείες.
- Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Τράπεζα εντός του 2021 παρέιχε τα κάτωθι προϊόντα χρηματοδοτήσεων:

- **Μικροπιστώσεις EaSI**, με παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την πρόσβαση δικαιούχων σε μικροπιστώσεις μέχρι €25.000 με την εγγύηση του ΕΤαΕ, για κάλυψη αναγκών τόσο κεφαλαίου κίνησης και χρηματοδότησης αγοράς παγίων στοιχείων. Παράλληλα, στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται και η παροχή εστιασμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης, συμβουλευτικής υποστήριξης και καθοδήγησης (υπηρεσίες Mentoring) στους δικαιούχους που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα.
- **Ήπειρος Ανάπτυξη**, Ολοκληρωμένο πακέτο προϊόντων και υπηρεσιών που απευθύνεται σε νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις που τα επενδυτικά τους προγράμματα έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ ή σε άλλα επιδοτούμενα προγράμματα.
- **Κεφάλαια κινήσεως και δάνεια παγίων**, για κάλυψη ρευστότητας των επιχειρήσεων και την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων.

Η Τράπεζα συμμετείχε σε όλα τα κρατικά προγράμματα στήριξης των πληττόμενων από την πανδημία επιχειρήσεων, επαγγελματιών και φυσικών προσώπων:

- **ΤΕΠΙΧ II** Με το υποπρόγραμμα επενδυτικών δανείων της Δράσης «**Επιχειρηματική Χρηματοδότηση**» του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ II) προωθείται η διευκόλυνση της πρόσβασης των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, οι οποίοι ενισχύουν την επενδυτική δραστηριότητα της χώρας.
- **Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19**: Το «Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19» δημιουργήθηκε για να υποστηρίξει την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε δανειακά κεφάλαια, μέσω της παροχής εγγυοδοσίας. Αντικειμενικός σκοπός του είναι ο μετριασμός των επιπτώσεων της Πανδημίας COVID -19 στη λειτουργία των επιχειρήσεων, μέσω της ενίσχυσης της ρευστότητάς τους με δάνεια κεφαλαίου κίνησης.
- **Πρόγραμμα Εξοικονομώ – Αυτονομώ**. Το πρόγραμμα «**ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΥΤΟΝΟΜΩ**» του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με **προϋπολογισμό 850 εκατ. ευρώ** έχει Δικαιούχο την **Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα** και παρέχει χρηματοδότηση για την υλοποίηση παρεμβάσεων, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας στον οικιακό κτηριακό τομέα, τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και κατά συνέπεια του ενεργειακού κόστους, με όφελος ειδικά για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

Επιπλέον η Τράπεζα συμμετείχε και στο κρατικό πρόγραμμα **Πρόγραμμα «Γέφυρα»**: Συνεισφορά του Δημοσίου στις δόσεις για την αποπληρωμή των πάσης φύσεως δανείων φυσικών ή νομικών προσώπων προς χρηματοδοτικούς φορείς που εξασφαλίζονται με εμπράγματη ασφάλεια στην κύρια κατοικία του οφειλέτη.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία, που δημιούργησε και στηρίζει την τράπεζα.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου δημιουργεί σημαντικό ύψους κοινωνικό προϊόν που παράγεται από τη λειτουργία και την πολιτική που εφαρμόζει και αποδίδεται στην πολιτεία και στους πολίτες. Ενδεικτικά το μέγεθος της κοινωνικής συνεισφοράς της Τράπεζας, χωρίς να συμπεριληφθεί το ύψος των προμηθειών που κατευθύνθηκε κυρίως σε τοπικούς προμηθευτές, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας Κοινωνικού Προϊόντος 2021 (σε χιλιάδες)

Δημόσιο (φόροι, εισφορές κλπ)	1.594
Ασφαλιστικά Ταμεία	998
Προσωπικό	1.808
Χορηγίες	13
Σύνολο (ποσά σε χιλ. ευρώ)	4.413

Παράλληλα ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των Ηπειρωτών και με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, παρά την ανάγκη για περιορισμό των δαπανών της, συνεχίζει να στηρίζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες των φορέων του τόπου μας, καθώς και το έργο καταξιωμένων τοπικών κοινωνικών συλλόγων.

Η συμπαράσταση της τράπεζας έχει πολλές φορές αποδειχθεί καθοριστική για την πραγματοποίηση και την επιτυχία σημαντικών δράσεων.

Ιωάννινα, 15 Ιουνίου 2022

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

**Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος**

Ζωνίδης Κωνσταντίνος

Βουγιούκας Ιωάννης

Τσουκανέλης Βασίλειος

Α.Δ.Τ. Φ 461644

Α.Δ.Τ. Α.Ε. Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

Πληροφόρηση για την περίοδο 01/01/2021 έως 31/12/2021

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του
 Νόμου 4374/2016

I. Πληρωμές (δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ) για την περίοδο 01/01/2021 έως 31/12/2021 λόγω διαφήμισης, προβολής ή προώθησης σε επιχειρήσεις Μέσων Ενημέρωσης (σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016)

Επωνυμία ή Ονοματεπώνυμο	Ποσά σε Ευρώ
ΑΤΗΛΟΣ SPORT ΕΠΕ	150 €
ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τ.Υ Α.Ε	2.250 €
ΓΚΑΝΙΑΤΣΑΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. ART TV	2.009 €
Α.Σ.ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ Ο ΘΕΣΠΡΩΤΟΣ ΠΑΕ	5.000 €
ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ TV Α.Ε	2.020 €
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ	1.750 €
ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΟΧΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΑΞΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2.040 €
ΣΥΚΟΒΕΛΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ	7.860 €
ΣΥΝΟΛΟ	23.079 €

II. Πληρωμές (δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ εάν υπάρχει) για την περίοδο 01/01/2021 έως 31/12/2021 λόγω δωρεών, χορηγιών, επιχορηγήσεων ή άλλων χαριστικών αιτιών (σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 6 του Ν.4374/2016).

Επωνυμία	Ποσά σε Ευρώ
ΠΑΕ ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ	2.000 €
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΝΤΟΥΡΑΧΑΝΗΣ	500 €
ITF JUNIOR ΙΩΑΝΝΙΝΑ CUP	1.000 €
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ	600 €
ΚΟΥΑΡΤΕΤΟ ΕΓΧΟΡΔΩΝ AUREN QUARTET	1.000 €
ΠΑΣ ΜΕΤΣΟΒΟ-ΧΟΡΗΓΙΑ	250 €
LAKE RUN -15 ^{ος} ΓΥΡΟΣ ΛΙΜΝΗΣ	7.000 €
ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ	1.000 €
ΣΥΝΟΛΟ	13.350€

Γ. ΈΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Συνέταιρους της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν.Π.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου (η «Τράπεζα»), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2021, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2021, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αξιολόγηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (Going concern)

Η Τράπεζα, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31.12.2021, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (Going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, και προβάνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, των οικονομικών μεγεθών της και του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο η Τράπεζα θα δραστηριοποιείται τους προσεχείς 12 μήνες.

Εστιάσαμε στο θέμα αυτό, λόγω των σημαντικών εκτιμήσεων και παραδοχών της διοίκησης σχετικά με:

- το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις υφιστάμενες αβεβαιότητες και τις τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Συζητήσαμε με τη διοίκηση και αξιολογήσαμε το εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας στο πλαίσιο των τρεχουσών μακροοικονομικών συνθηκών.
- Εξετάσαμε το εύλογο των βασικών παραδοχών του ως άνω επιχειρηματικού σχεδίου.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης εξετάζοντας τα απολογιστικά στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων.
- Αξιολογήσαμε την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης (καταθέσεις, λοιπά πιστωτικά μέσα & δάνεια).
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις

- τα εποπτικά κεφάλαια και του περιθωρίου του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας.
- τη ρευστότητα της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31/12/2021.

Σχετική αναφορά γίνεται στη σημειώσεις 2.2 και 5 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.2 και 5 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με το θέμα αυτό.

Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 απαιτεί άσκηση σημαντικών κρίσεων και εκτιμήσεων από τη Διοίκηση που εμπεριέχουν υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για απαιτήσεις δανείων και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος.

Τα παραπάνω αυξάνουν σημαντικά τον κίνδυνο για την ποιότητα των δεδομένων αλλά και την ακρίβεια και αξιοπιστία των μοντέλων που επεξεργάζονται τα δεδομένα αυτά.

Η Τράπεζα στις οικονομικές καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2021 εμφανίζει ποσό € 272,3 εκατ. (2020: € 264,9 εκατ.) ως απαιτήσεις από πελάτες στο αναπόσβεστο κόστος καθώς και € 53,5 εκατ. (2020: € 61,2 εκατ.) ως απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών.

Συνεπώς καταλήξαμε ότι η πρόβλεψη απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων πελατών στο αναπόσβεστο κόστος αποτελεί σημαντικό θέμα ελέγχου για τους κάτωθι λόγους:

- Στηρίζεται στην εφαρμογή μιας λογιστικής αρχής (ΔΠΧΑ 9) που απαιτεί εκτιμήσεις και κρίσεις που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Γίνεται άσκηση κρίσης για την ορθή κατάταξη των δανείων και του τρόπου με τον οποίο γίνεται η επιμέτρησή τους.
- Ο υπολογισμός της απομείωσης απαιτεί σημαντική κρίση από τη Διοίκηση για τα μακροοικονομικά κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.
- Απαιτεί κρίση από την πλευρά της διοίκησης για να διαπιστώσει αν υπάρχει αύξηση πιστωτικού κινδύνου.
- Απαιτεί κρίση για τον σωστό σχεδιασμό των μαθηματικών τύπων και δεδομένων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.
- Απαιτεί αξιολόγηση από τη Διοίκηση των αποτελεσμάτων των μοντέλων επιμέτρησης αναμενόμενου πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Επίδραση της πανδημίας του Covid -19 και των πρόσφατων γεωπολιτικών εξελίξεων στη διαμόρφωση των εκτιμήσεων, στην ελληνική οικονομία και στον τουρισμό.

Οι γνωστοποιήσεις της Τράπεζας σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.4, 3.1, 4.1, 4.2 και 16 των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση σε σχέση με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών. Οι διαδικασίες επαλήθευσης που επιλέξαμε να εφαρμόσουμε για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας συμπεριλάμβαναν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Την αξιολόγηση της πληρότητας εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές και τις σημαντικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών
- Την αξιολόγηση της συνέπειας της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε κατά την κατάταξη των ανοιγμάτων σε στάδια (Staging).
- Για συγκεκριμένο δείγμα δανείων επαληθεύσαμε τους μηχανισμούς που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.
- Ως προς την απομείωση σε ατομική βάση επιλέξαμε ένα δείγμα δανείων με κύριο κριτήριο το υπόλοιπο του πιστωτικού κινδύνου και αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης που καταχωρήθηκε. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόσαμε διαδικασίες αξιολόγησης των δεδομένων και της αξιοπιστίας των αναμενόμενων ροών που χρησιμοποιούνται στην εξατομικευμένη απομείωση.
- Αναφορικά με την απομείωση σε συλλογική βάση αξιολογήσαμε το εύλογο των σημαντικών παραμέτρων και παραδοχών, όπως την πιθανότητα αθέτησης (probability of default) και την ζημία δεδομένης αθέτησης (loss given default), που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα.
- Την αξιολόγηση της καταλληλότητας των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η Διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις, περιλαμβανομένης της επίδρασης από την κρίση της πανδημίας (COVID-19).
- Για συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια αξιολογήσαμε την ύπαρξη και την αποτίμηση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της απομείωσης.
- Επιπλέον, λάβαμε ηλεκτρονικά το συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων της Τράπεζας και εξετάσαμε την ορθή τεχνική λειτουργία των συναρτήσεων (formulas) υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας και των λοιπών ποσοτικών παραμέτρων και δεδομένων.
- Διενεργήσαμε συμφωνία των ανωτέρω αρχείων με τους λογαριασμούς γενικής λογιστικής της Τράπεζας και τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν κατάλληλα το μέγεθος του πιστωτικού κινδύνου.

Πληροφοριακά συστήματα

Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και/ή τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και διυλίδες (δηλ. υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.

Κατά την τρέχουσα χρήση η Τράπεζα άλλαξε μηχανογραφικό σύστημα, γεγονός το οποίο αυξάνει τον κίνδυνο μη ορθής παραγωγής αναφορών.

Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο των συναλλαγών που τίθενται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν τον κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επιπρόσθετα, το τραπεζικό περιβάλλον υπόκειται σε εσωτερικές και εξωτερικές απειλές οι οποίες σχετίζονται με την ασφάλεια του κυβερνοχώρου. Με βάση τα παραπάνω το συγκεκριμένο θέμα αξιολογήθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Στις ελεγκτικές διαδικασίες μας περιλαμβάνονται:

- Κατανοήσαμε το περιβάλλον του IT με τη χρήση εμπειρογνώμονα (IT specialist), με σκοπό να εντοπιστούν οι σχετικοί κίνδυνοι.
- Αξιολογήσαμε την ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών της Τράπεζας, επισκοπώντας το σχεδιασμό των κυριότερων διαδικασιών και διυλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά. Πιο συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε τη διαχείριση των προσβάσεων, των αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για το επίπεδο εφαρμογής των συστημάτων που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου.
- Ελέγξαμε την μετάβαση των δεδομένων από το παλιό μηχανογραφικό σύστημα στο νέο. Αξιολογήσαμε την ορθότητα και την πληρότητα των αναφορών από το νέο μηχανογραφικό σύστημα.
- Αφού αξιολογήσαμε την ποιότητα των διαδικασιών και διυλίδων ασφαλείας αναφορικά με τα πληροφοριακά συστήματα και προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστημική πληροφορία (δηλ. δεδομένα και αναφορές), πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.

Αξιολόγηση ανακτησιμότητας αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 σε € 10,39 εκατ., σε σύγκριση με € 10,42 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, μέρος των οποίων δε βασίζεται απαραίτητα σε μελλοντική κερδοφορία αλλά αφορά σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, σύμφωνα με το οποίο η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωπικών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς είναι υποκειμενική όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου της Τράπεζας και στην αξιολόγηση του ειδικού φορολογικού πλαισίου (άρθρα 27 & 27Α Ν. 4172/2013).

Η διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις σημειώσεις 3.4, 13 και 21 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, εκτιμήσαμε τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε από τη διοίκηση για τον προσδιορισμό του ανακτησίμου ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και εξετάσαμε τόσο τον προϋπολογισμό όσο και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών διυλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την προετοιμασία και επισκόπηση των προϋπολογισμών και προσδοκιών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών διυλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.
- Αξιολόγηση της εκτίμησης της διοίκησης αναφορικά με τη φορολογική νομοθεσία που επηρεάζει το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συγκεκριμένα τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27Α του Ν. 4172/2013.
- Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικότερων παραδοχών και προσδοκιών της διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη υπό το πρίσμα της επιβεβαίωσης αυτών των προσδοκιών ιστορικά, με βάση τα τρέχοντα αποτελέσματα και την φορολογική νομοθεσία.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνη της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις διυλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα ή να διακόψει τη δραστηριότητά της, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη διυλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις διυλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των διυλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β), του Ν.4336/2015 σημειώνουμε ότι:

- α. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 150 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2021.
- β. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2021 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 33 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 28/6/2013 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 9 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων.

Ιωάννινα, 15 Ιουνίου 2022

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Αλέξανδρος Λ. Τσακανίκας

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 48641

Grant Thornton

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Λ. Κατεχάκη 58, 115 25 Αθήνα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2021
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
 (Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	01.01- 31.12.2021	01.01-31.12.2020
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		11.432.526	11.119.203
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(1.973.281)	(2.643.552)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	9.459.244	8.475.652
Εσοδα προμηθειών		1.436.365	1.403.713
Εξοδα προμηθειών		(7.942)	(198)
Καθαρά έσοδα / (έξοδα) από προμήθειες	7	1.428.423	1.403.515
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	8	101.863	94.612
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		101.863	94.612
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	9	591.030	308.242
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		11.580.561	10.282.021
Δαπάνες προσωπικού	10	(3.201.074)	(3.092.862)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	11	(3.387.312)	(3.013.921)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων	18, 19	(504.043)	(449.602)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	12	(4.368.834)	(3.315.175)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		119.298	410.461
Φόροι	13, 21	(35.797)	(147.669)
Καθαρά Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)		83.501	262.792
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)			
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:			
Κέρδη (ζημιές) από αναλογιστική μελέτη	26	1.198	889
Αναλογών φόρος	21	(347)	(258)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Β)		850	631
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Α+Β)		84.351	263.423
Αναλογούντα σε:			
Συνεταίρους της Τράπεζας		84.351	263.423
Κέρδη / (ζημιές) ανά μερίδα (ευρώ) - Βασικά και προσαρμοσμένα		0,002	0,007

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 37 μέχρι 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ
(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	31.12.2021	31.12.2020
Ενεργητικό			Όπως αναμορφώθηκε
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	14	17.398.053	31.558.822
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	15	13.901.460	15.747.020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	16	218.819.724	203.629.017
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου:			
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	17	234.127	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	17	60.000	60.000
Ακίνητα επενδύσεων	20	5.440.808	4.041.419
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις		47.301	47.301
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	18	1.119.074	867.860
Ενσώματα πάγια στοιχεία	19	5.105.126	4.712.099
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	21	10.387.115	10.423.259
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	22	14.689.373	10.745.504
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		287.202.161	282.066.428
Παθητικό			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	23	6.174.466	5.303.978
Υποχρεώσεις προς πελάτες	24	248.226.190	246.780.821
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	25	6.100.000	6.021.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	26	168.634	144.818
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	27	100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	28	2.899.820	1.737.718
Σύνολο Παθητικού		263.669.110	260.088.335
Ίδια Κεφάλαια			
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	29	21.564.024	20.263.059
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	30	9.054.687	8.885.045
Αποθεματικά	31	1.817.663	1.817.663
Αποτελέσματα εις νέον		(8.903.323)	(8.987.675)
Ίδια κεφάλαια συνεταιρίων Τράπεζας		23.533.051	21.978.093
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		287.202.161	282.066.428

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 37 μέχρι 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

<i>Ποσά σε ευρώ</i>	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2020	18.698.795	8.681.885	1.817.663	(9.380.012)	19.818.331
Επίδραση ΔΛΠ 19 - ΕΔΔΠΧΠ μετά από φόρους	0	0	0	138.847	138.847
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2020 (αναμορφωμένο)	18.698.795	8.681.885	1.817.663	(9.241.166)	19.957.178
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους (αναμορφωμένο)	0	0	0	262.792	262.792
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (αναμορφωμένο)	0	0	0	631	631
Αύξηση κεφαλαίου	1.564.264	203.160	0	0	1.767.424
Οριστικοποίηση νέων εγγραφών προηγούμενης χρήσης	0	0	0	(9.931)	(9.931)
Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020	20.263.059	8.885.045	1.817.663	(8.987.675)	21.978.093
	<u>20.263.059</u>	<u>8.885.045</u>	<u>1.817.663</u>	<u>(8.987.675)</u>	<u>21.978.093</u>
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2021	20.263.059	8.885.045	1.817.663	(8.987.675)	21.978.093
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	0	0	0	83.501	83.501
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους	0	0	0	850	850
Αύξηση κεφαλαίου	1.300.965	169.642	0	0	1.470.606
Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2021	21.564.023	9.054.687	1.817.663	(8.903.323)	23.533.051
	<u>21.564.023</u>	<u>9.054.687</u>	<u>1.817.663</u>	<u>(8.903.323)</u>	<u>23.533.051</u>

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 37 μέχρι 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)			
<i>Ποσά σε ευρώ</i>	<i>Σημείωση</i>	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Όπως αναμορφώθηκε			
Κέρδη/ (Ζημίες) προ φόρων		119.298	410.461
Πλέον / μείον προσαρμογές για :			
Απομειώσεις και προβλέψεις	12	4.368.834	3.315.175
Αποσβέσεις	18,19	504.043	449.602
Παροχές προσωπικού μετά τη συνταξιοδότηση		25.013	3.336
Λοιπές προσαρμογές	20	(147.083)	(58.788)
<i>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τη μεταβολή σε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων</i>		4.870.105	4.119.786
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα		1.845.560	9.943.847
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες		(19.299.069)	(22.781.864)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(4.204.341)	(1.397.885)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		870.489	(19.148.473)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πελάτες		1.445.369	24.852.790
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των λοιπών υποχρεώσεων		869.424	(556.816)
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από λειτουργικές δραστηριότητες		(13.602.462)	(4.968.615)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	18	(667.403)	(761.959)
Πώληση επενδυτικών ακινήτων	20	268.385	0
Απόκτηση επενδυτικών ακινήτων	19	(1.520.691)	(1.226.237)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(1.919.709)	(1.988.196)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	28	(188.203)	(135.939)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	29	1.470.606	1.767.424
Έκδοση/ (αποπληρωμή) πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων	25	79.000	0
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		1.361.403	1.631.485
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)		(14.160.768)	(5.325.326)
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου		31.558.822	36.884.148
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου		17.398.053	31.558.822

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 37 μέχρι 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ε. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.

1.1 Γενικές Πληροφορίες

Η Συνεταιριστική Τράπεζα ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός μεταβλητού κεφαλαίου έχει σκοπό να προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει για τις συνεταιριστικές τράπεζες, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη των μελών και της περιοχής δράσης της. Έλαβε άδεια λειτουργίας με την 535/2-11-1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η τελευταία δεκαετία ήταν δεκαετία ριζικών αλλαγών και αναδιάρθρωσης του Τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα. Από τις παραδοσιακές και εν πολλοίς κρατικά ελεγχόμενες Εμπορικές Τράπεζες, η αγορά τώρα χαρακτηρίζεται από ιδιωτικά, ευέλικτα και σύγχρονα Πιστωτικά Ιδρύματα, που στέκονται ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.

1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας

Η Συνεταιριστική Τράπεζα την 31/12/2021 διαθέτει:

- 9 καταστήματα, 18 ATMs και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου. Συγκεκριμένα λειτουργεί 4 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 3 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 9 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.
- 24ωρη εξυπηρέτηση σε τοπικό και εθνικό επίπεδο με Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ATM).
- Πιστωτικές και Χρεωστικές κάρτες.
- Καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων.
- Χορηγητικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής.

Τα προϊόντα της Τράπεζας σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πελατών.

Οι κύριες κατηγορίες πελατών είναι :

- Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Αγρότες – Κτηνοτρόφοι.
- Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.
- Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Κατασκευαστές – Τεχνικές Εταιρείες.
- Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα συναλλάσσεται με τα μέλη της, με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο.

1.3 Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέχθηκε μετά από τη Γενική Συνέλευση στις 10, 11/07/2021, αποτελείται από έντεκα συμβούλους τους :

- Κωνσταντίνος Ζωνίδης, Πρόεδρος του Δ.Σ.
- Ιωάννης Βουγιούκας, Διευθύνων Σύμβουλος
- Βασίλειος Τσουκανέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος Διοίκησης
- Χρήστος Παπαδόγιαννης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
- Βασίλειος Κολιός, Ανεξάρτητο μέλος και πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου, μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων
- Εμμανουήλ Χατζάκης, Γραμματέας του Δ.Σ.
- Σπυρίδων Κυριάκης, Ταμίας του Δ.Σ.
- Ιωάννης Παπαδόπουλος, μέλος του Δ.Σ., μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
- Θεόδωρος Σαζακλής, μέλος του Δ.Σ., Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
- Παπαχρήστος Βλάσιος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων

2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας Ηπείρου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021, έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης, απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους που αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η διοίκηση εκτιμά ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική της δραστηριότητα δεδομένης και της εισόδου στο Κεφάλαιό της ισχυρού στρατηγικού επενδυτή και της περαιτέρω ενίσχυσης των κεφαλαίων που επετεύχθη στο 2021, καθώς επίσης της αύξησης των καταθέσεων και της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα. Κατωτέρω αναλύονται οι κυριότεροι παράγοντες που υποστηρίζουν την παραδοχή αυτή.

Μακροοικονομικό περιβάλλον:

Η ελληνική οικονομία ανέκαμψε ταχύτατα το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση, οι επενδύσεις και ο εξωτερικός τομέας τροφοδότησαν την οικονομική δραστηριότητα. Ο τουριστικός τομέας ανέκτησε σημαντικό μέρος από τις απώλειες του 2020 και στήριξε, μαζί με τη βιομηχανική δραστηριότητα, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και την απασχόληση. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων διατηρήθηκαν σε υψηλό επίπεδο σε όλη τη διάρκεια του έτους, αν και τα προβλήματα που έχει προκαλέσει η πανδημία στις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού εντάθηκαν.

Ο γενικός πληθωρισμός κατέγραψε θετικό μέσο ετήσιο ρυθμό, καθώς η εγχώρια ζήτηση ανέκαμψε ταχύτατα και ταυτόχρονα σημειώθηκε σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας, των πρώτων υλών και των τροφίμων σε διεθνές επίπεδο.

Καθώς τα δημοσιονομικά μέτρα για την προστασία τόσο της απασχόλησης όσο και του εισοδήματος των εργαζομένων αποδείχθηκαν αποτελεσματικά, οι επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας παρέμειναν περιορισμένες και ο ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης κινήθηκε σε θετικό έδαφος, ιδιαίτερα από το β' τρίμηνο και ύστερα.

Στον εξωτερικό τομέα η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας βελτιώθηκε τόσο σε όρους τιμών όσο και σε διαρθρωτικό επίπεδο. Οι εξαγωγές αγαθών συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες ανέκαμψαν σε μεγάλο βαθμό, αλλά οι εξελίξεις αυτές αντισταθμίστηκαν εν μέρει από την ταχεία αύξηση των εισαγωγών, με αποτέλεσμα η βελτίωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να είναι περιορισμένη.

Η διατήρηση της δυναμικής της ανάπτυξης το επόμενο διάστημα αποτελεί την κυριότερη πρόκληση. Στην κατεύθυνση αυτή, κρίσιμο ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν η ταχύτερη απορρόφηση και αξιοποίηση των πόρων του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης Next Generation EU, η παρακολούθηση και αναχαίτιση των πληθωριστικών πιέσεων, προκειμένου να προστατευθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, και η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Η ελληνική οικονομία προβλέπεται το 2022 να συνεχίσει να αναπτύσσεται, όμως με σαφώς μικρότερο ρυθμό από την αρχική πρόβλεψη (4,8%) λόγω της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Ο ρυθμός ανόδου του πραγματικού ΑΕΠ περιορίζεται σε 3,8% στο βασικό σενάριο και 2,8% στο δυσμενές σενάριο, ανάλογα με την έκταση των διαταράξεων στις διεθνείς τιμές ενέργειας και τροφίμων, καθώς και την επιδείνωση του κλίματος εμπιστοσύνης και την αναταραχή των χρηματοπιστωτικών αγορών. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το βασικό σενάριο, το 2022 αναμένεται επιτάχυνση του πληθωρισμού σε 5,2%, με θετική συμβολή όλων των συνιστωσών. Στο δυσμενές σενάριο, προβλέπεται περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού σε 7%. Στην παρούσα φάση οι κίνδυνοι για την οικονομική δραστηριότητα είναι καθοδικοί και συνδέονται κυρίως με την ένταση και τη διάρκεια των πληθωριστικών πιέσεων, αλλά και τα προβλήματα στις αλυσίδες εφοδιασμού ή το ενδεχόμενο επιβράδυνσης της ανάκαμψης του τουριστικού τομέα.

Εξέλιξη και προοπτικές των τραπεζών

Το 2021 συνεχίστηκε η σημαντική αύξηση της τραπεζικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων με τη βοήθεια της ευνοϊκής επίδρασης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής και τη στήριξη από τα προγράμματα συγχρηματοδότησης και εγγυοδοσίας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Συνεχίστηκε επίσης η άνοδος των τραπεζικών καταθέσεων των νοικοκυριών και των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων. Τα επιτόκια καταθέσεων, επιχειρηματικής και στεγαστικής πίστης υποχώρησαν κι άλλο. Σημαντικές προκλήσεις για τις τράπεζες παραμένουν η περαιτέρω μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι δεν έχει ακόμη αποτυπωθεί πλήρως η επίδραση της πανδημίας στην ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου, η ενίσχυση της κερδοφορίας και η ποιοτική και ποσοτική ενίσχυση της κεφαλαιακής τους βάσης.

Η μηνιαία καθαρή ροή τραπεζικής χρηματοδότησης (νέα δάνεια μείον εξοφλήσεις χρεολυσίων παλαιών δανείων) προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΜΧΕ) κατά μέσο όρο στη διάρκεια του 2021 ήταν πολύ χαμηλότερη από ό,τι το 2020, αλλά από την άλλη πλευρά σημαντικά υψηλότερη από ό,τι πριν την πανδημία το 2019. Το ίδιο ισχύει για την ακαθάριστη ροή (δηλαδή για τις εκταμιεύσεις) νέων τραπεζικών δανείων σταθερής λήξης προς τις ΜΧΕ: στη διάρκεια του 2021 ήταν μειωμένη κατά περίπου το 1/3 σε σύγκριση με το 2020, αλλά σημαντικά αυξημένη έναντι της καταγραφείσας ακαθάριστης ροής το 2019. Το ίδιο ισχύει, τέλος, τόσο για τις μεγάλες επιχειρήσεις όσο και για τις επιχειρήσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους (ΜΜΕ) – οι ροές τραπεζικής πίστης (καθαρές και ακαθάριστες) εξακολουθούν να είναι ικανοποιητικότερες από ό,τι πριν την πανδημία, αλλά η απότομη αύξηση που επιτεύχθηκε λίγο μετά την έναρξη της πανδημίας δεν επαναλήφθηκε κατά το 2021.

Πράγματι, οι ανάγκες των επιχειρήσεων για τραπεζική πίστη πρέπει να περιορίστηκαν κατά το 2021, καθώς τα έσοδά τους ανέκαμψαν με τη σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών στις μετακινήσεις του πληθυσμού. Ικανά αποθέματα ρευστότητας φαίνεται να είχαν ήδη σχηματιστεί από το 2020 για λόγους πρόνοιας. Τη βελτίωση της ρευστότητας των επιχειρήσεων επιβεβαιώνει η έρευνα πεδίου SAFE.

Η υποβοηθητική για την τραπεζική χρηματοδότηση δράση των προγραμμάτων συγχρηματοδότησης και εγγυοδοσίας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων συνεχίστηκε το 2021, αλλά τα κεφάλαια που διέθεσαν οι εν λόγω οργανισμοί είχαν πολύ χαμηλότερο ύψος από ό,τι το 2020. Δεν έπαψε όμως η επίδραση των προγραμμάτων να είναι πολύ σημαντική – σχεδόν το 1/3 των δανείων τα οποία χορηγήθηκαν προς ΜΧΕ και ελεύθερους επαγγελματίες το 2021 στηρίζονταν από κάποιο από τα εν λόγω προγράμματα. Εκτιμάται μάλιστα ότι κατά το 2021 τα προγράμματα της ΕΑΤ (τα οποία έχουν και το μεγαλύτερο ύψος) επικεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο στις ΜΜΕ.

Ευνοϊκή επίδραση στις δυνατότητες των εγχώριων τραπεζών να πιστοδοτήσουν την πραγματική οικονομία άσκησαν τα μέσα νομισματικής πολιτικής που χρησιμοποίησε το Ευρωσύστημα για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Στο άμεσο μέλλον, η πιστοδοτική δραστηριότητα των τραπεζών αναμένεται να συντελέσει αποφασιστικά στη διάχυση των ωφέλειών από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) στην ελληνική οικονομία.

Στις έρευνες πεδίου σχετικά με την τραπεζική χρηματοδότηση καταγράφεται αύξηση της διαθεσιμότητας τραπεζικών πιστώσεων και βελτίωση των όρων και προϋποθέσεων πιστοδότησης από τη σκοπιά των πιστούχων, ενώ αναδεικνύεται ο ευνοϊκός ρόλος των προγραμμάτων στήριξης της τραπεζικής χρηματοδότησης αλλά και της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Ειδικότερα όσον αφορά τα τραπεζικά επιτόκια, το 2021 τα επιτόκια καταθέσεων συνέχισαν να υποχωρούν, ενώ συρρικνώθηκε κι άλλο η θετική διαφορά μεταξύ επιτοκίου καταθέσεων προθεσμίας και επιτοκίου καταθέσεων μίας ημέρας. Το κόστος τραπεζικής χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις, στο οποίο σταθμίζονται το επιτόκιο δανείων σταθερής λήξης και το επιτόκιο πιστώσεων χωρίς προκαθορισμένη λήξη, επίσης κατέγραψε υποχώρηση –βραδύτερη ωστόσο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη– σε ιστορικούς χαμηλά επίπεδα. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν τόσο η ενιαία νομισματική πολιτική όσο και τα προαναφερθέντα προγράμματα στήριξης των πιστώσεων. Αντίθετα, το επιτόκιο τραπεζικού δανεισμού για τα νοικοκυριά παρέμεινε σταθερό συνολικά, καθώς η μικρή μείωση του επιτοκίου στεγαστικής πίστης αντιστάθμισε την αύξηση του επιτοκίου καταναλωτικών δανείων καθορισμένης διάρκειας. Σε πραγματικούς όρους τα επιτόκια δανεισμού σημείωσαν αξιόλογη υποχώρηση, γεγονός που συνεπάγεται άμεσο μετριασμό του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους προς τις τράπεζες και ενίσχυση της συνολικής δαπάνης στην οικονομία, ιδίως αν η εν λόγω υποχώρηση διατηρηθεί.

Οι καταθέσεις τόσο των νοικοκυριών όσο και των επιχειρήσεων εξακολούθησαν να αυξάνονται κατά το 2021, αλλά όχι στην έκταση που είχε καταγραφεί το 2020, πάντως με ρυθμό σημαντικά υψηλότερο από ό,τι πριν την πανδημία. Οι καταθέσεις της κεντρικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος, επίσης κατέγραψαν αύξηση. Η επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου των ιδιωτικών καταθέσεων μεταξύ 2020 και 2021 είναι συνεπής με τη συγκράτηση της πιστωτικής επέκτασης και τον περιορισμό των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης έναντι των πληγμάτων που επέφερε η πανδημία μετά τη σταδιακή επανεκκίνηση της οικονομίας.

Στο μέτρο που η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία θα έχει αρνητική επίπτωση στην οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα, η εξέλιξη των καταθέσεων και των δανείων θα επηρεαστεί επίσης αρνητικά, με μείωση των αντίστοιχων ρυθμών μεταβολής. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση των τιμών η οποία αναμένεται λόγω του πολέμου θα τείνει να συμβάλει σε άνοδο του ονομαστικού ΑΕΠ. Εξ αυτού του λόγου θα ασκήσει, εφόσον οι λοιποί παράγοντες παραμείνουν αμετάβλητοι, θετική επίδραση στο υπόλοιπο των καταθέσεων, αλλά και στη ζήτηση των δανείων σε απόλυτα μεγέθη.

Η αβεβαιότητα η οποία συνοδεύει την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία αποθαρρύνει κατ' αρχήν την προσφορά τραπεζικής πίστης και ενδέχεται να συμβάλει σε κάποια ενίσχυση της ζήτησης τραπεζογραμματίων. Εντούτοις, η επιτάχυνση του πληθωρισμού η οποία βρίσκεται υπό εξέλιξη αποθαρρύνει εν γένει τη διακράτηση χρήματος με οιαδήποτε μορφή εκτός εάν αντισταθμιστεί από αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων, το οποίο δεν είναι δυνατόν υπό τις παρούσες συνθήκες. Εξάλλου, η επιτάχυνση του πληθωρισμού θα οδηγήσει σε περαιτέρω υποχώρηση των δανειακών επιτοκίων σε πραγματικούς όρους, λειτουργώντας υποστηρικτικά μέσω αυτού του διαύλου για τη ζήτηση τραπεζικού δανεισμού.

Τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2021 δείχνουν υποχώρηση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) των εγχώριων τραπεζών, ουσιαστικά μέσω συναλλαγών που αξιοποίησαν το πρόγραμμα παροχής κρατικής εγγύησης σε τιτλοποιήσεις δανείων πιστωτικών ιδρυμάτων (γνωστό με την ονομασία “Ηρακλής”). Το απόθεμα όμως παραμένει ακόμη πολύ υψηλό και απαιτείται επιτάχυνση της προσπάθειας περαιτέρω μείωσής του. Απόρροια των προαναφερθεισών συναλλαγών ήταν και η καταγραφή σημαντικού ύψους ζημιών, όπως και η αρνητική επίδραση στους

δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, οι οποίοι ωστόσο παραμένουν σε ικανοποιητικό επίπεδο. Δεδομένης όμως της σχετικά χαμηλής ποιότητας των κεφαλαίων των τραπεζών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών εποπτικών ιδίων κεφαλαίων αφορά οριστικές και εκκαθαρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, σε συνδυασμό με την επίδραση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 και την υποχρέωση κάλυψης της Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) τα επόμενα χρόνια, απαιτείται ποιοτική και ποσοτική ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης και ενίσχυση της οργανικής κερδοφορίας των τραπεζών. Είναι θετικό ότι οι τράπεζες έχουν ξεκινήσει προσπάθειες ενίσχυσης της κεφαλαιακής τους βάσης.

Μετά τη σημαντική συσώρευση καταθέσεων που παρατηρήθηκε το 2020, κυρίως ως αποτέλεσμα των μέτρων δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής που ελήφθησαν για τη στήριξη των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών έναντι της πανδημίας, οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα συνέχισαν να αυξάνονται το 2021 με ρυθμό που αποκλιμακώθηκε μεν έναντι του 2020, αλλά διατηρήθηκε σημαντικά υψηλότερος από ό,τι προηγουμένως. Ειδικότερα, το 2021 οι καταθέσεις του εγχώριου ιδιωτικού τομέα σημείωσαν σωρευτική αύξηση κατά 16,2 δισεκ. Ευρώ (ή 10%), η οποία έφθασε τα 3/4 περίπου της ροής του 2020 (20,6 δισεκ. ευρώ), ενώ ήταν υπερδιπλάσια συγκριτικά με τη μέση ετήσια ροή της περιόδου 2016-19.

Οι καταθέσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 8,5 δισεκ. ευρώ (ή 7%) το 2021. Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου των καταθέσεων των νοικοκυριών διατηρήθηκε υψηλός σε όλη τη διάρκεια του έτους –στα υψηλότερα κατά μέσο όρο επίπεδα από το 2010 και μετά– αν και τους τελευταίους μήνες του έτους εμφάνισε ενδείξεις επιβράδυνσης (Δεκέμβριος 2021: 6,7%, Δεκέμβριος 2020: 8,6%). Τον Ιανουάριο του 2022 η επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού αύξησης των καταθέσεων των νοικοκυριών συνεχίστηκε.

Η πορεία των καταθέσεων των νοικοκυριών το 2021 συνδέεται με την άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο ενισχύθηκε και από δημοσιονομικά μέτρα στήριξης. Επιπλέον, τα μέτρα περιορισμού στις μετακινήσεις του πληθυσμού, που σε γενικευμένη μορφή διήρκεσαν μέχρι το Μάιο του 2021, αναπόφευκτα περιόρισαν μέχρι τότε τις δυνατότητες πραγματοποίησης καταναλωτικών δαπανών, ενώ η αβεβαιότητα που δημιουργήθηκε ως προς τις προοπτικές της απασχόλησης συνέβαλε επίσης σε ενίσχυση της αποταμίευσης των νοικοκυριών για λόγους πρόνοιας, ενισχύοντας τις καταθέσεις. Από την άλλη πλευρά, ήδη από το β' τρίμηνο του 2021, η δυναμική ανάκαμψη της οικονομίας, που αποτυπώθηκε στη συνέχεια και σε αξιοσημείωτη άνοδο των ρών εξαρτημένης απασχόλησης (κυρίως στους τομείς του λιανεμπορίου και του τουρισμού), άρχισε να λειτουργεί υποστηρικτικά για τις καταθέσεις των νοικοκυριών. Σε συγκράτηση του ετήσιου ρυθμού ανόδου των καταθέσεων των νοικοκυριών τους τελευταίους μήνες του έτους συνέβαλε η πραγματοποίηση τρεχουσών ή αναβληθεισών καταναλωτικών δαπανών από τα νοικοκυριά σε συνδυασμό με το σταδιακό περιορισμό των μέτρων στήριξης. Αρνητική επίδραση στις καταθέσεις των νοικοκυριών το 2021 εξακολούθησε να ασκεί η συνεχιζόμενη συρρίκνωση του υπολοίπου των στεγαστικών και των καταναλωτικών δανείων.

Οι επιχειρηματικές καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 7,8 δισεκ. ευρώ (ή 24%) το 2021, σε σύγκριση με αύξηση κατά 9,1 δισεκ. ευρώ το 2020. Όπως προαναφέρθηκε, ήδη από το 2020 πολλές επιχειρήσεις είχαν σχηματίσει αποθέματα ρευστότητας μέσω αύξησης του τραπεζικού δανεισμού τους ή ως αποτέλεσμα των άμεσων κρατικών ενισχύσεων που έλαβαν, ενώ η ρευστότητά τους ενισχύθηκε από τα μέτρα αναστολής πληρωμών δανειακών και φορολογικών υποχρεώσεων και την αναβολή πραγματοποίησης διαφόρων δαπανών.

Κεφαλαιακή επάρκεια Τράπεζας :

Ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε στο 13,16%, ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) διαμορφώθηκε στο 13,16% και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (TCR) διαμορφώθηκε στο 16,31%. Για τη βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας και την περαιτέρω ενίσχυσή της η Διοίκηση της Τράπεζας έλαβε τα ακόλουθα μέτρα:

- 1) Στις 30.9.2021 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας το επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ). Το Σχέδιο αποσκοπεί στην περιγραφή μιας σειράς πιθανών επιλογών ανάκαμψης που δύναται να αναλάβει η Τράπεζα σε περιπτώσεις που απειλείται η βιωσιμότητά της.
- 2) Εντός του 2021 πραγματοποιήθηκε ενίσχυση του συνεταιριστικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 1,47 εκ.

Σημειώνεται πως η Τράπεζα αξιολογήθηκε το β' τρίμηνο του 2022 από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ) και προσδιορίστηκαν πρόσθετες κεφαλαιακές

απαιτήσεις Πυλώνα II ύψους 2,18% (έναντι 2,55% το 2020) και η διατήρηση Περιθωρίου Κεφαλαιακής Κατεύθυνσης (Pillar II Capital Guidance, P2G) ύψους 1,50% (έναντι 2,00% το 2020), με εφαρμογή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΕΠΑΘ), η οποία μέχρι τη σύνταξη της παρούσης δεν έχει εκδοθεί. Εξαιτίας ωστόσο των έκτακτων συνθηκών που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας COVID 19, επιτρέπεται στην Τράπεζα να λειτουργεί κάτω από το επίπεδο του περιθωρίου κεφαλαίων P2G έως τις 31.12.2022.

Προοπτικές για το 2022, αλλά και αυξανόμενοι κίνδυνοι κυρίως λόγω κλιμάκωσης των γεωπολιτικών εντάσεων

Συνολικά, η ελληνική οικονομία εισέρχεται στο 2022 με σημαντική δυναμική, μετά την ισχυρή και ευρεία ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας το 2021, με την αύξηση του ΑΕΠ να εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί με υγιή ρυθμό 4,4% στο σύνολο του έτους, αλλά με αυξανόμενους τους κινδύνους ύστερα από την κλιμάκωση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις γεωπολιτικές και ενεργειακές εξελίξεις.

Αυτή η επίδοση θα υποστηριχθεί, κυρίως από: α) τη μετακύλιση περίπου 1,6 ποσοστιαίων μονάδων στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ από την ισχυρή επίδοση του 2021, β) τη συνδυαστική αύξηση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων, που οδηγεί σε ανάκαμψη με κεντρικό άξονα την επενδυτική δαπάνη, με τις δημόσιες επενδύσεις να κινούνται σε υψηλό 18 ετών σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Προϋπολογισμού, γ) το σημαντικό περιθώριο περαιτέρω ενίσχυσης του τουρισμού, που αναμένεται να προσεγγίσει την επίδοση του 2019, μετά από ένα ιδιαίτερα ενθαρρυντικό 2021, δ) τα ισχυρά αποθέματα ρευστότητας του ιδιωτικού τομέα και την προσδοκία περαιτέρω ενίσχυσης των δανειακών ροών προς την οικονομία, ε) τις υποστηρικτικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, σε συνδυασμό με αυξήσεις στον κατώτατο μισθό, που αντισταθμίζουν την επίδραση του αυξημένου πληθωρισμού στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα, και στ) την υποστηρικτική εξωτερική ζήτηση, με την οικονομική ανάπτυξη των χωρών της Ευρωζώνης να παραμένει σημαντική.

Οι κίνδυνοι που θα μπορούσαν να δράσουν ανασταλτικά στο ανωτέρω σενάριο σχετίζονται κυρίως με την εξέλιξη της πανδημίας COVID-19 και, σε μεγαλύτερο βαθμό, με την επιμονή του πληθωριστικού σοκ που ωθείται από την ενεργειακή κρίση, η οποία επιδεινώνεται εξαιτίας γεωπολιτικών κινδύνων.

Η εξελισσόμενη κρίση θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερο από τον αρχικά αναμενόμενο αντίκτυπο στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, το οικονομικό κλίμα και την επιχειρηματική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, οι βασικές πηγές αβεβαιότητας αφορούν:

- Πληθωριστικές πιέσεις με μεγαλύτερη ένταση και διάρκεια, τροφοδοτούμενες κυρίως από την ενέργεια, που θα μπορούσαν να ενισχυθούν από γεωπολιτικές εντάσεις – σε συνέχεια της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 – και να συνδυαστούν με νέες διαταραχές από την πλευρά της προσφοράς, οδηγώντας σε πρόσθετη επιβάρυνση στο διαθέσιμο εισόδημα του ιδιωτικού τομέα και στην οικονομική κατάσταση των περισσότερο ευάλωτων επιχειρήσεων.
- Εξασθένηση της οικονομικής ανάπτυξης, λόγω της συγχρονισμένης μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος από τον πληθωρισμό και του οικονομικού κλίματος από την αυξημένη αβεβαιότητα, σε ένα περιβάλλον επιδεινούμενων γεωπολιτικών εντάσεων και ανταπόδοσης οικονομικών κυρώσεων, ιδιαίτερα όσων επηρεάζουν τον ενεργειακό τομέα. Αν και η άμεση έκθεση της ελληνικής οικονομίας στη ζώνη της κρίσης (Ρωσία, Ουκρανία) παραμένει περιορισμένη, ο ενεργειακός παράγοντας αποτελεί σημαντικό κίνδυνο για τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, καθώς και της οικονομίας της Ευρωζώνης συνολικά.
- Γεωπολιτικούς και χρηματοοικονομικούς κραδασμούς που θα μπορούσαν να μειώσουν τη διάθεση ανάληψης χρηματοοικονομικού κινδύνου, οδηγώντας σε αναβολή των αποφάσεων για ιδιωτικές δαπάνες – ειδικά για νέες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου – και να ασκήσουν πίεση στις αξίες των εμπράγματων εξασφαλίσεων.
- Τον κίνδυνο εμφάνισης πιο μεταδοτικών μεταλλάξεων του COVID-19, οι οποίες θα μπορούσαν να ανακόψουν την ανοδική τάση της οικονομικής δραστηριότητας, διακόπτοντας την ανάκαμψη του τουρισμού και προκαλώντας σημαντικές μακροοικονομικές επιπτώσεις, ελλείψει πρόσθετης δημοσιονομικής στήριξης. Ωστόσο, αυτή η εξέλιξη ενδέχεται να ανακόψει τη δυναμική του πληθωρισμού μέσω της επιβράδυνσης της ζήτησης.

Ρευστότητα:

Οι συνθήκες ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος το 2021 συνέχισαν να βελτιώνονται λόγω της αύξησης των καταθέσεων πελατών και της διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, που διατήρησε ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης, ενώ η εξυγίανση των ισολογισμών των τραπεζών βελτίωσε τη δυνατότητα πρόσβασής τους στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων. Η ανοδική πορεία των καταθέσεων συνεχίστηκε και το β' εξάμηνο του 2021, εν μέσω μείωσης των επιτοκίων καταθέσεων.

Το ύψος των καταθέσεων από επιχειρήσεις και νοικοκυριά ανήλθε σε 180 δισεκ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2021, σημειώνοντας ιστορικό υψηλό δεκαετίας. Συγκεκριμένα, οι καταθέσεις όψεως των νοικοκυριών, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού χρήματος, αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2021. Παρόμοια εικόνα, αν και με μικρότερη δυναμική, εμφάνισαν οι καταθέσεις ταμειυτηρίου, ενώ υποχώρησαν σημαντικά οι καταθέσεις προθεσμίας.

Η αύξηση των καταθέσεων την εξεταζόμενη περίοδο συνδέεται με την άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο ενισχύθηκε και από τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης. Επιπλέον, η δυναμική ανάκαμψη της οικονομίας, η οποία αντανακλάται στην αύξηση των ρών εξαρτημένης απασχόλησης (κυρίως στους τομείς του λιανεμπορίου και του τουρισμού), επέδρασε υποστηρικτικά.

Κατά την 31/12/2021 οι καταθέσεις της Τράπεζας Ηπείρου ανήλθαν στα € 248,22 εκ. έναντι € 246,78 εκ. την 31/12/2020.

Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη, την αύξηση των καταθέσεων κατά την διάρκεια της χρήσης 2021 και την συνεπακόλουθη βελτίωση των δεικτών ρευστότητας, με σημαντική υπέρβαση των ελάχιστων εποπτικών ορίων, εκτιμά πως θα καλύψει απρόσκοπτα τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες.

2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

2.3.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2021 ή μεταγενέστερα.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» - αναβολή εφαρμογής ΔΠΧΑ 9 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)

Τον Ιούνιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων βάσει των οποίων αναβάλλεται η ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 για δύο έτη, δηλαδή θα εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2023. Συνεπεία αυτού, το IASB προέβη επίσης σε παράταση της καθορισμένης καταληκτικής ημερομηνίας για την προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» που περιλαμβάνεται στο ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις», έχοντας ως αποτέλεσμα οι οικονομικές οντότητες να απαιτείται να εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 9 για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2023. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16: «Αναμόρφωση Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου – Φάση 2» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)

Τον Αύγουστο του 2020, το IASB ολοκλήρωσε τη διαδικασία αξιολόγησης και ανταπόκρισης στην αναμόρφωση των διατραπεζικών επιτοκίων και άλλων σημείων αναφοράς επιτοκίου, προβαίνοντας στην έκδοση μίας σειράς τροποποιήσεων σε πέντε Πρότυπα. Οι τροποποιήσεις συμπληρώνουν αυτές που εκδόθηκαν το 2019 και επικεντρώνονται στις επιπτώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις όταν μια εταιρεία αντικαθιστά το παλιό επιτόκιο

αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς ως αποτέλεσμα της αναμόρφωσης. Πιο συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το πώς μια εταιρεία θα λογιστικοποιήσει τις αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές χρηματοοικονομικών μέσων, πώς θα λογιστικοποιήσει μία αλλαγή στις σχέσεις αντιστάθμισης ως αποτέλεσμα της αναμόρφωσης, καθώς και σχετικές πληροφορίες που θα πρέπει να γνωστοποιήσει. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»: Σχετιζόμενες με τον Covid-19 Παραχωρήσεις Μισθώματος μεταγενέστερα της 30ης Ιουνίου 2021 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/04/2021)

Τον Μάρτιο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων αναφορικά με την πρακτική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, βάσει των οποίων επεκτείνεται η περίοδος εφαρμογής κατά ένα έτος προκειμένου να συμπεριλάβει τις παραχωρήσεις μισθώματος που σχετίζονται με τον Covid-19 οι οποίες μειώνουν τις πληρωμές μισθώματος που καθίστανται πληρωτέες την ή πριν από την 30η Ιουνίου 2022. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

2.3.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια», στο ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού» και στις «Ετήσιες Βελτιώσεις 2018 - 2020» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2022)

Τον Μάιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας σειράς τροποποιήσεων, που περιλαμβάνουν περιορισμένου σκοπού τροποποιήσεις σε τρία Πρότυπα, καθώς και τις Ετήσιες Βελτιώσεις του Συμβουλίου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινίσεις αναφορικά με τη διατύπωση των Προτύπων ή διορθώνουν ή σσονος σημασίας συνέπειες, παραβλέψεις ή αντικρούσεις μεταξύ των απαιτήσεων των Προτύπων. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» επικαιροποιούν μία παραπομπή του ΔΠΧΑ 3 στο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς χωρίς να τροποποιούν τις λογιστικές απαιτήσεις που αφορούν στις συνενώσεις επιχειρήσεων.
- Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια» απαγορεύουν σε μία εταιρεία να αφαιρέσει από το κόστος των παγίων ποσά που έλαβε από την πώληση στοιχείων που παράγονται κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των εν λόγω παγίων για να καταστούν έτοιμα προς χρήση. Αντιθέτως, η εταιρεία αναγνωρίζει τα εν λόγω έσοδα από πωλήσεις και τα σχετικά κόστη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού» προσδιορίζουν τα κόστη που μία εταιρεία θα πρέπει να συμπεριλάβει κατά την αξιολόγηση για το εάν ένα συμβόλαιο είναι ζημιολόγο.
- Οι Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2018-2020 προβαίνουν σε ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς», στο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», στο ΔΛΠ 41 «Γεωργία» και στα Επεξηγηματικά Παραδείγματα που συνοδεύουν το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις».

Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2022.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων, οι οποίες όμως δεν επηρεάζουν τις θεμελιώδεις αρχές που εισήχθησαν όταν αρχικά εκδόθηκε το ΔΠΧΑ 17. Οι τροποποιήσεις έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να μειώσουν τα κόστη μέσω απλούστευσης ορισμένων απαιτήσεων του Προτύπου, να οδηγήσουν σε πιο εύκολα επεξηγήσιμη χρηματοοικονομική απόδοση, καθώς και να διευκολύνουν τη μετάβαση αναβάλλοντας την ημερομηνία εφαρμογής του Προτύπου για το 2023, παρέχοντας παράλληλα πρόσθετη βοήθεια για τη μείωση της προσπάθειας που απαιτείται κατά την πρώτη εφαρμογή του Προτύπου. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Φεβρουάριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού που αφορούν στις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών. Σκοπός των τροποποιήσεων είναι να βελτιώσουν τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών ώστε να παρέχουν πιο χρήσιμη πληροφόρηση στους επενδυτές και σε λοιπούς χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τις τροποποιήσεις απαιτείται η γνωστοποίηση σημαντικών πληροφοριών σχετικών με τις λογιστικές πολιτικές, αντί της γνωστοποίησης των σημαντικών λογιστικών πολιτικών. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη: Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Φεβρουάριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού οι οποίες αποσαφηνίζουν τη διαφορά μεταξύ αλλαγής λογιστικής εκτίμησης και αλλαγής λογιστικής πολιτικής. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική, καθώς η αλλαγή λογιστικής εκτίμησης εφαρμόζεται χωρίς αναδρομική ισχύ και μόνο για μελλοντικές συναλλαγές και άλλα μελλοντικά γεγονότα, εν αντιθέσει με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής που έχει αναδρομική ισχύ και εφαρμόζεται σε συναλλαγές και άλλα γεγονότα του παρελθόντος. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Ταξινόμηση Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Ιανουάριο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να

υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονίσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης για την αναβολή κατά ένα έτος της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της αρχικώς εκδοθείσας τροποποίησης στο ΔΛΠ 1, ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης της πανδημίας του Covid-19. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος: Αναβαλλόμενος Φόρος σχετιζόμενος με Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία Μεμονωμένη Συναλλαγή» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Μάιο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση στοχευμένων τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 12 προκειμένου να προσδιορίσει πώς οι οικονομικές οντότητες θα πρέπει να χειρίζονται τον αναβαλλόμενο φόρο που προκύπτει από συναλλαγές όπως οι μισθώσεις και οι υποχρεώσεις αποδέσμευσης – συναλλαγές για τις οποίες οι οικονομικές οντότητες αναγνωρίζουν ταυτόχρονα μία απαίτηση και μία υποχρέωση. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οικονομικές οντότητες απαλλάσσονται από την αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου όταν αναγνωρίζουν απαιτήσεις ή υποχρεώσεις για πρώτη φορά. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι η εν λόγω απαλλαγή δεν έχει εφαρμογή και οι οικονομικές οντότητες απαιτείται να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενο φόρο στις συναλλαγές αυτές. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις: Πρώτη Εφαρμογή των ΔΠΧΑ 17 και ΔΠΧΑ 9 – Πληροφορίες Συγκριτικής Περιόδου» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Δεκέμβριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στις απαιτήσεις μετάβασης στο ΔΠΧΑ 17 προκειμένου να αντιμετωπίσει ένα σημαντικό ζήτημα που σχετίζεται με τις προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ των υποχρεώσεων από ασφαλιστικές συμβάσεις και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στη συγκριτική πληροφόρηση στα πλαίσια της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» και του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Η τροποποίηση έχει σκοπό να βελτιώσει τη χρησιμότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που θα παρουσιάζεται στη συγκριτική περίοδο για τους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μια επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση.

2.4.1 Αρχική αναγνώριση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους.

2.4.2 Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά μέσα της Τράπεζας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει μια νέα προσέγγιση για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση των στοιχείων αυτών βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα για τη διαχείρισή τους και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες: στο αποσβέσιμο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, εάν κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές τους και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (solely payments of principle and interest – SPPI). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, εάν κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι τόσο η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών όσο και η πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Μια οικονομική οντότητα δύναται κατά την αρχική αναγνώριση να προσδιορίσει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ως επιμετρώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική ανακολουθία. Επιπροσθέτως, κατά την αρχική αναγνώριση, μια οικονομική οντότητα δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση. Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Το επιχειρηματικό μοντέλο αντανακλά τον τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού προκειμένου αυτά να δημιουργήσουν ταμειακές ροές. Δηλαδή, το επιχειρηματικό μοντέλο προσδιορίζει το εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν είτε από την αποκλειστική είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών είτε από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού ή και από τα δύο. Η προσέγγιση της Τράπεζας είναι να διενεργήσει την αξιολόγηση σύμφωνα με το λειτουργικό της μοντέλο και τον τρόπο παροχής πληροφοριών στα βασικά μέλη της Διοίκησης.

Αξιολόγηση SPPI (αξιολόγηση συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων)

Κατά την αξιολόγηση εάν οι συμβατικές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη εάν οι εν λόγω ροές είναι συνεπείς με μια βασική δανειακή σύμβαση, δηλαδή τα βασικά στοιχεία του επιτοκίου αφορούν στο αντάλλαγμα για την αξία του χρήματος στο χρόνο, στον πιστωτικό κίνδυνο, άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού καθώς και σε ένα περιθώριο κέρδους. Επίσης, διενεργείται αξιολόγηση για το εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού περιλαμβάνει κάποιο συμβατικό όρο που θα μπορούσε να αλλάξει το ποσό ή τη χρονική στιγμή των συμβατικών ταμειακών ροών με τέτοιο τρόπο, που η ανωτέρω προϋπόθεση δε θα ίσχυε.

Απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις οικονομικές συνθήκες στο μέλλον και την πιστωτική συμπεριφορά.

Κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων που περιλαμβάνονται στο πεδίο των αρχών απομείωσης, η Τράπεζα αναγνωρίζει πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές για 12 μήνες («12-month expected losses»), οι οποίες ορίζονται ως το τμήμα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο απορρέει από γεγονότα αθέτησης τα οποία είναι πιθανά μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο. Μεταγενέστερα, για τα

χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική τους αναγνώριση, αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ΑΠΖ) για τη συνολική διάρκεια της ζωής τους («lifetime expected losses») η οποία προκύπτει από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά για όλη την αναμενόμενη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών θεωρούνται ότι βρίσκονται στο «στάδιο 1», εκείνα για τα οποία έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση εισέρχονται στο «στάδιο 2», ενώ τα απομειωμένα (credit impaired) μεταβαίνουν στο «στάδιο 3».

Κατάταξη ανοιγμάτων σε στάδια

Η Τράπεζα διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εκείνα που επιμετρώνται με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών (στάδιο 1) και σε εκείνα για τα οποία αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (στάδιο 2 και 3) ανάλογα με το εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, όπως προκύπτει από τον κίνδυνο αθέτησης των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση.

Για να ορίσει τον κίνδυνο αθέτησης, η Τράπεζα εφαρμόζει τον ορισμό της αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς με βάση:

- το αντικειμενικό κριτήριο των 90 ημερών καθυστέρησης, και
- τα κριτήρια που αφορούν στην ένδειξη αδυναμίας πληρωμής (unlikeliness to pay)

Η Διοίκηση κατά τη χρήση 2019 οριστικοποίησε τις απαιτούμενες αλλαγές προκειμένου να εφαρμοστεί ο ορισμός του “EBA NPE” στον υπολογισμό των συσσωρευμένων πιστωτικών ζημιών. Η τράπεζα εναρμόνισε τον ορισμό του Σταδίου 3 για σκοπούς χρηματοοικονομικής πληροφόρησης με τον ορισμό μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (“NPE”) που χρησιμοποιείται για κανονιστικούς σκοπούς. Συνεπώς, σύμφωνα με την Πολιτική Προβλέψεων της Τράπεζας ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο (credit impaired) και ταξινομείται στο Στάδιο 3 όταν χαρακτηρίζεται ως μη εξυπηρετούμενο άνοιγμα.

Η Τράπεζα, σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που έχουν αναγνωριστεί στο στάδιο 3, θα αναγνωρίσει έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (EIR), επί της καθαρής λογιστικής αξίας (net carrying amount). Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία παρουσίασαν σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση θα κατατάσσονται στο στάδιο 2. Για να αξιολογήσει εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική του αναγνώριση, η Τράπεζα έκανε χρήση διαφόρων κριτηρίων τα οποία περιλαμβάνουν:

- ρυθμίσεις (forbearance),
- όριο 30 ημερών καθυστέρησης (backstop indicator) και
- ανοίγματα αυξημένης εποπτείας (Watchlist)

Η Τράπεζα, σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατατάσσονται στο στάδιο 1 και 2, θα αναγνωρίσει έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (EIR) επί της λογιστικής τους αξίας (gross carrying amount).

Όταν τα κριτήρια ταξινόμησης στο στάδιο 2 δεν πληρούνται και ταυτόχρονα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού δεν είναι απομειωμένα, θα αναταξινομούνται στο στάδιο 1. Επιπλέον, μεταγενέστερες μεταφορές από το στάδιο 3 στο στάδιο 2 θα λάβουν χώρα για εκείνα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία παύουν να θεωρούνται απομειωμένα με βάση την αξιολόγηση όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Όπως περιγράφηκε παραπάνω, εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, τότε η πρόβλεψη ζημίας επιμετρύεται ως ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για 12 μήνες. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου, ορίζονται ως το τμήμα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο απορρέει από γεγονότα αθέτησης τα οποία είναι πιθανά μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο μετά την ημερομηνία αναφοράς και είναι ίσες με τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή ομάδας αυτών, λόγω της πιθανότητας εμφάνισης ζημιολόγων γεγονότων εντός των επόμενων 12 μηνών.

Σε περιπτώσεις όπου κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει επέλθει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα διενεργείται για τη συνολική διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια της ζωής ορίζονται οι

αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που προκύπτουν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Το ποσό της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών αντιπροσωπεύει μία σταθμισμένη, βάσει πιθανοτήτων, μέση εκτίμηση που θα λαμβάνει υπόψη την αξία του χρήματος στο χρόνο. Ως πιστωτική ζημία ορίζεται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που είναι απαιτητές από τη Τράπεζα σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού στοιχείου και των ταμειακών ροών που η Τράπεζα προσδοκά ότι θα εισπράξει (cash shortfalls) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού. Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες καθώς και λογικές και βάσιμες προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες λαμβάνονται υπόψη.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Τράπεζα θα εκτιμήσει τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) από όλες τις πιθανές πηγές λαμβάνοντας υπόψη τις ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις ή άλλες τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά. Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με εξασφαλίσεις, η εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών που σχετίζονται με την εξασφάλιση αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ροών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από τη διαδικασία πλειστηριασμού μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν ο πλειστηριασμός είναι πιθανός.

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για μεγάλα απομειωμένα δάνεια, τα οποία υπερβαίνουν τα προκαθορισμένα όρια που τίθενται σύμφωνα με την πολιτική διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, γίνεται σε ατομική βάση. Για τα υπόλοιπα ανοίγματα η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γίνεται σε συλλογική βάση. Η εν λόγω επιμέτρηση περιλαμβάνει συγκεκριμένα στοιχεία των δανειοληπτών, ιστορικά δεδομένα πιστωτικών ζημιών και πληροφόρηση σχετικά με μελλοντικά μακροοικονομικά στοιχεία.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται στις καμπύλες της πιθανότητας αθέτησης (probability of default - PD), της ζημιάς ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD), της έκθεσης κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) και άλλων παραμέτρων όπως τον συντελεστή μετατροπής των εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε πιστωτικά ανοίγματα (credit conversion factor - CCF). Γενικά, η Τράπεζα αναμένει να αντλήσει αυτές τις παραμέτρους από εσωτερικώς αναπτυγμένα στατιστικά μοντέλα, ιστορικά δεδομένα συγκεκριμένης χρονικής στιγμής (point-in-time) και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου.

Η πιθανότητα αθέτησης (PD) εκφράζει την πιθανότητα ένας οφειλέτης να αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις είτε στο διάστημα των επόμενων δώδεκα μηνών είτε κατά την εναπομείνουσα διάρκεια της οφειλής του. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα θα κάνει χρήση αμερόληπτων point-in-time PDs και θα ενσωματώνει μελλοντική πληροφόρηση και μακροοικονομικά σενάρια.

Η έκθεση κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD) ορίζεται ως η εκτίμηση του χρηματοδοτικού ανοίγματος σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης του οφειλέτη. Το EAD ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού εκφράζει την λογιστική του αξία (gross carrying amount) σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής. Για την εκτίμηση του EAD, η Τράπεζα θα χρησιμοποιήσει ιστορικές παρατηρήσεις και μακροπρόθεσμες προβλέψεις για να αποτυπώσει πληρωμές κεφαλαίου και τόκων καθώς και πιθανές εκταμιεύσεις δανειακών δεσμεύσεων.

Η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) εκφράζει την έκταση της ζημιάς που η Τράπεζα αναμένει για ανοίγματα τα οποία είναι σε κατάσταση αθέτησης και ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών κι εκείνων που η Τράπεζα προσδοκά να εισπράξει συμπεριλαμβανομένων των ποσών από τη ρευστοποίηση εξασφαλίσεων. Το LGD, το οποίο εκφράζεται συνήθως ως ποσοστό του EAD, διαφέρει σύμφωνα με τον τύπο του αντισυμβαλλόμενου, τον τύπο και την προτεραιότητα της απαίτησης, την ύπαρξη εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών ενισχύσεων.

Ο συντελεστής μετατροπής (CCF) χρησιμοποιείται για την μετατροπή των πιστωτικών γραμμών και άλλων εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε EAD ποσά. Θεωρείται ως μια παραδοχή που προκύπτει μέσω μοντέλων (modelled

assumption) και εκφράζει το τμήμα των μη εκταμιευμένων ανοιγμάτων τα οποία αναμένεται να εκταμιευτούν πριν την εκδήλωση του γεγονότος αθέτησης.

Μελλοντική πληροφόρηση (forward looking information)

Η Τράπεζα ενσωματώνει μελλοντική πληροφόρηση τόσο κατά την αξιολόγηση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κίνδυνου από την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοδοτικού ανοίγματος, όσο και κατά την επιμέτρηση των αναμενομένων πιστωτικών ζημιών. Η Τράπεζα αξιολογεί ένα εύρος μελλοντικών οικονομικών σεναρίων με σκοπό την επίτευξη της εκτίμησης των αναμενομένων πιστωτικών ζημιών η οποία θα αντικατοπτρίζει ένα ποσό που έχει καθοριστεί αμερόληπτα και έχει σταθμιστεί βάσει πιθανοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα κάνει χρήση τριών μακροοικονομικών σεναρίων κατ' ελάχιστον (δηλαδή το βασικό, το δυσμενές και το αισιόδοξο) λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές πιθανότητες πραγματοποίησης του καθενός εκ των σεναρίων. Το βασικό σενάριο αποτελεί και το πιο πιθανό σενάριο και θα εναρμονιστεί με την πληροφόρηση που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για σκοπούς στρατηγικού σχεδιασμού και προϋπολογισμού (budgeting).

2.4.3 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες, οι ομολογίες εκδόσεώς μας και οι λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.

2.4.4 Μέθοδοι προσδιορισμού της εύλογης αξίας

Για την απεικόνιση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε εύλογες αξίες χρησιμοποιήθηκαν οι τρέχουσες τιμές της αγοράς για κάθε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο. Για όσα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Τράπεζας οι τρέχουσες αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες, οι αξίες προέκυψαν βάσει μεθόδων εκτίμησης και δεν διαφέρουν σημαντικά από τις αξίες με τις οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις.

2.4.5 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- έχουν λήξει οι ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών στοιχείων,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ρών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,
- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως, οπότε και τα διαγράφει.

2.4.6 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η Τράπεζα διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στις περιπτώσεις διακοπής αναγνώρισης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και του τιμήματος που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.4.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων εμφανίζονται συμψηφιστικά στην Κατάσταση Καθαρής Θέσης, μόνο σε περιπτώσεις όπου η Τράπεζα έχει νομικά το δικαίωμα και την πρόθεση να προβεί σε ταυτόχρονο διακανονισμό τους ή σε διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από το συμψηφισμό τους.

2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα

Οι Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το συναλλακτικό και λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας. Κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο εθνικό νόμισμα, με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα οικόπεδα, τα κτίρια των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Καταστημάτων, οι δαπάνες προσηκών και βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα, και ο κινητός εξοπλισμός, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται.

Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημιές από την απομείωση της αξίας τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη ενώ δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται. Οι αποσβέσεις των κτιρίων και του εξοπλισμού διενεργούνται στο κόστος κτήσεως μείον την υπολειμματική τους αξία, και υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η ωφέλιμη ζωή ανά κατηγορία παγίων έχει καθορισθεί ως εξής:

Κτίρια	40	έτη
Εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα	3-10	έτη
Προσθήκες και βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα	Διάρκεια μίσθωσης	

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Εξετάζονται όμως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας, καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές, στα αποτελέσματα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης που αφορούν.

2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή η Τράπεζα έχει εντάξει τα προγράμματα λογισμικού, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Το κόστος προγραμμάτων λογισμικού που αποκτώνται με αγορά περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος προετοιμασίας του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του προσωπικού και των εξειδικευμένων επαγγελματιών.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των προγραμμάτων, την οποία η Τράπεζα έχει καθορίσει σε 1 έως 15 έτη.

Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο. Όλα τα άυλα πάγια εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους. Για τα άυλα στοιχεία η Τράπεζα δεν υπολογίζει υπολειμματική αξία.

Τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωριστεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν. Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο αναγνωρίζονται όταν η Τράπεζα μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση
- την πρόθεση της να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο
- την ικανότητα της να χρησιμοποιεί το στοιχείο

- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς και οικονομικούς πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις της αξίας τους.

2.8 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία κατέχονται για εκμίσθωση ή για απόκτηση υπεραξίας ή και για τα δύο κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν οικοπέδα, κτίρια ή τμήματα κτιρίων.

Οι επενδύσεις αρχικά καταχωρούνται στο κόστος, συμπεριλαμβανομένου των εξόδων συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από ανεξάρτητους εκτιμητές. Κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη μεταβολή στην εύλογη αξία συμπεριλαμβάνεται στο καθαρό κέρδος ή ζημιά της περιόδου που προκύπτει.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται στη λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οφέλη τα οποία σχετίζονται με το ακίνητο θα εισρεύσουν και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί με αξιοπιστία. Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μετατραπεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενη κατατάσσεται στα ενσώματα πάγια.

2.9 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα, τα οποία αποκτώνται από την Τράπεζα, μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες συναλλαγής και περιλαμβάνονται είτε στις Επενδύσεις σε ακίνητα είτε στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού ανάλογα με τη χρήση των ακινήτων και το σκοπό διακράτησης. Όσα ακίνητα κατατάσσονται στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού, μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία, μεταξύ της λογιστικής και της εκτιμώμενης ρευστοποιήσιμης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις διαφορές αποτίμησης την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στο κονδύλι "Λοιπά Έσοδα".

2.10 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων, η Τράπεζα εξετάζει τη λογιστική αξία των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να προσδιορίσει, αν υπάρχει ένδειξη ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης, οπότε και εκτιμάται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Τράπεζα εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Η ανακτήσιμη αξία, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας σε χρήση. Για τον υπολογισμό της αξίας σε χρήση του περιουσιακού στοιχείου, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Αν το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), εκτιμάται ότι είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία του, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), μειώνεται μέχρι το ανακτήσιμο ποσό. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Όταν μεταγενέστερα, μια ζημιά απομείωσης αναστραφεί, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), αυξάνεται μέχρι την μικρότερη αξία μεταξύ της αναθεωρημένης εκτιμώμενης ανακτήσιμης αξίας του και της λογιστικής αξίας, που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε αναγνωρισθεί καμιά ζημιά απομείωσης της αξίας του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) στα προηγούμενα έτη. Η αναστροφή της ζημιάς απομείωσης, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.11 Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Το ταμείο

- Οι καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες

2.12 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο τρέχων φόρος της χρήσεως περιλαμβάνει τον αναμενόμενο να πληρωθεί φόρο επί του φορολογητέου εισοδήματος της κλειόμενης χρήσεως, βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον και σχετίζεται με λογιστικές πράξεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσεως αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπεστέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων. Υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης λογιστικής τους αξίας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές. Ο φόρος εισοδήματος, τρέχων και αναβαλλόμενος, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν αφορά σε στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και ο φόρος που αναλογεί σε αυτά καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

2.13 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια

Οι υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους (έσοδα από την έκδοσή τους, μείον τα πραγματοποιηθέντα έξοδα έκδοσής τους). Μετά την αρχική αναγνώριση, οι πιστωτικοί τίτλοι και τα δανειακά κεφάλαια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά, μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των τίτλων, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από τίτλους και δανειακά κεφάλαια της Τράπεζας περιλαμβάνουν ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

2.14 Παροχές στο Προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό), σε χρήμα και σε είδος, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

Τυχόν ανεξόφλητο ποσό, καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Οργανισμός αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο), μόνο κατά την έκταση που η προκαταβολή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές προς εργαζομένους κατά και μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Η Τράπεζα καταβάλλει εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους, κατά και μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών και παρέχουν εφάπαξ αποζημιώσεις, κατά την έξοδο από την υπηρεσία, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές υγειονομικής περίθαλψης.

ι) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, ορίζεται το πρόγραμμα στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης, είναι ίση με την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, μειούμενης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά από προσαρμογή για μη αναγνωρισθέντα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων όταν προκύπτουν.

Η υποχρέωση της χρηματοδότησης εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους και εγκεκριμένους αναλογιστές, με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές, προεξοφλημένες με το επιτόκιο κρατικών ομολόγων με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης.

ii) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένης εισφοράς, ορίζεται το πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο, χωρίς καμία άλλη νομική ή συμβατική υποχρέωση για κάλυψη ελλειμμάτων του Ταμείου. Οι εισφορές του Οργανισμού στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της χρήσης που αφορούν και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού».

Αλλαγή λογιστικής πολιτικής ΔΛΠ 19

Η Επιτροπή Διεργειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («η Επιτροπή») εξέδωσε το Μάιο του 2021 την οριστική απόφαση ημερήσιας διάταξης (agenda decision) υπό τον τίτλο «Κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας (ΔΛΠ 19)» (“Attributing Benefits to Periods of Service (IAS 19)”), επί της οποίας περιλαμβάνεται επεξηγηματικό υλικό αναφορικά με τον τρόπο κατανομής των παροχών σε περιόδους υπηρεσίας επί συγκεκριμένου προγράμματος καθορισμένων παροχών, ανάλογου εκείνου που ορίζεται στο άρθρο 8 του Ν. 3198/1955, ως προς την παροχή αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης (το «Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών του Εργατικού Δικαίου»).

Συγκεκριμένα, η ως άνω οριστική απόφαση ημερήσιας διάταξης της Επιτροπής παρέχει επεξηγηματικές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των βασικών αρχών και κανόνων του ΔΛΠ 19, ως προς τον τρόπο κατανομής των παροχών σε περιόδους υπηρεσίας ανάλογου προγράμματος καθορισμένων παροχών με αυτό που ορίζεται στο Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών του Εργατικού Δικαίου. Οι εν λόγω επεξηγηματικές πληροφορίες διαφοροποιούν τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονταν, στην Ελλάδα, κατά το παρελθόν, οι βασικές αρχές και κανόνες του ΔΛΠ 19 ως προς το θέμα αυτό και κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο “IASB Due Process Handbook (par. 8.6)”, οι οικονομικές οντότητες που συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτείται να τροποποιήσουν ανάλογα τη Λογιστική τους Πολιτική ως προς το θέμα αυτό.

Βάσει των ανωτέρω, η ως άνω οριστική απόφαση ημερήσιας διάταξης της Επιτροπής έχει αντιμετωπισθεί ως Μεταβολή Λογιστικής Πολιτικής. Η εφαρμογή της ως άνω απόφασης έγινε σύμφωνα με τις παρ. 19-22 του ΔΛΠ 8. Η αλλαγή λογιστικής πολιτικής εφαρμόστηκε αναδρομικά, με ανάλογη προσαρμογή του υπόλοιπου έναρξης κάθε επηρεαζόμενου στοιχείου των ιδίων κεφαλαίων για την παλαιότερη από τις παρουσιαζόμενες περιόδους και των άλλων συγκριτικών ποσών για κάθε προγενέστερη περίοδο που παρουσιάζεται ως αν η νέα λογιστική πολιτική να ήταν ανέκαθεν σε χρήση. Οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 8 περί γνωστοποιήσεων στις περιπτώσεις Μεταβολής Λογιστικών Πολιτικών έχουν εφαρμοστεί ανάλογα. Η ισχύς εφαρμογής της ως άνω οριστικής απόφασης ημερήσιας διάταξης της Επιτροπής είναι άμεση.

Παρατίθενται οι αναμορφώσεις / αναταξινομήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων και στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της χρήσης 2020:

Χρήση που έληξε την 31/12/2020

	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις	Όπως αναμορφώθηκε
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	(2.645.077)	1.526	(2.643.552)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	10.280.495	1.526	10.282.021
Δαπάνες προσωπικού	(3.093.853)	991	(3.092.862)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	407.945	2.516	410.461
Φόροι	(146.940)	(730)	(147.669)
Καθαρά Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)	261.005	1.787	262.792
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση			
Αποτελεσμάτων:			
Κέρδη (ζημιές) από αναλογιστική μελέτη	55.011	(54.122)	889
Αναλογιών φόρος	(15.953)	15.695	(258)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Β)	39.058	(38.427)	631
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Α+Β)	300.063	(36.640)	263.423
Κέρδη / (ζημιές) ανά μερίδα (ευρώ) - Βασικά και προσαρμοσμένα	0,007	(0)	0,007

31/12/2020

	Όπως δημοσιεύθηκε	Αναμορφώσεις	Όπως αναμορφώθηκε
Ενεργητικό			
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	10.465.005	(41.746)	10.423.259
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	282.108.174	(41.746)	282.066.428
Παθητικό			
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	288.771	(143.953)	144.818
Σύνολο Παθητικού	260.232.288	(143.953)	260.088.335
Ίδια Κεφάλαια			
Αποτελέσματα εις νέον	(9.089.881)	102.206	(8.987.675)
Ίδια κεφάλαια συνεταίρων Τράπεζας	21.875.887	102.206	21.978.093

2.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Οι προβλέψεις, διενεργούνται όταν η Τράπεζα έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων και είναι πιθανό ότι η Τράπεζα θα διακανονίσει αυτήν την υποχρέωση. Οι προβλέψεις επιμετρούνται με την καλύτερη εκτίμηση της Διοίκησης, επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται, προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης στην οποία αναμένεται να διακανονισθεί η υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

2.16 Καθαρή Θέση
Αρχές διάκρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται για την άντληση κεφαλαίων κατατάσσονται ως στοιχεία της καθαρής θέσεως εφόσον, βάσει της ουσίας της συμβάσεως, η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για καταβολή

μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή για ανταλλαγή χρηματοοικονομικών στοιχείων με όρους πιθανά δυσμενείς για αυτήν.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας ρυθμίζονται από το Ν. 1667/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015, από τις αποφάσεις των οργάνων της Τράπεζας και από το καταστατικό της, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές απ' αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Με βάση τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2: «Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα», πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά δύνανται να περιλαμβάνουν ή να υπόκεινται σε περιορισμούς, σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Ανάλογα με τους όρους εξόφλησης καθορίζεται αν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει, από μόνο του, την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Μάλλον, η οικονομική οντότητα πρέπει να λάβει υπόψη όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου για τον προσδιορισμό της κατάταξής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ίδια κεφάλαια. Στους όρους και προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σχετικοί τοπικοί Νόμοι, κανονισμοί και το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, που ισχύει κατά την ημερομηνία της κατάταξης, αλλά όχι οι αναμενόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις εκείνων των Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού.

Ειδικότερα, οι μερίδες μελών θα κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια όταν: α) Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει τις μερίδες των μελών και β) Οι τοπικοί Νόμοι ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας δύνανται να επιβάλλουν διάφορες απαγορεύσεις στην εξόφληση των μερίδων των μελών, π.χ. άνευ όρων απαγορεύσεις ή απαγορεύσεις που βασίζονται σε κριτήρια ρευστότητας. Αν η εξόφληση απαγορεύεται ρητά από τους τοπικούς Νόμους ή τους κανονισμούς ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, οι μερίδες των μελών θεωρούνται ίδια κεφάλαια. Ωστόσο, οι διατάξεις των τοπικών Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού της οικονομικής οντότητας, που απαγορεύουν την εξόφληση, μόνο εφόσον πληρούνται (ή δεν πληρούνται) ορισμένες προϋποθέσεις, όπως οι περιορισμοί που αφορούν τη ρευστότητα, δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες των μελών να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014, η Τράπεζα δεν μπορεί να εξαργυρώνει συνεταιριστικές μερίδες, όταν ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας υπολείπεται του ελαχίστου που επιβάλλει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος, δύναται να θέτει περιορισμούς στην εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων από την πλευρά της Τράπεζας, εφόσον τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητά της.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια εξόφλησης μερίδων από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους σε περίπτωση αυξήσεως του συνεταιριστικού κεφαλαίου.

2.17 Αναγνώριση αποτελεσμάτων

Στα έσοδα και έξοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, έξοδα από τόκους καταθέσεων, προμήθειες διαχείρισης και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα και έξοδα.

Η αναγνώριση των εσόδων και εξόδων γίνεται ως εξής:

ι) Έσοδα και έξοδα από τόκους

Έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν απομειωθεί εκτοκίζονται στο νέο, απομειωμένο πλέον, υπόλοιπό τους με το πραγματικό τους επιτόκιο.

ii) Έσοδα και έξοδα από προμήθειες

Έσοδα και έξοδα από προμήθειες αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρασχέθηκαν ή λήφθηκαν οι υπηρεσίες, ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής, ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου, καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με σταθερή βάση, κατά τη διάρκεια της ισχύος του κινδύνου.

iii) Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η Τράπεζα κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων και μελλοντικών οικονομικών παραμέτρων ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν από τα εκτιμώμενα.

iv) Φόρος εισοδήματος

Η Τράπεζα αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις για ποσά τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, καθώς και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα, βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και μελλοντικές χρήσεις.

2.18 Διανομή Μερισμάτων

Τα μερίσματα που διανέμονται στους συνέταιρους από τα καθαρά κέρδη χρήσεως της Τράπεζας αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις την ημερομηνία κατά την οποία εγκρίνεται η διανομή τους από τη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το Καταστατικό της Τράπεζας.

2.19 Μισθώσεις

Η Τράπεζα αναγνωρίζει κατά την ημερομηνία έναρξης μιας μίσθωσης αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου στοιχείου και μια μισθωτική υποχρέωση.

Δικαίωμα χρήσης παγίου

Το δικαίωμα χρήσης αναγνωρίζεται στο κόστος, ήτοι αποτελεί το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών καταβολών, πλέον μισθωμάτων που καταβλήθηκαν πριν την έναρξη της μίσθωσης, τυχόν άμεσων εξόδων που καταβλήθηκαν από την Τράπεζα και εκτιμήσεις για τυχόν έξοδα αποκατάστασης ή απόσυρσης του παγίου, μείον τυχόν μισθωτικά κίνητρα που δόθηκαν. Μετά την αρχική αναγνώριση, το δικαίωμα χρήσης εξακολουθεί να αποτιμάται στο κόστος μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις, οι οποίες υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ζωής της μίσθωσης, και των ζημιών απομείωσης, ενώ η αξία του προσαρμόζεται αναλόγως κατά το ποσό της επανεκτίμησης της μισθωτικής υποχρέωσης, αν αυτή υπάρχει. Το δικαίωμα χρήσης παρακολουθείται στα Ιδιοχρησιμοποιούμενα Πάγια.

Μισθωτική Υποχρέωση

Η μισθωτική υποχρέωση αναγνωρίζεται ως το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών μισθωτικών καταβολών μειωμένο κατά τα τυχόν κίνητρα μίσθωσης που έχουν δοθεί και τα οποία περιλαμβάνουν τα σταθερά και τα κυμαινόμενα μισθώματα (μισθώματα που βασίζονται σε δείκτη, π.χ. Δείκτη τιμών καταναλωτή), την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς του παγίου αν αυτό είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ασκηθεί, καθώς και τυχόν καταβολές που είναι βέβαιο ότι θα πληρωθούν σε περίπτωση λήξης της μίσθωσης. Μετά την αρχική αναγνώριση, η μισθωτική υποχρέωση επαναμετράται μόνο σε περίπτωση αλλαγής του επιτοκίου προεξόφλησης, της μισθωτικής διάρκειας ή του μισθώματος της σύμβασης, με τις προκύπτουσες διαφορές να προσαρμόζουν ισόποσα τη μισθωτική υποχρέωση και το δικαίωμα χρήσης. Επιπρόσθετα, η μισθωτική υποχρέωση αυξάνεται κατά το ποσό του χρηματοοικονομικού εξόδου που λογίζεται, ενώ μειώνεται από τις συμβατικές καταβολές στα ορισμένα χρονικά διαστήματα. Η μισθωτική υποχρέωση παρακολουθείται στις Λοιπές Υποχρεώσεις.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Τράπεζα μπορεί να συμμετέχει σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, σύμφωνα με τις οποίες μεταβιβάζονται στην Τράπεζα ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην αρχική καταχώρηση στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβαλλομένων μισθωμάτων. Μεταγενέστερα, μισθωμένα οικόπεδα και ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής εκτός και αν είναι σχεδόν βέβαιο ότι η Τράπεζα θα αποκτήσει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης. Αν η μίσθωση μεταφέρει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης ή αν περιέχει δικαίωμα αγοράς σε μειωμένη τιμή, η περίοδος απόσβεσης είναι στην ωφέλιμη ζωή του παγίου. Τα μισθώματα διαχωρίζονται στο ποσό που αφορά την αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης, και την αποπληρωμή του κεφαλαίου.

Η Τράπεζα ως εκμισθωτής

Η Τράπεζα λειτουργεί ως εκμισθωτής και η κατάσταση των μισθώσεων βασίζεται στην έκταση κατά την οποία οι κίνδυνοι και ωφέλειες που συνεπάγεται η κυριότητα ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου ανήκουν Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 ης Δεκεμβρίου 2021. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική μίσθωση αν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική αν δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Η Τράπεζα στην κατάσταση οικονομικής θέσης, καταχωρεί τα κατεχόμενα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση ως απαίτηση, με αξία ίση με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση. Τα μισθώματα αντιμετωπίζονται ως εξόφληση (αποπληρωμή) κεφαλαίου και ως χρηματοοικονομικό έσοδο. Η καταχώρηση και κατανομή του χρηματοοικονομικού εσόδου βασίζεται σε ένα μοντέλο που αντανακλά μία σταθερή περιοδική απόδοση της καθαρής επένδυσης επί του ανεξόφλητου μέρους της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι μισθώσεις της κατηγορίας αυτής στις οποίες συμμετέχει η Τράπεζα ως εκμισθωτής αφορούν στα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου. Τα έσοδα μισθωμάτων, εξαιρώντας το κόστος υπηρεσιών, καταχωρούνται στα έσοδα με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης. Κόστη που αναλαμβάνονται για την απόκτηση των εσόδων μισθωμάτων, καταχωρούνται στα έξοδα.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν, τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές πληροφορίες, καθώς και στις σημειώσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Η διοίκηση της Τράπεζας πιστεύει ότι οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων είναι οι κατάλληλες λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που ίσχυαν κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει τις παρακάτω λογιστικές αρχές ως σημαντικές για την κατανόηση των Οικονομικών Καταστάσεων, εξαιτίας αφενός των υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών που ενέχουν, και αφετέρου λόγω της ευαισθησίας των οικονομικών καταστάσεων σε αυτές.

3.1 Απομείωση δανείων

Οι προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου και των πιθανών ζημιών του. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καλυμμάτων, η γενικότερη οικονομική κατάσταση και το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί, έλεγχο απομείωσης (impairment test), με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση.

α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε επίπεδο χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα εξετάζει για απομείωση σε ατομική βάση τα δάνεια τα οποία θεωρεί από μόνα τους σημαντικά. Σημαντικά θεωρούνται επιχειρηματικά δάνεια τα οποία ανά πελάτη υπερβαίνουν το ποσό που καθορίζεται από τη Διοίκηση. Για τα λοιπά δάνεια ο έλεγχος της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου.

Η Τράπεζα έχει καθορίσει τα γεγονότα που αποτελούν το έναυσμα για την κατάταξη στο στάδιο 3 και στο στάδιο 2.

Τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση κατά την οποία δεν προκύπτει ζημία απομείωσης αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα ταξινομεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοιογενείς κατηγορίες, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων.

Υπολογισμός απομείωσης σε ατομική βάση διενεργείται στα ανοίγματα που υπερβαίνουν σε ποσό προ απομείωσης το ποσό που καθορίζεται από τη Διοίκηση και για τα υπόλοιπα ανοίγματα σε συλλογική βάση.

β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια

Η Τράπεζα χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνουν τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματα εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Οι υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εκτιμώνται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης και την αύξηση αποδοχών και συντάξεων.

3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση

Η διοίκηση της Τράπεζας καθορίζει την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των παγίων στοιχείων και τις αντίστοιχες αποσβέσεις. Η εκτίμηση της διοίκησης της Τράπεζας βασίζεται στην αναμενόμενη περίοδο λειτουργικής χρήσης των κτιρίων και των λοιπών παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση, όπως έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα και η οποία δεν αναμένεται να αλλάξει σημαντικά. Ωστόσο, η διοίκηση μπορεί να αλλάξει τους συντελεστές απόσβεσης στις περιπτώσεις που κατά την κρίση της, η ωφέλιμη ζωή εμφανίζεται να είναι διαφορετική από αυτή που αρχικά είχε εκτιμηθεί και προβαίνει σε διαγραφές ή απομειώσεις της αξίας των οικονομικά απαξιωμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο βαθμό που θα έχει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις εκπεστέες φορολογικές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, τις οποίες έχει αναγνωρίσει η Τράπεζα, αφορούν κατά κύριο λόγο τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.

Η Τράπεζα αναγνώρισε τις εν λόγω απαιτήσεις που προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές της απομείωσης των δανείων διότι σύμφωνα με την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών αυτές είναι ανακτήσιμες και δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, όπως εξάλλου ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών βασίστηκε στις προβλέψεις για την εξέλιξη των λογιστικών αποτελεσμάτων όπως αυτά απεικονίζονται στις παραδοχές του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Τράπεζας που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο. Λήφθηκε, επίσης, υπόψη η ύπαρξη φορολογητέων κερδών την τελευταία δεκαετία. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Τράπεζα εκτιμά ότι το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της που έχει αναγνωριστεί είναι ανακτήσιμο.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο ανακτησιμότητας που διενεργείται βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 27α του Ν. 4172/2013 η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε περίπου 8,7 εκατ. €.

Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου της Τραπέζης, η οποία επηρεάζεται από το γενικότερο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, η Τράπεζα επαναξιολογεί την εκτίμησή της για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε συνάρτηση με την εξέλιξη των παραγόντων που την επηρεάζουν.

3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου

Η Τράπεζα εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, σύμφωνα με την Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των Ιδίων Κεφαλαίων στις Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις.

4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η Τράπεζα από τις δραστηριότητές της εκτίθεται σε πλήθος χρηματοοικονομικών κινδύνων, από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω γενικότερων μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τραπέζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τραπέζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Την ευθύνη για το σχεδιασμό, την εξειδίκευση και την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, έχει η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τραπέζας.

Η πολιτική της Τραπέζας είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε μέσω των κατάλληλων μηχανισμών να εντοπίζει, να παρακολουθεί και να αναλύει αυτούς τους κινδύνους και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές πρακτικές.

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τις χορηγήσεις απορρέει από τον κίνδυνο αθέτησης της υποχρέωσης εκ μέρους των οφειλετών να αποπληρώσουν, εντός των συμβατικών τους προθεσμιών, μέρος ή το σύνολο των οφειλών τους. Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και για το λόγο αυτό η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείρισή του αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Διοίκησης

Το μεγαλύτερο ποσό μεμονωμένων χορηγήσεων αφορά σε επιχειρηματικά δάνεια και ανέρχεται σε ποσοστό 81% περίπου του συνόλου των χορηγήσεων. Σε ποσοστό 19% περίπου ανέρχονται οι χορηγήσεις προς ιδιώτες, και σε 1% περίπου Οργανισμούς και επιχειρήσεις του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Διοίκηση της Τραπέζας δίδει ιδιαίτερη σημασία στην ορθή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογώντας την πιστοληπτική ικανότητα κάθε αντισυμβαλλόμενου, σύμφωνα με το ισχύον, κάθε φορά κανονιστικό, πλαίσιο.

4.1.1 Μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες του πιστωτικού κινδύνου είναι πολλοί, ορισμένοι εκ των οποίων είναι η επικρατούσα κατάσταση της οικονομίας και της αγοράς, αλλά και οι προσδοκίες για το μέλλον, η χρηματοοικονομική θέση των αντισυμβαλλομένων, το είδος, η διάρκεια και το ύψος της συμβατικής υποχρέωσης, καθώς και η ύπαρξη εγγυήσεων και εξασφαλίσεων (καλύμματα).

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί για την πιστοληπτική αξιολόγηση των αιτούντων προϊόντων Επιχειρηματικής Πίστης το Icap Risk Profiler. Το ICAP Risk Profiler έχει ως στόχο την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εξεταζόμενων επιχειρήσεων σε σχέση με την πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας, σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους και κατατάσσει τις επιχειρήσεις σε δεκαβάθμια κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας (1-2) τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης. Αντίθετα, όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας (9- 10) τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας.

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα αξιολογούνται και παρακολουθούνται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο με βάση το αντίστοιχο rating. Οι χαμηλού και μέσου κινδύνου πιστούχοι αξιολογούνται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ενώ οι υψηλού κινδύνου (watchlist) σε εξαμηνιαία και οι πολύ υψηλού κινδύνου (distressed) σε τριμηνιαία βάση. Κατά κανόνα, η διαβάθμιση γίνεται για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά. Στους Ομίλους, χρησιμοποιείται η διαβάθμιση της μητρικής ή βασικής εταιρίας εφόσον θεωρείται σίγουρο ότι η μητρική/βασική εταιρία μπορεί να εγγυηθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των θυγατρικών της.

4.1.2 Διαχείριση ορίων κινδύνων και τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Η Τράπεζα διαχειρίζεται, ελέγχει και περιορίζει τη συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου, ανά αντισυμβαλλόμενο, ανά ομάδα αντισυμβαλλομένων, ανά προϊόν και ανά τομέα δραστηριότητας, έχοντας διαμορφώσει σύστημα ορίων αντισυμβαλλομένων και εγκριτικά όρια πιστοδοτήσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της μέγιστης αποδεκτής ανάληψης κινδύνων.

Στις παραγράφους που ακολουθούν, περιγράφονται και άλλες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα για τον έλεγχο και τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου.

Εγγυήσεις και εξασφαλίσεις

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πιστοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεών της. Για το σκοπό αυτό έχει προσδιορίσει και ενσωματώσει στην πιστωτική του πολιτική, κατηγορίες αποδεκτών καλυμμάτων και εξασφαλίσεων, οι κυριότερες των οποίων είναι:

- Ενέχυρα επί καταθέσεων,
- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου,
- Εγγυήσεις ΤΕΜΠΜΕ,
- Ενέχυρα επί επιταγών,
- Προσημειώσεις/ υποθήκες ακινήτων,
- Απαιτήσεις έναντι Τρίτων.

Η εκτίμηση της αξίας των εμπράγματων διασφαλίσεων, πραγματοποιείται αρχικά κατά τη στιγμή της έγκρισης της πιστοδότησης, με βάση την τρέχουσα αξία τους, η οποία στη συνέχεια αναπροσαρμόζεται προκειμένου να αντανakλά την τρέχουσα αξία των καλυμμάτων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων

4.2.1 Μέγιστη Έκθεση στον Πιστωτικό Κίνδυνο

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας στις 31/12/2021 και 31/12/2020, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα περιλαμβανόμενα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

	31.12.2021		
	Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17.398.053		17.398.053
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	13.901.460		13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	272.343.022	53.523.298	218.819.724
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	2.293.127	2.059.000	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	60.000		60.000
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	15.376.331	686.958	14.689.373
A Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	321.371.993	56.269.255	265.102.738
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	22.142.123	42.699	22.099.423
Σύνολο ενεργητικού	343.514.115	56.311.954	287.202.161
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού			
Εγγυητικές επιστολές	18.039.682	0	18.039.682
B Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	18.039.682	0	18.039.682
A+B Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	339.411.675	56.269.255	283.142.420

	31.12.2020 (Όπως αναμορφώθηκε)		
	Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	31.558.822		31.558.822
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	15.747.020		15.747.020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	264.864.747	61.235.729	203.629.017
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	2.293.127	2.059.000	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	60.000		60.000
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11.523.990	778.486	10.745.504
A Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	326.047.705	64.073.215	261.974.491
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	20.134.637	42.699	20.091.938
Σύνολο ενεργητικού	346.182.342	64.115.914	282.066.428
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού			
Εγγυητικές επιστολές	16.112.522	0	16.112.522
B Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	16.112.522	0	16.112.522
A+B Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	342.160.227	64.073.215	278.087.013

4.2.2 Ποιοτική ανάλυση δανείων

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών, αναλύονται ως εξής:

	31/12/2021			31/12/2020		
	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό
Ιδιώτες	50.665.400	12.205.814	24%	51.121.985	13.799.577	27%
Στεγαστικά	38.764.355	8.552.230	22%	38.956.048	9.502.849	24%
Καταναλωτικά	11.901.045	3.653.584	31%	12.165.937	4.296.728	35%
Επιχειρηματικά	219.486.795	29.219.382	13%	211.332.184	44.429.628	21%
Γεωργία - κτηνοτροφία	19.554.745	2.001.058	10%	16.209.476	3.154.381	19%
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.774.154	1.073.575	22%	6.250.119	1.057.075	17%
Εμπόριο	49.098.612	6.944.782	14%	54.083.784	7.000.776	13%
Ενέργεια	20.021.409	2.781	0%	7.197.491	66.254	1%
Κατασκευές	24.378.194	2.378.512	10%	25.880.315	2.244.621	9%
Μεταποίηση	27.879.490	4.145.080	15%	27.809.677	5.389.447	19%
Μεταφορές και Logistics	6.596.288	1.064.801	16%	6.597.622	2.091.699	32%
Τουρισμός	48.739.480	9.804.178	20%	50.335.011	20.997.099	42%
Υπηρεσίες	6.800.321	582.140	9%	7.414.937	806.666	11%
Λοιπές	11.644.103	1.222.474	10%	9.553.753	1.621.611	17%
Δημόσιος Τομέας	2.190.827	447.444	20%	2.410.578	26.055	1%
Σύνολο	272.343.022	41.872.639	15%	264.864.747	58.255.260	22%

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πιστοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεων της.

Οι εξασφαλίσεις κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- **Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας:** Οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και βιομηχανοστάσια
- **Χρηματοοικονομικές Εξασφαλίσεις:** Μετρητά, εκχωρημένες απαιτήσεις και επιταγές
- **Λοιπές εξασφαλίσεις:** Κρατικές εγγυήσεις, Εγγυήσεις ΤΕΜΠΜΕ, λοιπές εξασφαλίσεις

Κατωτέρω αναλύονται οι ληφθείσες από την Τράπεζα εξασφαλίσεις, ανά κατηγορία δανείου:

31.12.2021

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	35.161.553	1.257.446	102.181	36.521.180
Επιχειρηματική Τραπεζική	115.440.105	6.625.112	25.263.524	147.328.741
Δημόσιος Τομέας	438.180	0	1.718.907	2.157.087
Σύνολο	151.039.838	7.882.559	27.084.612	186.007.008

31.12.2020

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	35.897.486	1.173.673	79.924	37.151.083
Επιχειρηματική Τραπεζική	119.110.862	7.496.275	11.340.619	137.947.756
Δημόσιος Τομέας	414.014	0	1.975.337	2.389.351
Σύνολο	155.422.362	8.669.949	13.395.880	177.488.191

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

31.12.2021

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	22.751.699	0	0	22.751.699
Επιχειρηματική Τραπεζική	53.868.883	320	1.763.010	55.632.213
Δημόσιος Τομέας	438.180	0	0	438.180
Σύνολο	77.058.762	320	1.763.010	78.822.091

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

31.12.2020

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	25.501.355	9.840	33.769	25.544.964
Επιχειρηματική Τραπεζική	58.265.374	883	1.946.387	60.212.644
Δημόσιος Τομέας	414.014	0	0	414.014
Σύνολο	84.180.743	10.723	1.980.157	86.171.623

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων απεικονίζει τη σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζεται ο Δείκτης για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:

	31.12.2021	Στάδιο 3	31.12.2020
Μικρότερο από 50%	6.469.595	1.943.074	7.148.429
51%-70%	3.687.670	1.220.374	5.195.831
71%-80%	2.754.248	761.972	2.331.442
81%-90%	1.621.437	954.682	2.032.445
91%-100%	2.702.115	1.721.294	3.136.590
101%-120%	7.087.311	5.912.252	7.038.184
121%-150%	6.872.974	6.495.952	4.053.669
Μεγαλύτερο από 150%	7.569.007	6.445.890	8.019.458
Σύνολο	38.764.355	25.455.490	38.956.048
Μέσος όρος του Δείκτη	82%	145%	85%

Ως απομειωμένα δάνεια (Στάδιο 3) και απαιτήσεις κατά πελατών ορίζονται τα εξής:

- Δάνεια που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση και έχει προκύψει πρόβλεψη απομείωσης της αξίας τους
- Δάνεια που έχουν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση και τα οποία:
 - Βρίσκονται σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών ή
 - Εμφανίζουν ένδειξη αδυναμίας αποπληρωμής

Τα απομειωμένα δάνεια μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη απομειωμένα εφόσον υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που δικαιολογούν την αποκατάστασή τους. Γενικώς, τα δάνεια μπορούν να αποκατασταθούν ως μη απομειωμένα όταν η κατάσταση του πελάτη έχει βελτιωθεί τόσο ώστε να είναι πιθανή η πλήρης αποπληρωμή σύμφωνα με τους αρχικούς ή τους τυχόν τροποποιημένους συμβατικούς όρους.

Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31/12/2021	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	8.779.907	5.323.752	2.797.527	16.901.186	89.964.544	29.681.533	6.248.292	125.894.368
1-30 μέρες	836.439	1.023.966	900.273	2.760.679	3.374.803	3.748.600	288.997	7.412.400
31-60 μέρες	0	729.515	330.879	1.060.394	0	1.157.017	1.414.729	2.571.746
61-90 μέρες	0	440.322	633.144	1.073.466	0	1.684.283	1.076.517	2.760.800
91-180 μέρες	0	0	367.075	367.075	0	0	1.628.027	1.628.027
Πάνω από 180 μέρες	0	0	28.502.602	28.502.602	0	0	81.410.280	81.410.280
Σύνολο	9.616.347	7.517.555	33.531.499	50.665.400	93.339.347	36.271.433	92.066.841	221.677.621
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-24.461	-106.466	-8.930.347	-9.061.275	-406.120	-901.046	-43.154.857	-44.462.023
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	9.591.885	7.411.088	24.601.152	41.604.126	92.933.227	35.370.387	48.911.984	177.215.598

31/12/2021	Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	98.744.451	35.005.284	9.045.819	142.795.555
1-30 μέρες	4.211.242	4.772.566	1.189.270	10.173.078
31-60 μέρες	0	1.886.532	1.745.607	3.632.140
61-90 μέρες	0	2.124.605	1.709.661	3.834.266
91-180 μέρες	0	0	1.995.102	1.995.102
Πάνω από 180 μέρες	0	0	109.912.881	109.912.881
Σύνολο	102.955.693	43.788.988	125.598.340	272.343.022
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-430.581	-1.007.512	-52.085.204	-53.523.298
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	102.525.112	42.781.475	73.513.136	218.819.724

Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31/12/2020	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	6.712.562	5.704.481	4.799.752	17.216.794	65.394.185	32.448.433	7.781.788	105.624.407
1-30 μέρες	738.951	307.826	263.898	1.310.676	2.243.351	985.916	755.760	3.985.028
31-60 μέρες	0	334.372	314.472	648.844	0	1.480.611	944.148	2.424.759
61-90 μέρες	0	229.707	507.752	737.460	0	765.662	2.051.575	2.817.237
91-180 μέρες	0	0	1.008.763	1.008.763	0	0	3.485.925	3.485.925
Πάνω από 180 μέρες	0	0	30.199.449	30.199.449	0	0	95.405.406	95.405.406
Σύνολο	7.451.513	6.576.386	37.094.086	51.121.985	67.637.536	35.680.623	110.424.603	213.742.762
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-46.390	-208.863	-9.890.108	-10.145.361	-291.715	-1.276.222	-49.522.431	-51.090.368
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	7.405.124	6.367.523	27.203.977	40.976.624	67.345.821	34.404.400	60.902.172	162.652.394

31/12/2020	Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	72.106.747	38.152.914	12.581.540	122.841.201
1-30 μέρες	2.982.303	1.293.742	1.019.659	5.295.704
31-60 μέρες	0	1.814.983	1.258.619	3.073.602
61-90 μέρες	0	995.369	2.559.328	3.554.696
91-180 μέρες	0	0	4.494.688	4.494.688
Πάνω από 180 μέρες	0	0	125.604.855	125.604.855
Σύνολο	75.089.049	42.257.008	147.518.689	264.864.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-338.104	-1.485.085	-59.412.540	-61.235.729
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	74.750.945	40.771.923	88.106.150	203.629.017

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Χρήση 2021			Χρήση 2020		
	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία
Λιανική Τραπεζική	762.095	1.060.010	1.822.105	817.465	1.268.799	2.086.264
Επιχειρηματική Τραπεζική	6.697.349	2.764.656	9.462.005	5.928.345	2.708.962	8.637.307
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	80.329	0	80.329	137.811	0	137.811
Σύνολο τόκων δανείων	7.539.772	3.824.667	11.364.439	6.883.621	3.977.761	10.861.382
Τόκοι από απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	68.087	0	68.087	257.821	0	257.821
Σύνολο	7.607.859	3.824.667	11.432.526	7.141.442	3.977.761	11.119.203

Η Τράπεζα προβλέπει σε ρυθμίσεις οφειλών συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειοληπτών υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη. Ρύθμιση υφιστάμενης δανειακής συμβάσεως μπορεί να πραγματοποιείται (α) κατόπιν αιτήματος του πελάτη, (β) βάσει του πλαισίου που ορίζει η Διαδικασία Επιλύσεως Καθυστερήσεων του αναθεωρημένου Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών που εξέδωσε η Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της ΕΠΑΘ 392/1/31.05.2021 βάσει Ν. 4224/2013). Οι ρυθμίσεις οφειλών που εφαρμόζει η Τράπεζα διακρίνονται σε: (α) βραχυπρόθεσμες με διάρκεια μικρότερη των δύο ετών σε περιπτώσεις που οι δυσκολίες αποπληρωμής κρίνονται, βάσιμα, προσωρινές και (β) μακροπρόθεσμες με διάρκεια μεγαλύτερη των δύο (2) ετών με στόχο τη μείωση της τοκοχρεωλυτικής δόσης ή/και της δανειακής επιβάρυνσης, λαμβάνοντας υπόψη συντηρητικές παραδοχές για την εκτιμώμενη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη μέχρι τη λήξη του προγράμματος αποπληρωμής. Αναλυτικά οι τύποι ρυθμίσεων που δύναται να εφαρμόσει η Τράπεζα καθορίζονται από την Στρατηγική Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΣΜΕΑ) που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 6/28.09.2021 απόφαση του Δ.Σ.. Ακολουθούν οικονομικές αναλύσεις σχετικές με τα ρυθμισμένα δάνεια.

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους διαβάθμιση – 31.12.2021

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	102.955.693	0	0%
Στάδιο 2	43.788.988	24.245.995	55%
Στάδιο 3	125.598.340	17.626.644	14%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	272.343.022	41.872.639	15%
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-53.523.298	-4.318.976	8%
Σύνολο	218.819.724	37.553.663	17%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	186.007.008	32.251.278	17%
Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις	32.812.716	5.302.385	

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους διαβάθμιση – 31.12.2020

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	75.089.049	0	0%
Στάδιο 2	42.257.008	39.138.524	93%
Στάδιο 3	147.518.689	19.116.736	13%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	264.864.747	58.255.260	22%
Πρόβλεψη Απομείωσης	-61.235.729	-3.627.018	6%
Σύνολο	203.629.017	54.628.242	27%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	177.488.191	45.585.983	27%
Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις	26.140.827	9.042.259	

Η κίνηση των Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών είναι η εξής:

Μεταβολή Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών μετά από Προβλέψεις Απομείωσης

	31.12.2021	31.12.2020
Υπόλοιπο κατά την έναρξη	203.629.130	184.100.297
Έσοδα από τόκους πλέον εισφοράς Ν. 128/75	12.166.835	11.762.290
Εκταμιεύσεις και Αποπληρωμές Δανείων και απαιτήσεων	7.132.121	11.019.687
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	-4.108.362	-3.253.144
Υπόλοιπο κατά την 31η Δεκεμβρίου	218.819.724	203.629.130

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης συνοψίζεται ως ακολούθως:

31/12/2021	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας				Σύνολο			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
0,01% - 2%	9.616.347	0	0	9.616.347	88.476.025	107.278	0	88.583.303	98.092.371	107.278	0	98.199.650
2,01% - 10%	0	7.517.285	0	7.517.285	4.863.322	34.522.578	0	39.385.900	4.863.322	42.039.863	0	46.903.185
10,01% - 20%	0	0	0	0	0	1.460.770	0	1.460.770	0	1.460.770	0	1.460.770
20,01% και πάνω	0	270	33.531.499	33.531.769	0	180.806	92.066.841	92.247.647	0	181.076	125.598.340	125.779.417
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	9.616.347	7.517.555	33.531.499	50.665.400	93.339.347	36.271.433	92.066.841	221.677.621	102.955.693	43.788.988	125.598.340	272.343.022

31/12/2020	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας				Σύνολο			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
0,01% - 2%	6.106.228	0	0	6.106.228	49.854.309	0	0	49.854.309	55.960.537	0	0	55.960.537
2,01% - 10%	606.334	0	0	606.334	15.539.876	565.365	0	16.105.240	16.146.210	565.365	0	16.711.574
10,01% - 20%	646.927	6.112.277	0	6.759.204	1.293.671	33.026.247	0	34.319.917	1.940.597	39.138.524	0	41.079.121
20,01% και πάνω	92.025	464.109	37.094.086	37.650.219	949.681	2.089.011	110.424.603	113.463.295	1.041.705	2.553.120	147.518.689	151.113.515
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	7.451.513	6.576.386	37.094.086	51.121.985	67.637.536	35.680.623	110.424.603	213.742.762	75.089.049	42.257.008	147.518.689	264.864.747

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά στην ικανότητα εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, χωρίς τον κίνδυνο να προκύψουν σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Η Τράπεζα εφαρμόζει Στρατηγική & Πολιτική διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με το Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνων της Τράπεζας (RAF). Η Στρατηγική/Πολιτική περιέχει εννοιολογικούς προσδιορισμούς του κινδύνου Ρευστότητας, μεθόδους υπολογισμού και αποτίμησης του κινδύνου και ορίζει με σαφήνεια τους δείκτες και τα επιθυμητά όρια του κινδύνου Ρευστότητας, προσαρμοσμένα στο επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Τράπεζας

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής της, ενώ δεν επιδίδεται σε επενδύσεις ή ενέργειες που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την εκτέλεση του Επιχειρηματικού της Σχεδίου.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο των δανείων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η αποτελεσματική διαχείριση της ενδοημερησίας ρευστότητας.

Εφαρμόζοντας τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου (ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009), η Τράπεζα έχει αναπτύξει Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan), σύμφωνα με το οποίο διαχειρίζεται τη ρευστότητά της υπό μη φυσιολογικές συνθήκες (liquidity crisis), με σκοπό την προστασία των καταθετών, πιστωτών και των μεριδιούχων της.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας αφορά την ικανότητα της Τράπεζας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της. Για τη μέτρηση και διαχείριση του κινδύνου αυτού εκτιμώνται οι μελλοντικές εισροές και οι μελλοντικές εκροές. Γίνεται σχεδιασμός της σύνθεσης του Ενεργητικού, παρακολουθούνται οι μελλοντικές απαιτήσεις σε ρευστότητα και οι ανάγκες δανεισμού ανάλογα με τη λήξη των υποχρεώσεων.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας για την Τράπεζα είναι πρωταρχικής σημασίας. Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες και την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO), στην οποία συμμετέχει ως τακτικό μέλος και ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την διαμόρφωση της στρατηγικής και πολιτικής ρευστότητας, καθώς και για τον καθορισμό του επιπέδου ανοχής κινδύνου ρευστότητας που αναλαμβάνει η Τράπεζα.

Στον πίνακα που ακολουθεί αναλύεται η ρευστότητα της Τράπεζας ανάλογα με τη ληκτότητα των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού.

Ποσά σε €	31.12.2021				
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.174.466				6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	130.308.678	48.483.443	53.434.218	16.416.326	248.642.666
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους			427.000,00	9.516.000	9.943.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				169.089	169.089
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη				100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	326.319	489.001		2.084.500	2.899.820
Σύνολο υποχρεώσεων	136.809.463	48.972.444	53.861.218	28.285.915	267.929.041

Ποσά σε €	31.12.2020 (Όπως αναμορφώθηκε)				
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.304.000				5.304.000
Υποχρεώσεις προς πελάτες	102.445.678	3.822.443	109.292.218	31.637.326	247.197.666
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους				6.436.479	6.436.479
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				145.000	145.000
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη				100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	139.280	231.450		1.366.988	1.737.718
Σύνολο υποχρεώσεων	107.888.678	4.053.443	109.292.218	39.685.806	260.920.145

4.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η Τράπεζα δεν έχει συμψηφίσει κανένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και υποχρεώσεων κατά την 31/12/2021 και 31/12/2020, δεδομένου ότι δεν κατέχονται χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού.

4.5 Κίνδυνος Αγοράς

Ως «Κίνδυνος Αγοράς», ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από τη διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, καθώς και από τη διαχείριση διαφόρων χαρτοφυλακίων συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

4.5.1 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ως «Συναλλαγματικός Κίνδυνος», ορίζεται ο ανεπιλημμένος επενδυτικός κίνδυνος, ο οποίος προκύπτει από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών, όταν υπάρχει ανοικτή συναλλαγματική θέση.

Η συναλλαγματική θέση της Τράπεζας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021 και 31^η Δεκεμβρίου 2020, είχε ως ακολούθως:

31.12.2021	EURO	USD	GBP	Σύνολο
Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17.398.053		0	17.398.053
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.984.766	5.751.285	165.409	13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	218.819.724		0	218.819.724
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	294.127		0	294.127
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	14.689.373		0	14.689.373
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	259.186.044	5.751.285	165.409	265.102.737
Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.174.466		0	6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	242.738.829	5.466.607	20.755	248.226.190
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	6.100.000		0	6.100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.899.820		0	2.899.820
Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων	257.913.115	5.466.607	20.755	263.400.476
Συνολική συναλλαγματική θέση	1.272.929	284.678	144.654	1.702.261

31.12.2020	EURO	USD	GBP	Σύνολο
Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	31.558.822	0	0	31.558.822
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	10.364.724	5.261.294	121.002	15.747.020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	203.629.017	0	0	203.629.017
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	294.127	0	0	294.127
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	10.745.504	0	0	10.745.504
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	256.592.194	5.261.294	121.002	261.974.490
Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.303.978	0	0	5.303.978
Υποχρεώσεις προς πελάτες	241.750.372	5.011.042	19.407	246.780.821
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	6.021.000	0	0	6.021.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.737.718	0	0	1.737.718
Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων	254.813.068	5.011.042	19.407	259.843.517
Συνολική συναλλαγματική θέση	1.779.126	250.252	101.595	2.130.973

4.5.2 Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας προβλέπει την ισορροπία αυτών των μεγεθών, όρος ο οποίος έχει τηρηθεί σε όλες τις προηγούμενες χρήσεις. Επίσης έμφαση δίνεται στη δυνατότητα βραχυχρόνιας ανταπόκρισης στις μεταβολές των επιτοκίων, με την πρόβλεψη αποδοχής καταθέσεων προθεσμίας το πολύ ετήσιας διάρκειας και την προώθηση ακόμη πιο βραχυχρόνιων μορφών κατάθεσης. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας παρακολουθεί και αναλύει την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου είναι η ελάχιστη δυνατή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγήσεων αφορά προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου λόγω της μη – ύπαρξης ειδικών προϊόντων.

Ποσά σε €	31.12.2021						Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17.398.053							17.398.053
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	13.901.460							13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	1.825.005	124.002	167.127.855	20.877.998	28.864.864			218.819.724
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση						234.127		234.127
Επενδύσεις σε ακίνητα						5.440.808		5.440.808
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος						60.000		60.000
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						47.301		47.301
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						1.119.074		1.119.074
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία						5.105.126		5.105.126
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						10.387.115		10.387.115
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού						14.689.373		14.689.373
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	33.124.518	124.002	167.127.855	20.877.998	28.864.864	37.082.924		287.202.161
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.174.466							6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	130.136.190	48.476.997	53.249.998	16.363.005				248.226.190
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.100.000			6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						168.634		168.634
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη						100.000		100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	326.319	489.001				2.084.500		2.899.821
Σύνολο υποχρεώσεων	136.636.975	48.965.998	53.249.998	16.363.005	6.100.000	2.353.134		263.669.110
Καθαρή θέση								23.533.051
Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου	-103.512.457	-48.841.996	113.877.857	4.514.993	22.764.864	34.729.790		
	31.12.2020 (Όπως αναμορφώθηκε)							
Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο	
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	31.558.822							31.558.822
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	15.747.020							15.747.020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	3.129	2.443.441	192.974.366	4.250.996	3.957.085			203.629.017
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση						234.127		234.127
Επενδύσεις σε ακίνητα						4.041.419		4.041.419
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος						60.000		60.000
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						47.301		47.301
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						867.860		867.860
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία						4.712.099		4.712.099
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						10.423.259		10.423.259
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού						10.745.504		10.745.504
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	47.308.971	2.443.441	192.974.366	4.250.996	3.957.085	31.131.569		282.066.428
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.303.978							5.303.978
Υποχρεώσεις προς πελάτες	102.272.821	3.815.999	109.108.001	31.521.001	62.999			246.780.821
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.021.000			6.021.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						144.818		144.818
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη						100.000		100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	139.001	230.999				1.367.718		1.737.718
Σύνολο υποχρεώσεων	107.715.799	4.046.999	109.108.001	31.521.001	6.083.999	21.978.093		260.088.335
Καθαρή θέση								21.978.093
Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου	-60.406.828	-1.603.558	83.866.365	-27.270.005	-2.126.914	29.519.033		

4.6 Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι την τιμή που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή που θα κατέβαλε κάποιος για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Διαφορές μπορεί να προκύψουν μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής θέσης.

Η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται μεταξύ άλλων και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

(α) Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις από άλλες τράπεζες, περιλαμβάνουν αποκλειστικά καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα. Επομένως, η εύλογη αξία των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική αξία καθώς η πλειοψηφία έχει λήξη κάτω του μηνός.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η πλειονότητα των απαιτήσεων κατά πελατών αφορά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου τα οποία αναπροσαρμόζονται ώστε να αντανakλούν τις μεταβολές των επιτοκίων της αγοράς. Ως εκ τούτου, η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς και των υποχρεώσεων σε πελάτες, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (εισορές ή εκροές αντίστοιχα). Τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των ταμειακών ροών για τα δάνεια και τις υποχρεώσεις πελατών έγιναν με βάση την καμπύλη των επιτοκίων.

(γ) Καταθέσεις

Η εύλογη αξία των καταθέσεων ταμειυτηρίου και όψεως (χωρίς καθορισμένη λήξη), είναι το ποσό που θα πρέπει να αποπληρώσει η Τράπεζα, όποτε ζητηθεί από τον πελάτη. Οι προθεσμιακές καταθέσεις πελατών έχουν βραχεία μέση διάρκεια λήξης και επομένως, η εύλογη αξία τους προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

4.7 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία

Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι τα ακόλουθα:

- Επίπεδο 1: επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (άνευ προσαρμογής) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2: εισροές πλην των χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1, οι οποίες μπορούν να παρατηρηθούν για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα (π.χ. τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή ως παράγωγο των τιμών).
- Επίπεδο 3: εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη παρατηρήσιμες εισροές).

Το επίπεδο στην κλίμακα ιεράρχησης της εύλογης αξίας, εντός της οποίας ταξινομείται εξ ολοκλήρου η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, καθορίζεται βάσει της εισροής του χαμηλότερου επιπέδου που θεωρείται σημαντική για την επιμέτρηση ολόκληρης της εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση (ΕΑΜΛΣΕ)

Η αποτίμηση διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Τα χρεόγραφα της Τράπεζας αφορούν κυρίως συμμετοχές σε λοιπές Συνεταιριστικές Τράπεζες και στην Πανελλήνια Τράπεζα, για τα οποία θεωρείται ότι η εύλογη αξία πλησιάζει την εσωτερική λογιστική αξία. Η εύλογη αξία των μετοχών του επιπέδου 3 λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση όπου προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των εν λόγω μετοχών, ενώ σε αντίθετη περίπτωση αυτές τηρούνται στο κόστος κτήσης. Οι μετοχές και συνεταιριστικές μερίδες που κατέχει η Τράπεζα συνολικής αξίας κτήσεως ποσού 2.293.127 ευρώ έχουν απομειωθεί κατά 2.059.000 ευρώ προκειμένου να αντανakλούν την εύλογη αξία.

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών - αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, ταξινομούνται με βάση τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας και παρουσιάζονται παρακάτω:

	Ιεράρχηση			Σύνολο
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Στοιχεία Ενεργητικού 31/12/2021				
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			234.127	234.127
Σύνολο			234.127	234.127
Στοιχεία Ενεργητικού 31/12/2020				
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			234.127	234.127
Σύνολο			234.127	234.127

5. Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Directive IV (CRD IV)”) και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Regulation (CRR)”) αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III).

Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ.

Οι δείκτες κεφαλαίων της Τράπεζας υπερβαίνουν τα κανονιστικά όρια που καθορίζονται από τις αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ακολούθως:

Δείκτης	Απαιτήσεις κανονισμού 575/2013	Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ	Απαιτήσεις αποθ. ασφαλείας νόμου 4261/2014	Συνολικές απαιτήσεις	Δείκτης (31.12.2021)
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (CET1)	4,50%	1,43%	2,50%	8,43%	13,16%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1)	6,00%	1,91%	2,50%	10,41%	13,16%
Συνολικός Δείκτης κεφαλαίου (TCR)	8,00%	2,55%	2,50%	13,05%	16,31%

Σημειώνεται πως η Τράπεζα αξιολογήθηκε το β' τρίμηνο του 2022 από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ) και προσδιορίστηκαν πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ ύψους 2,18% (έναντι 2,55% το 2020) και η διατήρηση Περιθωρίου Κεφαλαιακής Κατεύθυνσης (Pillar II Capital Guidance, P2G) ύψους 1,50% (έναντι 2,00% το 2020), με εφαρμογή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΕΠΑΘ), η οποία μέχρι τη σύνταξη της παρούσης δεν έχει εκδοθεί. Εξαιτίας ωστόσο των έκτακτων συνθηκών που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας COVID 19, επιτρέπεται στην Τράπεζα να λειτουργεί κάτω από το επίπεδο του περιθωρίου κεφαλαίων P2G έως τις 31.12.2022.

Στον παραπάνω πίνακα ο υπολογισμός έγινε για την χρήση του 2021 με το ποσοστό κεφαλαιακών απαιτήσεων Πυλώνα ΙΙ που είχε οριστεί το 2020.

6. Καθαρά έσοδα από τόκους

Τα καθαρά έσοδα από τόκους, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		Όπως αναμορφώθηκε
Δανείων και απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	68.087	257.821
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	11.364.439	10.861.382
Σύνολο	11.432.526	11.119.203
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	0	(70.979)
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(1.403.098)	(1.899.776)
Ομολογιών εκδόσεως μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(447.823)	(483.000)
Τόκοι μισθωμένων ακινήτων	(14.824)	(12.663)
Λοιποί	(107.536)	(177.134)
Σύνολο	(1.973.281)	(2.643.552)
Καθαρό έσοδο από τόκους	9.459.244	8.475.652

7. Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Εσοδα προμηθειών		
Χορηγήσεων	105.313	154.753
Εγγυητικών επιστολών	464.787	369.863
Εισαγωγών Εξαγωγών	13.163	24.559
Πιστωτικών καρτών	75.568	82.296
Συναλλαγών	116.106	119.751
Λοιπές προμήθειες	661.429	652.492
Σύνολο	1.436.365	1.403.713
Εξοδα προμηθειών		
Λοιπές προμήθειες	(7.942)	(198)
Σύνολο	(7.942)	(198)
Καθαρό έσοδο από προμήθειες	1.428.423	1.403.515

8. Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες

Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Έσοδα από ασφάλιση προσωπικού	4.576	9.147
Έσοδα προμηθειών ασφαλειών	97.287	85.464
Σύνολο	101.863	94.612

9. Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Τα καθαρά λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Χρεωστικές Συναλλαγματικές διαφορές	(50.741)	(23.081)
Πιστωτικές Συναλλαγματικές διαφορές	72.614	0
Έσοδα από εκμίσθωση θυρίδων	36.918	21.315
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	3.008	6.863
Προμήθειες από προγράμματα ΠΕΠ	25.409	17.420
Έσοδα από επιδοτήσεις	8.549	3.485
Λοιπά έκτακτα έσοδα	96.961	8.925
Λοιπά έκτακτα έξοδα	(6.597)	(38.030)
Έσοδα από μηχανήματα POS	276.211	252.558
Κέρδη από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	128.698	58.788
Σύνολο	591.030	308.242

10. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021 και 31^η Δεκεμβρίου 2020 ανερχόταν σε 87 και 83 άτομα αντίστοιχα.

Η συνολική επιβάρυνση της Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων για αμοιβές και έξοδα προσωπικού, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Δαπάνες προσωπικού		Όπως αναμορφώθηκε
Μισθοί και ημερομίσθια	2.608.990	2.480.485
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ)	566.320	604.965
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	23.999	2.225
Λοιπές παροχές προσωπικού	1.765	5.187
Σύνολο	3.201.074	3.092.862

11. Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου	116.146	119.878
Αμοιβές συμβούλων	903.535	773.033
Τηλεφωνικά Ταχυδρομικά	141.029	132.716
Ασφάλιστρα	121.812	123.066
Παροχές κοινής ωφέλειας	68.937	47.268
Φόροι και τέλη	552.109	475.392
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	38.007	70.643
Εισφορές τράπεζας	90.746	109.066
Συνδρομές	5.060	4.222
Δωρεές	12.963	31.783
Έξοδα λογισμικού - προγραμμάτων	320.170	162.194
Δαπάνες Λειτουργίας ΑΤΜ`S & POS	620.398	535.333
Οδοιπορικά	136.985	135.420
Λοιπές δαπάνες	259.416	293.909
Σύνολο	3.387.312	3.013.921

12. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Απομείωση Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	4.108.362	3.253.144
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	260.472	62.032
Σύνολο Προβλέψεων	4.368.834	3.315.175

Η απομείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού αφορά απομείωση απαιτήσεων από προμήθειες εγγυητικών επιστολών, περιουσιακών στοιχείων αποκτηθέντων από πλειστηριασμούς και λοιπών απαιτήσεων.

13. Φόροι

Ο φόρος εισοδήματος της κλειόμενης περιόδου αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Φόροι		Όπως αναμορφώθηκε
Αναβαλλόμενος φόρος	35.797	147.669
Σύνολο	35.797	147.669

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 ο φορολογικός συντελεστής για τα πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 αναφορικά με τις αποδεκτές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου είναι 29%.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2014, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η ένταξη στο Νόμο υλοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων, αφορά σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το έτος 2016 και εφεξής, ενώ προβλέπεται η λήξη της εντάξεως σε αυτόν με την ίδια διαδικασία και κατόπιν λήψεως σχετικής εγκρίσεως από την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

Με το άρθρο 4 του Ν. 4340/2015, τροποποιήθηκαν τα ανωτέρω ως προς το χρόνο εφαρμογής τους, ο οποίος αναβάλλεται κατά ένα έτος. Επιπλέον και μεταξύ άλλων, περιορίζεται το ύψος του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω πιστωτικού κινδύνου που εμπίπτει στο πλαίσιο των εν λόγω διατάξεων, στο ποσό που αφορά σε προβλέψεις λόγω πιστωτικού κινδύνου οι οποίες έχουν λογισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε 8.672.071 €.

Κατωτέρω αναλύεται το αποτέλεσμα από αναβαλλόμενο φόρο της κλειόμενης και της προηγούμενης περιόδου:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(99.063)	2.442
Άυλα πάγια στοιχεία	(10.070)	(85.297)
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	292.231	(109.896)
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	7.254	967
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	(241.827)	60.825
Λοιπά	15.679	(16.711)
Σύνολο	(35.797)	(147.669)

Παρατίθεται κατωτέρω συμφωνία μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού φορολογικού συντελεστή:

		Από 1η Ιανουαρίου έως	
		31/12/2021	31/12/2020
			Όπως αναμορφώθηκε
Κέρδη(ζημιές) προ φόρων	%	119.298	% 410.461
Φόρος εισοδήματος ονομαστικός	29%	(34.596)	29% (119.034)
Αύξηση/μείωση προερχόμενη από			
Φόρος που αντιστοιχεί σε μη εκπιπτόμενες δαπάνες		(1.200)	(28.636)
		(35.797)	(147.669)

14. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Οι καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα αποτελούν υποχρεωτικές καταθέσεις αποθεματικού και δεν είναι διαθέσιμες για χρήση κατά τις ημερήσιες εργασίες του Οργανισμού.

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, το ταμείο και τα ταμειακά διαθέσιμα, περιλαμβάνουν τα παρακάτω υπόλοιπα, τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Ταμείο	2.818.121	2.517.117
Επιταγές εισπρακτέες μέσω του Γραφείου Συμψηφισμού	2.240.987	1.792.686
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	12.338.945	27.249.019
Σύνολο	17.398.053	31.558.822

15. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις της Τράπεζας από καταθέσεις και συναλλαγές με άλλα πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	13.901.460	15.747.020
Σύνολο	13.901.460	15.747.020

16. Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών

Οι απαιτήσεις από δάνεια κατά πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)		
Ιδιώτες	50.665.400	51.121.985
Στεγαστικά	38.764.355	38.956.048
Καταναλωτικά	11.901.045	12.165.937
Επιχειρηματικά	219.486.795	211.332.184
Γεωργία - κτηνοτροφία	19.554.745	16.209.476
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.774.154	6.250.119
Εμπόριο	49.098.612	54.083.784
Ενέργεια	20.021.409	7.197.491
Κατασκευές	24.378.194	25.880.315
Μεταποίηση	27.879.490	27.809.677
Μεταφορές και Logistics	6.596.288	6.597.622
Τουρισμός	48.739.480	50.335.011
Υπηρεσίες	6.800.321	7.414.937
Λοιπές	11.644.103	9.553.753
Δημόσιος Τομέας	2.190.827	2.410.578
Σύνολο (πρό απομείωσης)	272.343.022	264.864.747
Μείον: Σωρευμένες απομειώσεις	-53.523.298	-61.235.729
Σύνολο	218.819.724	203.629.017

Η κίνηση του λογαριασμού της απομείωσης των δανείων, έχει ως εξής:

Ανάλυση μεταβολής απομείωσης	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2020	66.291.676
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2020</i>	
Ζημιές απομειώσεως χρήσεως	3.253.144
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν για διαγραφές	-8.309.090
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2020	61.235.729
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2021</i>	
Ζημιές απομειώσεως χρήσεως	4.108.362
Αναταξινόμηση απομείωσης Προμηθειών Εγγυητικών Επιστολών σε δάνεια	352.000
Διαγραφές	-12.172.793
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2021	53.523.298

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31-Δεκ-21	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2021	46.390	208.863	9.890.108	10.145.361	291.715	1.276.222	49.522.431	51.090.368	338.104	1.485.085	59.412.540	61.235.729
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	1.807	-108.393	-465	-107.052	42.724	-77.718	-50	-35.044	44.531	-186.112	-515	-142.095
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-8.635	51.616	-188.859	-145.878	-16.506	112.853	-439.412	-343.065	-25.141	164.469	-628.271	-488.943
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-2.679	-8.559	19.810	8.571	-4.684	-17.152	25.442	3.606	-7.364	-25.712	45.252	12.177
Κίνηση Ζημιών απομείωσης υφιστάμενων δανείων	-22.290	-37.060	-790.247	-849.597	-108.714	-393.159	6.219.239	5.717.365	-131.004	-430.219	5.428.992	4.867.768
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-12.172.793	-12.172.793	0	0	-12.172.793	-12.172.793
Ζημιές απομείωσης νέων δανείων	9.869	0	0	9.869	201.585	0	0	201.585	211.454	0	0	211.454
Υπόλοιπο 31.12.2021	24.461	106.466	8.930.347	9.061.275	406.120	901.046	43.154.857	44.462.023	430.581	1.007.512	52.085.204	53.523.298

Μεταβολή Λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-21	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης 31.12.2020	7.451.513	6.576.386	37.094.086	51.121.985	67.637.536	35.680.623	110.424.603	213.742.762	75.089.049	42.257.008	147.518.689	264.864.747
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	2.571.000	-2.616.601	-61.896	-107.497	10.613.982	-9.726.991	-41.864	845.127	13.184.982	-12.343.592	-103.760	737.630
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-434.822	3.076.519	-2.344.923	296.773	-3.519.939	9.137.798	-5.247.698	370.161	-3.954.761	12.214.317	-7.592.621	666.935
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-11.852	-147.764	152.641	-6.975	-214.916	-241.774	461.023	4.333	-226.768	-389.538	613.664	-2.642
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	40.508	629.015	-1.308.407	-638.884	18.822.684	1.421.778	-1.356.430	18.888.032	18.863.191	2.050.793	-2.664.837	18.249.147
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-12.172.794	-12.172.794	0	0	-12.172.794	-12.172.794
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-24.461	-106.466	-8.930.347	-9.061.275	-406.120	-901.046	-43.154.857	-44.462.023	-430.581	-1.007.512	-52.085.204	-53.523.298
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις 31.12.2021	9.591.885	7.411.088	24.601.153	41.604.126	92.933.227	35.370.387	48.911.984	177.215.598	102.525.112	42.781.475	73.513.137	218.819.724

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31-Δεκ-20	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2020	64.504	275.880	10.168.691	10.509.075	171.192	578.954	55.032.456	55.782.601	235.696	854.833	65.201.146	66.291.676
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	2.374	-42.006	-5.115	-44.747	9.549	-71.707	-41.236	-103.395	11.923	-113.713	-46.351	-148.142
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	6.014	56.520	-240.647	-178.112	-7.198	448.885	-752.362	-310.674	-1.183	505.406	-993.009	-488.786
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-1.129	-28.323	48.245	18.794	-3.360	-36.860	138.564	98.344	-4.489	-65.183	186.810	117.137
Κίνηση Ζημιών απομείωσης υφιστάμενων δανείων	-36.348	-53.208	-81.066	-170.621	-12.489	356.951	3.454.099	3.798.560	-48.837	303.743	3.373.033	3.627.939
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-8.309.090	-8.309.090	0	0	-8.309.090	-8.309.090
Ζημιές απομείωσης νέων δανείων	10.973	0	0	10.973	134.022	0	0	134.022	144.995	0	0	144.995
Υπόλοιπο 31.12.2020	46.390	208.863	9.890.108	10.145.361	291.715	1.276.222	49.522.431	51.090.368	338.104	1.485.085	59.412.540	61.235.729

Μεταβολή Λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-20	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης 31.12.2020	6.755.981	5.550.088	37.966.523	50.272.592	48.906.318	25.738.768	125.474.295	200.119.380	55.662.299	31.288.855	163.440.818	250.391.972
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	413.425	-468.175	-7.616	-62.367	2.146.996	-1.983.320	-339.149	-175.473	2.560.421	-2.451.495	-346.766	-237.840
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-45.396	1.819.817	-1.692.855	81.567	-3.339.690	8.454.150	-5.449.611	-335.151	-3.385.086	10.273.967	-7.142.465	-253.584
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-6.645	-668.214	642.149	-32.710	-242.718	-318.964	532.013	-29.670	-249.363	-987.179	1.174.163	-62.379
Αποπληρωμές & λουιές μεταβολές	334.148	342.870	185.885	862.902	20.166.631	3.789.989	-1.483.855	22.472.764	20.500.778	4.132.859	-1.297.970	23.335.667
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-8.309.090	-8.309.090	0	0	-8.309.090	-8.309.090
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-46.390	-208.863	-9.890.108	-10.145.361	-291.715	-1.276.222	-49.522.431	-51.090.368	-338.104	-1.485.085	-59.412.540	-61.235.729
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις 31.12.2020	7.405.123	6.367.523	27.203.977	40.976.623	67.345.821	34.404.400	60.902.172	162.652.393	74.750.944	40.771.923	88.106.150	203.629.016

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος

	<u>Στάδιο 1</u>	<u>Στάδιο 2</u>	<u>Στάδιο 3</u>	<u>Σύνολο</u>
31-Δεκ-21			Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	7.703.723	5.605.142	7.633.048	17.822.442
Πρόβλεψη ΑΠΖ	17.874	83.595	3.250.487	3.337.528
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	7.685.849	5.521.547	4.382.562	14.484.913
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	6.888.311	4.118.941	4.575.699	12.747.652
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	1.912.623	1.912.412	1.722.905	6.353.105
Πρόβλεψη ΑΠΖ	6.587	22.872	516.979	1.825.353
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	1.906.036	1.889.541	1.205.926	4.527.752
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1.320.746	1.441.484	1.552.166	3.876.181
Επιχειρηματική Τραπεζική				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	91.595.964	36.271.433	58.863.655	32.755.743
Πρόβλεψη ΑΠΖ	406.034	901.046	30.924.986	12.225.692
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	91.189.930	35.370.387	27.938.668	20.530.051
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	61.699.733	29.996.795	38.093.407	17.538.806
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	1.743.383	0	447.444	0
Πρόβλεψη ΑΠΖ	86	0	4.179	0
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	1.743.297	0	443.265	0
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1.718.907	0	438.180	0
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	102.955.693	43.788.988	68.667.052	56.931.289
Πρόβλεψη ΑΠΖ	430.581	1.007.512	34.696.631	17.388.573
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις	102.525.112	42.781.475	33.970.421	39.542.716
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	71.627.697	35.557.220	44.659.452	34.162.640

17. Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Τα Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και στο αποσβεσμένο κόστος αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €

31.12.2021 **31.12.2020**
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω
λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	61.020	61.020
Μετοχές μη εισηγμένες στο Χ.Α.Α.	2.232.107	2.232.107
Μείον προβλέψεις για υποτιμήσεις	(2.059.000)	(2.059.000)

Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο
κόστος

Τραπεζικές ομολογίες	60.000	60.000
Σύνολο	294.127	294.127

18. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η μεταβολή των άυλων περιουσιακών στοιχείων, έχει ως εξής:

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	1.427.502	1.427.502
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση	(855.931)	(855.931)
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2020	571.571	571.571
Μικτή Λογιστική αξία	1.774.437	1.774.437
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση	(906.577)	(906.577)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2020	867.860	867.860
Μικτή Λογιστική αξία	2.111.159	2.111.159
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση	(992.085)	(992.085)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	1.119.074	1.119.074

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2020	571.571	571.571
Προσθήκες	344.391	344.391
Αποσβέσεις	(60.252)	(60.252)
Λοιπές προσαρμογές	12.150	12149,99
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2020	867.860	867.860
Προσθήκες	348.286	348.286
Αποσβέσεις	(97.072)	(97.072)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	1.119.074	1.119.074

Ποσό € 454 χιλ. αφορά εσωτερικώς δημιουργούμενο άυλο στοιχείο, το οποίο αφορά την ανάπτυξη ολοκληρωμένου τραπεζικού λογισμικού συστήματος.

19. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων έχουν ως εξής:

	Ιδιοχρησιμοποιού μενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	4.294.938	1.201.064	1.403.905	341.163	46.479	1.720.074	9.007.623
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(475.769)	(864.693)	(1.141.536)	(318.678)	(41.387)	(1.455.541)	(4.297.604)
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2020	3.819.169	336.371	262.369	22.485	5.092	264.533	4.710.019
Μικτή Λογιστική αξία	4.397.640	1.119.396	1.452.530	461.989	46.479	1.739.238	9.217.272
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(542.837)	(900.764)	(1.247.323)	(311.826)	(44.165)	(1.458.259)	(4.505.173)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2020	3.854.803	218.632	205.207	150.163	2.315	280.979	4.712.099
Μικτή Λογιστική αξία	4.397.640	1.242.800	1.862.990	513.905	46.479	1.883.035	9.946.849
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(609.905)	(989.816)	(1.333.780)	(331.308)	(46.479)	(1.530.436)	(4.841.723)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	3.787.735	252.985	529.210	182.597	0	352.599	5.105.126

	Ιδιοχρησιμοποιού μενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2020	3.819.169	336.371	262.369	22.485	5.092	264.533	4.710.019
Προσθήκες	102.702	0	48.625	136.276	0	109.858	397.461
Πωλήσεις - Μειώσεις	0	(81.668)	0	0	0	0	(81.668)
Αποσβέσεις	(103.690)	(67.068)	(118.245)	(8.597)	(2.778)	(88.972)	(389.350)
Μεταφορές / Διαγραφές	36.623	30.997	12.458	0	0	(4.440)	75.637
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2020	3.854.803	218.632	205.207	150.164	2.315	280.979	4.712.099
Προσαρμογές	0	0	154.897	0	0	0	154.897
Προσθήκες	0	123.405	325.984	51.915	0	143.797	645.101
Αποσβέσεις	(67.068)	(89.052)	(156.878)	(19.482)	(2.315)	(72.177)	(406.971)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	3.787.735	252.985	529.210	182.597	0	352.599	5.105.126

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021 η Τράπεζα δεν είχε δέσμευση για κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Τα στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης αφορούν μισθωμένα καταστήματα, αυτοκίνητα και τοποθεσίες ATMs.

Οι σχετικές υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στα «Λοιπά στοιχεία παθητικού», Σημείωση 28.

Δεν υφίστανται προσημειώσεις επί των παγίων της Τράπεζας.

Οι αποσβέσεις που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
<u>Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων</u>		
Αποσβέσεις κτηρίων	312.998	289.003
Αποσβέσεις μηχανημάτων	19.482	8.597
Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων	2.315	2.778
Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	72.177	88.972
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	97.072	60.252
Σύνολο	504.043	449.602

20. Επενδύσεις σε ακίνητα

Ποσά σε €	Επενδύσεις σε ακίνητα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2020	2.756.394	2.756.394
Αλλαγές εύλογης αξίας	58.788	58.788
Προσθήκες	1.226.237	1.226.237
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2020	4.041.419	4.041.419
Αλλαγές εύλογης αξίας	128.698	128.698
Προσθήκες	1.520.691	1.520.691
Πωλήσεις - Μειώσεις	(250.000)	(250.000)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	5.440.808	5.440.808

Τα αποκτηθέντα επενδυτικά ακίνητα προήλθαν από πλειστηριασμούς προσημειωμένων ακινήτων, στους οποίους η Τράπεζα πλειοδότησε.

21. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους προκύπτουν ως εξής

Ποσά σε €	Όπως αναμορφώθηκε Υπόλοιπο την 31.12.2020	Στα αποτελέσματα	Αναγνώριση	
			Στα ίδια κεφάλαια	Υπόλοιπο την 31.12.2021
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(421.157)	(99.063)	0	(520.220)
Άυλα πάγια στοιχεία	(107.930)	(10.070)		(118.000)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	822.383	589.218		1.411.601
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	8.969.058	(296.987)		8.672.071
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	41.997	7.254	(347)	48.904
Απομείωση συμμετοχών	598.848			598.848
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	241.827	(241.827)		0
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	70.436	84.877		155.313
Λοιπά	207.796	(69.197)		138.599
Σύνολο	10.423.259	(35.797)	(347)	10.387.115

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2019	Αναγνώριση (Όπως αναμορφώθηκε)		
		Στα αποτελέσματα	Στα ίδια κεφάλαια	Υπόλοιπο την 31.12.2020
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(427.655)	2.442	4.056	(421.157)
Άυλα πάγια στοιχεία	(22.633)	(85.297)		(107.930)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	811.798	10.585		822.383
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	9.089.540	(120.482)		8.969.058
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	41.288	967	(258)	41.997
Απομείωση συμμετοχών	598.848			598.848
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	181.002	60.825		241.827
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	88.088	(17.651)		70.436
Λοιπά	206.855	941		207.796
Σύνολο	10.567.130	(147.669)	3.799	10.423.259

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναλύεται ως εξής ανάλογα με την περίοδο που αναμένεται να διακανονιστεί:

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2021	Περίοδος διακανονισμού		
		Έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη καθορισμένη
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(520.220)			(520.220)
Άυλα πάγια στοιχεία	(118.000)		(118.000)	
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους	1.411.601		1.411.601	
Διαφορά αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	8.672.071		8.672.071	
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	48.904			48.904
Απομείωση συμμετοχών	598.848			598.848
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	155.313	90.455	64.857	
Λοιπά	138.599	73.782		64.817
Σύνολο	10.387.115	164.238	10.030.529	192.349

Κατά την 31/12/2021 από τη συνολική αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που προκύπτει από τη διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε 8.672.071 €.

22. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Ταμείο εγγυήσεως καταθέσεων	3.792.688	3.800.508
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	3.848.109	2.333.376
Απαιτήσεις από παροχή υπηρεσιών	125.279	618.442
Απαιτήσεις από προγράμματα	10.626	9.386
Απαιτήσεις από πλειστηριασμούς	5.997.413	3.341.334
Λοιπές απαιτήσεις	1.602.215	1.420.944
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(686.958)	(778.486)
Σύνολο	14.689.373	10.745.504

Η κίνηση της απομείωσης των λοιπών στοιχείων ενεργητικού, έχει ως εξής:

Ανάλυση μεταβολής απομείωσης

Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2020	716.454
Απομείωση χρήσεως	62.032
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2020	778.486
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2021:</i>	
Απομείωση χρήσεως	260.472
Αναταξινόμηση απομείωσης Προμηθειών Εγγυητικών Επιστολών σε δάνεια	(352.000)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2021	686.958

23. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

Οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Όψεως	6.174.466	5.303.978
Σύνολο	6.174.466	5.303.978

24. Υποχρεώσεις προς πελάτες

Οι καταθέσεις και οι λοιποί λογαριασμοί πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Καταθέσεις όψεως ιδιωτών	9.109.599	6.545.504
Καταθέσεις όψεως εταιρειών	29.730.722	31.634.888
Καταθέσεις όψεως δημοσίων οργανισμών	6.239.961	9.642.934
Καταθέσεις ταμειυτηρίου	66.045.519	51.599.437
Καταθέσεις προθεσμίας ιδιωτών	117.795.941	119.339.594
Καταθέσεις προθεσμίας επιχειρήσεων	14.025.138	23.154.053
Καταθέσεις προθεσμίας σε ξένο νόμισμα	5.279.310	4.864.412
Σύνολο	248.226.190	246.780.821

Βάσει του Ν 4151/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα οφείλουν να αποδίδουν στο Ελληνικό Δημόσιο τα υπόλοιπα των αδρανών λογαριασμών καταθέσεων, μετά την πάροδο 20 ετών. Κατά την κλειόμενη χρήση η Τράπεζα δεν είχε υποχρέωση απόδοσης τέτοιων ποσών στο Δημόσιο.

Στα ανωτέρω κονδύλια συμπεριλαμβάνονται δεδουλευμένοι τόκοι καταθέσεων ποσού € 235,3 χιλ. κατά την 31/12/2021 έναντι € 363,1 χιλ. κατά την 31/12/2020.

25. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Το Διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας με βάση την απόφαση του Ν 93/19-11-2020 και σε συνέχεια της απόφασης της Γ.Σ Ν 106/24-09-2020 αποφάσισε να κάνει χρήση του δικαιώματος επαναγοράς των Ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης ποσού 6.021.000 με ημερομηνία έκδοσης 31-12-2015, επιτόκιο 8% και αρχική διάρκεια 10 ετών και ταυτόχρονα με την επαναγορά να εκδώσει ονομαστικά νέα Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης για ποσό € 6.100.000, διάρκειας 10ετών και ετήσιο επιτόκιο 7,00% με ιδιωτική τοποθέτηση. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Συμμετείχαν 44 ομολογιούχοι οι οποίοι κάλυψαν πλήρως το κεφάλαιο των € 6.100.000. Εκδόθηκαν 610 Ομολογίες ονομαστικής αξίας 10.000 η κάθε ομολογία, διάρκειας 10 ετών και λήξης 20/05/2031 και ετήσιο επιτόκιο 7,00%.

Οι όροι έκδοσης των ομολόγων περιγράφονται και συνοπτικά κατωτέρω:

Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	
Ημερομηνία έκδοσης	20/5/2021
Ημερομηνία λήξης	20/5/2031
Έτη - δόσεις	Εφάπαξ στο 10ο έτος
Ποσό	6.100.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	10.000
Τιμή διάθεσης	10.000
Πλήθος ομολογιών	610
Επιτόκιο	7,00%
Περίοδος τοκομεριδίου	6μηνη

26. Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Η Τράπεζα δεν έχει επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους της, το οποίο πρόγραμμα να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζομένων. Το μόνο πρόγραμμα που ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί στο παρελθόν είναι η συμβατική υποχρέωση (με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ν.2112/20, ν.3198/55 και ν.4093/12) για παροχή ενός εφάπαξ ποσού κατά την αποχώρηση ενός εργαζομένου για συνταξιοδότηση.

Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αφορούν:

Ποσά σε €	Υποχρεώσεις Ισολογισμός	
	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	168.634	144.818
Σύνολο	168.634	144.818

Η κίνηση του λογαριασμού στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και η σχετική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων και του συνολικού εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Μεταβολή στην παρούσα αξία	
	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε
Υποχρέωση στην έναρξη της χρήσεως	144.818	142.371
Τρέχων κόστος υπηρεσίας	23.999	93.925
Κόστος επιτοκίου	1.014	1.110
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	0	(91.700)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	(1.198)	(889)
Υπόλοιπο στην λήξη της χρήσης	168.634	144.818

Ποσά σε €	Κατάσταση Αποτελεσμάτων	
	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	23.999	93.925
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.014	1.110
Σύνολο	25.013	95.036

Ποσά σε €	Κατάσταση Λοιπών Εισοδημάτων	
	31.12.2021	31.12.2020
		Όπως αναμορφώθηκε
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	(1.198)	(889)
Σύνολο	(1.198)	(889)

Οι κυριότερες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

Αναλογιστικές υποθέσεις - παραδοχές

Τεχνικό επιτόκιο	0,60%
Αύξηση μισθών	1,8%
Πληθωρισμός	1,8%
Πίνακας θνησιμότητας	ENVK2000
Καθαρό ποσοστό αποχωρήσεων (παραιτήσεις μείον απολύσεις)	0,0%
Ημερομηνία αποτίμησης	31.12.2021

Ανάλυση ευαισθησίας

	Πρόβλεψη
Αύξηση επιτοκίου 0,5%	165.639
Μείωση επιτοκίου 0,5%	171.787
Αύξηση % αύξησης μισθών 0,5%	171.295
Μείωση % αύξησης μισθών 0,5%	166.092

27. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη

Οι προβλέψεις για κινδύνους και βάρη αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη		
Πρόβλεψη φόρου εισοδήματος	100.000	100.000
Σύνολο	100.000	100.000

Το ανωτέρω ποσό αφορά σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2016 έως 2021.

28. Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Μερίσματα πληρωτέα	116.189	116.189
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	11.049	18.813
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	134.517	139.189
Φορολογικές υποχρεώσεις	240.971	230.711
Επιταγές πληρωτέες	683.429	55.028
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων και διατραπεζικές συναλλαγές	498.958	516.675
Υποχρεώσεις μισθώσεων	535.562	242.885
Λοιπά	679.146	418.231
Σύνολο	2.899.820	1.737.718

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού € 680 χιλ. αφορούν κυρίως σε (α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, (β) και λοιπές υποχρεώσεις, μεταξύ των οποίων υφίστανται και δεδουλευμένοι τόκοι του ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης ποσού 42 χιλ. € περίπου.

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε €	31.12.2021	31.12.2020
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	242.885	303.753
Προσθήκες	325.984	0
Τροποποιήσεις/ τερματισμός συμβάσεων	154.897	75.071
Έξοδα από τόκους	14.824	12.663
Πληρωμές μισθωμάτων κατά τη διάρκεια του έτους	(203.027)	(148.603)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	535.562	242.885

Η ενηλικίωση των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται κατωτέρω:

Ποσά σε €	31.12.2021
Υποχρεώσεις μισθώσεων έως 5 έτη	311.915
Υποχρεώσεις μισθώσεων άνω των 5 ετών	223.647
Σύνολο	535.562

Υποχρεώσεις μισθώσεων

Την 31 Δεκεμβρίου του 2021 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε € 535.562 (2020: € 242.885) και προεξοφλήθηκαν με μέσο σταθερό επιτόκιο 5,00 % (2020: 5,00 %). Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας από συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων, αφορούν τα επτά (7) κτίρια που η Τράπεζα χρησιμοποιεί ως υποκαταστήματα, δύο (2) μισθώματα θυρίδας, δύο (2) μισθώματα ATMs και πέντε (5) μισθώματα αυτοκινήτων.

29. Συνεταιριστικό Κεφάλαιο

Το Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας αναλύεται σε 43.128.047 μερίδες των 0,50 € έκαστην. Η κίνηση των μερίδων στην κλειόμενη χρήση είχε ως εξής:

	Αριθμός μερίδων	Ονομαστική Αξία	Συνεταιριστικό κεφάλαιο
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2020	37.397.590	0,5	18.698.795
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	3.128.528	0,5	1.564.264
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2020	40.526.118	0,5	20.263.059
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2021	40.526.118	0,5	20.263.059
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	2.601.929	0,5	1.300.965
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2021	43.128.047	0,5	21.564.024

30. Διαφορά υπέρ το άρτιο

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

Διαφορά έκδοσης κεφαλαίου υπέρ το άρτιο

Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2020	8.681.885
Κινήσεις περιόδου	203.160
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2020	8.885.045
Κινήσεις περιόδου	169.642
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2021	9.054.687

31. Αποθεματικά

Η κίνηση των αποθεματικών έχει ως εξής:

	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά καταστατικού	Δικαίωμα εγγραφής	Αποθεματικό εξόδου μελών	Αφορολόγητα αποθεματικά	N. 1882/90	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2020	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Εγγραφές/διαγραφές συνεταίρων	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2020	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2021	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Εγγραφές/διαγραφές συνεταίρων	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2021	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663

32. Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις
α) Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Η Τράπεζα δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις 2016 έως και 2021, ως εκ τούτου, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν οι τυχόν φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας για τις ανωτέρω ανέλεγκτες χρήσεις. Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου η Τράπεζα έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ποσού 100.000 €, η οποία κρίνεται επαρκής.

Ο τελευταίος φορολογικός έλεγχος διενεργήθηκε για τη χρήση 2008, από τον οποίο προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις συνολικού ποσού € 3.658,73.

β) Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις

Εναντίον της Τράπεζας δεν εκκρεμούν σύμφωνα με την εκτίμηση της Νομικής Υπηρεσίας αγωγές η διευθέτησή των οποίων να έχει οικονομική επίδραση για την Τράπεζα, ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει διενεργήσει καμία πρόβλεψη στις οικονομικές της καταστάσεις. Επιπλέον εκκρεμούν αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 3869/2010.

γ) Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία

Υφίσταται αχρησιμοποίητο όριο άντλησης ρευστότητας με ενέχυρο δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία κατά την 31/12/2021 ύψους περίπου € 30 εκατομμυρίων.

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας και συνδεδεμένες με αυτά εταιρείες και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη (σύζυγοι, τέκνα, κ.α.) αυτών.

α) Υπόλοιπα με μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2021	31.12.2020
Απαιτήσεις		
Δάνεια και απαιτήσεις	6.895.686	6.748.504
Υποχρεώσεις		
Καταθέσεις	1.151.737	664.668
Αποτελέσματα χρήσεως		
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπών βασικών στελεχών	725.292	777.470
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	360.737	327.587
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	21.022	10.559

β) Αμοιβές ελεγκτών

Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν στην ελεγκτική εταιρεία στην κλειόμενη και στην προηγούμενη χρήση αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	Από 01.01 έως	
	31.12.2021	31.12.2020
Αμοιβές τακτικού ελέγχου	26.000	25.000
Αμοιβές λοιπών ελεγκτικών υπηρεσιών	1.600	1.600
Αμοιβές μη ελεγκτικών υπηρεσιών	0	4.444
Σύνολο	27.600	31.044

34. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησηςΕπιπτώσεις Ρωσο-Ουκρανικής κρίσης

Την τελευταία εβδομάδα του Φεβρουαρίου του 2022, η Ρωσο-Ουκρανική κρίση εξελίχθηκε σε πολεμική σύρραξη, με τη μαζική εισβολή Ρωσικών ενόπλων δυνάμεων σε όλη την επικράτεια της Ουκρανίας. Το συμβάν, που είναι σε εξέλιξη, έχει έντονους γεωπολιτικούς κλυδωνισμούς με το Δυτικό κόσμο να καταδικάζει συλλήβδην τη Ρωσική εισβολή, ενώ διαμορφώνονται συνθήκες «ψυχρού πολέμου». Το συμβάν, καθώς και οι επιβληθείσες κυρώσεις στην Ρωσία, επηρεάζουν αρνητικά την παγκόσμια οικονομία, οδηγώντας σε σημαντικές αυξήσεις τιμών στα καύσιμα και άλλα βασικά προϊόντα και πρώτες ύλες, ενώ διαταράσσονται οι εφοδιαστικές αλυσίδες, οι μεταφορές και οι αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Επίσης, πλήττονται τομείς και επιχειρήσεις με σημαντική έκθεση στη Ρωσική και Ουκρανική αγορά ή εξάρτηση από Ρωσικά κεφάλαια. Η Τράπεζα δεν έχει σημαντική άμεση έκθεση στη Ρωσική αγορά ή Ουκρανική αγορά ή εξάρτηση από Ρωσικά κεφάλαια. Το συμβάν συνιστά μη διορθωτικό γεγονός για τις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Εκτός από τα ανωτέρω, δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν στην Τράπεζα και στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Ιωάννινα, 15 Ιουνίου 2022

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

**Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος**

**Ο Διευθυντής Οικονομικών
Υπηρεσιών**

Ζωνίδης Κωνσταντίνος

Βουγιούκας Ιωάννης

Τσουκανέλης Βασίλειος

Τρομπούκης Χρήστος

Α.Δ.Τ. Φ 461644

Α.Δ.Τ. Α.Ε. Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

ΑΜ ΟΕΕ 6837-Α'ΤΑΞΕΩΣ